

Ontvouwde Openbaring achtste hoofdstuk

1. En toen het geopend had het zevende zegel, werd er een stilte in de hemel, omtrent van een half uur.
2. En ik zag de zeven engelen, die vóór God stonden; en hun werden zeven bazuinen gegeven.
3. En een andere engel kwam en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werden vele reukwerken gegeven, opdat hij ze zou geven voor de gebeden aller heiligen op het gouden altaar, dat vóór de troon is.
4. En de rook van de reukwerken voor de gebeden van de heiligen klom op van de hand van de engel vóór God.
5. En de engel nam het wierookvat en hij vulde dat van het vuur van het altaar en hij wierp het op de aarde; en er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen en aardbeving.
6. En de zeven engelen hebbende de zeven bazuinen, bereidden zich om te bazuinen.
7. En de eerste engel heeft gebazuind en er is geworden hagel en vuur gemengd met bloed en zij zijn gezonden op de aarde en het derde deel van de bomen is verbrand en al het groene gras is verbrand.
8. En de tweede engel heeft gebazuind en als het ware een grote berg van vuur brandende, werd in de zee gezonden; en het derde deel van de zee is bloed geworden.
9. En gestorven is het derde deel van die schepselen in de zee, hebbende zielen; en het derde deel van de schepen is vergaan.
10. En de derde engel heeft gebazuind en gevallen is vanuit de hemel een grote ster brandende als ware het een fakkel en is gevallen op het derde deel van de rivieren en op de bronnen van de wateren.
11. En de naam van de ster wordt geheten alsem; en het derde deel van de wateren werd alsem; en vele mensen zijn gestorven vanwege de wateren, omdat zij bitter waren geworden.
12. En de vierde engel heeft gebazuind en geslagen werd het derde deel van de zon en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren en het derde deel ervan werd verduisterd, zodat de dag niet lichtte voor zijn derde deel en de nacht evenzo.
13. En ik zag en ik hoorde een engel vliegen in het midden van de hemel, zeggende met grote stem: Wee, wee, wee degenen die op aarde wonen, vanwege de overige stemmen van de bazuin van de drie engelen die zullen bazuinen.

ONTVOUWING

485. vers 1-4. En toen het geopend had het zevende zegel, werd er een stilte in de hemel, omtrent van een half uur. En ik zag de zeven engelen, die vóór God

stonden; en hun werden zeven bazuinen gegeven. En een andere engel kwam en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werden vele reukwerken gegeven, opdat hij ze zou geven voor de gebeden aller heiligen op het gouden altaar, dat vóór de troon is. En de rook van de reukwerken voor de gebeden van de heiligen klom op van de hand van de engel vóór God. En toen het geopend had het zevende zegel, betekent de voorzegging ten aanzien van de laatste staat van de Kerk; werd er een stilte in de hemel, betekent de verbijstering dat de Kerk zodanig was en dat haar einde aanstaande was; omtrent van een half uur, betekent een overeenstemmende tijd of duur, voordat alle dingen waren voorbereid om de volgende veranderingen te ondergaan; en ik zag de zeven engelen die vóór God stonden, betekent alle hemelen innerlijker en nauwer verbonden met de Heer; en hun werden zeven bazuinen gegeven, betekent de invloeiing daaruit en vandaar de veranderingen van staat en de scheidingen; en een andere engel kwam en stond aan het altaar, betekent de verbinding van de hemel met de Heer door het hemels goede; hebbende een gouden wierookvat, betekent de verbinding van dat goede met het geestelijk goede en zo de verbinding met de hogere hemelen; en hem werden vele reukwerken gegeven, betekent waarheden in overvloed; opdat hij ze zou geven voor de gebeden van alle heiligen op het gouden altaar dat vóór de troon is, betekent de verbinding van de hemelen met hen die van de bozen gescheiden en gezaligd moeten worden; en de rook van de reukwerken voor de gebeden van de heiligen klom op van de hand van de engel vóór God, betekent de verbinding van allen met de Heer.

486. En toen Het had geopend het zevende zegel; dat dit de voorzegging betekent ten aanzien van de laatste staat van de Kerk, staat vast uit de betekenis van het zegel openen, namelijk de voorzegging en de openbaring ten aanzien van de opeenvolgende staten van de Kerk, zoals eerder in de nrs. 352, 361, 369, 378, 390, 399 is beschreven; en uit de betekenis van zeven, te weten het volle en het voleindigde, zie de nrs. 257, 299 en vandaar eveneens het laatste, want dat wat vol en voleindigd is, is eveneens het laatste.

De laatste staat van de Kerk is daar, wanneer er geen ware meer is omdat het goede er niet meer is, of wat hetzelfde is, wanneer er geen geloof meer is omdat er geen naastenliefde meer is, dat dan de laatste staat van de Kerk is, zie het werkje ‘Over het Laatste Gericht’, nrs. 33-39; wat in deze staat plaatsvindt, wordt in wat volgt nu gezegd.

Dat wat plaatsvindt en hier wordt vermeld, heeft plaatsgevonden in de geestelijke wereld vóór het gericht, want er was toen een eendere staat in de geestelijke wereld als die welke er was in de natuurlijke wereld, maar onder een andere gedaante.

In de geestelijke wereld zijn gezelschappen die zijn onderscheiden volgens de aandoeningen van het ware en het goede en de verscheidenheden ervan, waarin streng onderscheiden eenieder komt na de dood volgens zijn aandoening; maar

niet in de natuurlijke wereld en omdat zij op die wijze onderscheiden zijn in de geestelijke wereld, verschijnt daar de Kerk zodanig als zij op aarde is en handelt eveneens de Kerk van weerszijden dit door overeenstemmingen.

Toen in de geestelijke wereld de laatste staat van de Kerk was, toen waren al deze dingen voltrokken die nu in wat volgt worden voorzien; en enige van deze moeten in wat volgt worden vermeld.

487. Werd er een stilte in de hemel, dat dit betekent de verbijstering dat de Kerk zodanig was en dat haar einde aanstaande was, kan vaststaan uit wat volgt, waar gehandeld wordt over haar ondergang en over de verdoemenis van allen waar niet de Kerk was geweest, dat wil zeggen, bij wie er geen verbinding was geweest van het ware en het goede of van het geloof en de naastenliefde; deze verbinding immers maakt de Kerk bij eenieder.

Omdat deze dingen werden doorvat in de hemel en vandaar in het gemoed van de engelen opkwamen, toen het zevende zegel werd geopend, was er vandaar verbijstering en vanwege de verbijstering, stilte.

De stilte betekent verscheidene dingen; in het algemeen alle dingen die haar maken, onder welke de verbijstering vooral die veroorzaakt.

488. Omtrent van een half uur; dit betekent een overeenstemmende tijd of duur voordat alle dingen waren voorbereid om de volgende veranderingen te ondergaan; gezegd wordt een half uur, omdat het halve en de helft betekent: voor zoveel als overeenstemmend en voor zoveel als voldoende is en het uur betekent de duur.

In het Woord wordt meermalen uur gezegd en daarmee wordt een grotere of kleinere duur verstaan, zonder dat er wordt gedacht aan de tijd van enig uur en wanneer daaraan een getal wordt toegevoegd, zoals wanneer er wordt gezegd: het eerste, het tweede, zesde, tiende, twaalfde uur, dan wordt de duur van de staat aangeduid en verder ook het hoedanige van de staat volgens de betekenis van het toegevoegde getal, maar over de betekenis van het uur zie eerder nr. 194; en dat het halve betekent voor zoveel als overeenstemmend en voor zoveel als voldoende is, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nr. 10255.

489. En ik zag de zeven engelen die vóór God stonden, dat dit betekent alle hemelen innerlijker en nauwer verbonden met de Heer, staat vast uit de betekenis van de zeven engelen, te weten alle hemelen.

Met zeven immers worden allen en alle dingen aangeduid; zie eerder de nrs. 257, 299; en met de engelen worden de hemelen aangeduid, zie de nrs. 90, 302, 307; en uit de betekenis van staan vóór God, namelijk verbonden zijn met de Heer, nrs. 462, 477.

Waarom met de zeven engelen die vóór God stonden, wordt aangeduid dat nu alle hemelen innerlijker en nauwer verbonden waren met de Heer, zal worden ontvouwd in het volgende artikel.

489 (b). En hun werden zeven bazuinen gegeven; dat dit betekent daaruit de invloeiing en vandaar de veranderingen van staat en de scheidingen, staat vast uit de betekenis van de trompet of de bazuin, namelijk het Goddelijk Ware, te onthullen en onthuld, helder en klaarblijkend, zie de nrs. 55, 262.

Hier de invloeiing van het Goddelijk Goede en Ware door de hemelen uit de Heer, want door die invloeiing hebben alle veranderingen en scheidingen plaatsgevonden, waarover in wat volgt wordt gehandeld; want zo vaak als een engel de bazuin blies, wordt een verandering beschreven en vond er een scheiding plaats; daarom wordt met de bazuin blazen in wat volgt de invloeiing aangeduid.

Dat alle veranderingen van staat en de scheidingen tussen de bozen en de goeden en omgekeerd, die zijn gebeurd vóór het gericht en tijdens het gericht, hebben plaatsgevonden door een meer innerlijke, meer intense en meer ontspannen invloeiing van het Goddelijk Goede en Ware vanuit de hemel uit de Heer, is eerder in de nrs. 413, 418, 419, 426 gezegd en getoond; ook hoe dit heeft plaatsgevonden en hoedanige uitwerking daaruit voortspruit; dit wordt daarmee aangeduid dat de engel het wierookvat vulde met vuur van het altaar en het op de aarde wierp, vers 5, en daarop daarmee, dat de engelen de bazuin bliezen; omdat dit plaatsvond uit de Heer door de hemelen, verbond daarom de Heer eerst de hemelen innerlijker en nauwer met Zich, want anders had er ook voor de hemelen gevaar gedreigd en daarom wordt dit daarmee aangeduid dat de zeven engelen stonden vóór God.

Staan vóór God is met Hem verbonden worden en wanneer zij met Hem worden verbonden innerlijker en nauwer, dan worden diegenen gescheiden bij wie niet enig geestelijk goede is, want het geestelijk goede enig en alleen verbindt en niet enig uiterlijk of natuurlijk goede dat niet zijn wezen en vandaar zijn bestaan ontleent aan het geestelijk goede.

Dat de bozen worden gescheiden van de goeden, wanneer de Heer de engelen innerlijker en nauwer verbindt door een sterke invloeiing in hun geestelijk goede en daardoor in de innerlijke dingen van de bozen, kan worden begrepen door hen die in enig inzicht zijn.

Door die invloeiing immers worden ook de innerlijke dingen bij de bozen geopend, die slechts het goede in de uiterlijke dingen hebben geveinsd en wanneer deze zijn geopend, dan worden de boosheden en de valsheden geopenbaard die innerlijk schuilen; de oorzaak hiervan is dat zij geen geestelijk goede hebben en het uiterlijk goede zonder het geestelijk goede is slechts een schijn-goede en in zich geveinsd en huichelachtig; dat dit zodanig is, verschijnt niet voordat de innerlijke dingen ontsloten en geopend zijn.

Het geestelijk goede wordt geformeerd bij de mens uit de Heer door de waarheden en door het leven volgens die waarheden; maar het uiterlijk goede, gescheiden van het innerlijk geestelijke, wordt geformeerd door een zedelijk leven dat zichzelf en de wereld ten doel heeft, of eerbewijzen, gewin en de

verkwikkingen van het vlees en indien alleen deze worden beschouwd, dan worden de Goddelijke waarheden voor niets geacht, dan alleen als middelen om roem te behalen, die alleen die uiterlijke dingen ten doel hebben die werden vermeld.

Maar over het innerlijk goede en het uiterlijk goede bij de goeden en hierover bij de bozen, zie ‘De Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nrs. 36 tot 53.

Deze dingen zijn vooruit gezonden ter wille van het verstaan van de volgende dingen; maar men zie ook wat hierover is gezegd en getoond in de eerder aangehaalde plaatsen, nrs. 413, 418, 419, 462.

490. En een andere engel kwam en stond aan het altaar; dat dit betekent de verbinding van de hemel met de Heer door het hemels goede, staat vast uit de betekenis van de engel, namelijk de hemel, waarover hierna; en uit de betekenis van het altaar, namelijk het goede van de liefde tot de Heer, waarover eveneens hierna.

Dat de engel betekent de hemel van de engelen, is omdat de dingen die door Johannes werden gezien, uitbeeldend waren en omdat de hemel zich niet aan zijn aanblik kon vertonen, werden er in plaats van de hemelen engelen gezien; dus als eerder, zeven engelen die vóór God stonden, nr. 489 en verder ook de vierentwintig ouderen en de vier levende wezens en dat deze de hemelen hebben uitgebeeld is eerder getoond in de nrs. 313, 322, 362, 462.

Eender hier de engel die aan het altaar stond; dat de engelen die door Johannes werden gezien de hemel hebben uitgebeeld, is omdat de algehele hemel voor de Heer is zoals één engel-mens, eender ieder gezelschap van de hemel; en verder omdat de engel zijn engelenvorm, dus de menselijke vorm, ontleent aan de algehele hemel, waarover men zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 51 tot 86, waar deze verborgenheid ten volle is ontvouwd.

Vandaar is het dat de engel, als hij zich uitbeeldend vertoont, of het gezelschap van de hemel betekent waaruit hij is, of verscheidene gezelschappen tegelijk, of ook de algehele hemel, ten aanzien van datgene van de hemel en van de Kerk, waarover wordt gehandeld, dat met de engelen in het Woord volledige gezelschappen in de hemel worden aangeduid en eveneens de algehele hemel, zie de nrs. 90, 302, 307; met deze engel die aan het altaar stond, wordt de binnenste, dus derde hemel aangeduid, aangezien met het altaar het goede van de liefde tot de Heer wordt aangeduid en allen die in de binnenste of derde hemel zijn, zijn in dat goede.

Dat een altaar werd gezien in de hemel, was niet omdat daar enig altaar bestaat zodanig als het is geweest bij de Israëlitische natie, maar omdat dat altaar in het Woord meermalen wordt vermeld en daarmee het goede van de liefde tot de Heer wordt aangeduid, werd het daarom gezien door Johannes, door wie ook het Woord zou worden geschreven, met als oorzaak dat het Woord aan zich overal gelijkblijvend zou zijn; eender het gouden altaar, bestemd voor de rokingen en

verder ook het wierookvat en de reukwerken, die ook hierna worden vermeld en eveneens de ark des verbonds, (hoofdstuk 11:19).

Verscheidene uitbeeldingen immers verschijnen in de hemel aan hen die beneden staan, die evenwel daadwerkelijk daar niet bestaan; het zijn immers alleen de uitbeeldende vormen van de dingen die de engelen daar denken vanuit de invloeiing van de Heer en vandaar betekenen deze alle Goddelijke dingen, zoals dat er op dieren gelijkende wezens verschenen, die cherubim waren, dat er een Boek verscheen verzegeld met zeven zegels en dat bij het openen van de eerste vier zegels paarden uitgingen, en nog andere dingen elders.

Dus eveneens hier, dat een altaar verscheen, een wierookvat en reukwerken en deze dingen werden aan het gezicht van Johannes getoond, omdat zij in het Woord worden vermeld en daar Goddelijke dingen betekenen en omdat het Woord met eendere dingen, ook in de Openbaring, overeenstemmend moest worden geschreven.

Er waren twee altaren in gebruik bij de Israëlitische natie, waarvan het ene werd genoemd het altaar van het brandoffer en het andere het altaar van het reukwerk, dat, omdat het met goud was overtrokken, het gouden altaar werd genoemd. Het altaar van het brandoffer was uitbeeldend voor de Heer en de eredienst van Hem vanuit het hemels goede en het altaar van het reukwerk was uitbeeldend voor de Heer en de eredienst van Hem vanuit het geestelijk goede.

Het hemels goede is het goede van de liefde tot de Heer en het geestelijk goede is het goede van de naastenliefde jegens de naaste; wat echter de altaren in het algemeen en in het bijzonder hebben uitgebeeld en aangeduid, ze eerder nr. 391.

491. Hebbende een gouden wierookvat; dat dit betekent de verbinding van dat goede met het geestelijk goede en zo de verbinding van de hogere hemelen, staat vast uit de betekenis van het wierookvat, namelijk de eredienst vanuit het geestelijk goede, want deze eredienst werd door het reukwerk vanuit de wierookvaten uitgebeeld, zie nr. 324.

Dat een gouden wierookvat hebben, de verbinding betekent van het hemels goede met het geestelijk goede, is omdat de engel staande aan het altaar een wierookvat had en met het altaar wordt aangeduid de eredienst vanuit het hemels goede en met het gouden wierookvat het geestelijk goede vanuit het hemels goede; het goud betekent het hemels goede.

De wierookvaten die werden gebruikt bij de Joodse en Israëlitische naties, waren uit brons en met de rokingen vanuit die wierookvaten werd de eredienst vanuit het geestelijk goede uitgebeeld en tegelijk de verbinding met het natuurlijk goede, want het brons betekent het natuurlijk goede.

Hier dus wordt met het gouden wierookvat de verbinding aangeduid van het hemels goede met het geestelijk goede; dat ook de verbinding wordt aangeduid van de twee hogere hemelen, is omdat het goede van de binnenste hemel het hemels goede is en het goede van de middelste hemel het geestelijk goede; daarom wordt er, wanneer gezegd wordt de verbinding van die goeden,

eveneens verstaan de verbinding van de hemelen, aangezien het goede de hemel maakt.

Het hemels goede is het goede van de liefde tot de Heer en dit maakt de hoogste of binnenste hemel en het geestelijk goede is het goede van de liefde jegens de naaste en het maakt de hemel beneden de eerder genoemde hemel, die de tweede en middelste wordt genoemd.

Dat de wierook in het Woord het geestelijk goede betekent, eender het wierookvat, dat de houder was en waar dus de houder voor de inhoud wordt genomen, kan vaststaan uit de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘Ik heb u niet doen dienen, noch heb Ik u vermoeid met wierook’, (Jesaja 43:23).

Spijsoffer en wierook wordt gezegd, omdat met het spijsoffer, dat uit meelbloem was, dus brood, het hemels goede wordt aangeduid en daarom wordt met de wierook het geestelijk goede aangeduid.

Dat het ene en het andere wordt gezegd is omdat overal in het Woord het huwelijk van het goede en het ware is, dat wil zeggen, waar over het goede wordt gehandeld, wordt ook over het ware gehandeld en het geestelijk goede is in zijn wezen het ware; hieruit blijkt dat de wierook het geestelijk goede is, of het ware van het hemels goede.

Dit kan nog meer vaststaan uit andere plaatsen, waar tegelijkertijd spijsoffer en wierook wordt gezegd, zoals bij dezelfde: ‘Doende opklimmen het spijsoffer, offerende wierook’, (Jesaja 66:3).

Bij Jeremia: ‘Zij zullen offeren brandoffer en slachtoffer, spijsoffer en wierook’, (Jeremia 17:26).

Ook betekent het brandoffer de eredienst vanuit het goede van de hemelse liefde en het slachtoffer de eredienst vanuit het goede van de geestelijke liefde en deze twee goeden worden ook aangeduid met het spijsoffer en de wierook; eender het spijsoffer en het reukwerk, want het reukwerk was voornamelijk uit wierook.

Bij Maleachi: ‘In alle plaats reukwerk toegebracht aan Mijn Naam en een rein spijsoffer’, (Maleachi 1:11).

Bij David: ‘Aanvaard zijn mijn gebeden, een reukwerk voor U, de opheffing van mijn handen, een spijsoffer des avonds’, (Psalm 141:2).

Daarom werd, ‘over het spijsoffer olie uitgegoten en werd wierook gegeven’, (Leviticus 2:1,2,15) en wel daarom, opdat met het spijsoffer zou worden uitgebeeld de verbinding van het hemels goede en het geestelijk goede; de olie immers betekende het hemels goede en de wierook het geestelijk goede.

Daarom ook, ‘werd op de broden der aangezichten in de tabernakel wierook gegeven’, (Leviticus 24:7); en dit eveneens ter wille van de verbinding van het ene en het andere goede; de broden immers betekenden het hemels goede en de wierook het geestelijk goede en daarom werd, wanneer wierook was gegeven op de broden, de verbinding van het ene en het andere uitgebeeld.

Ter wille van de uitbeelding van de verbinding van het hemels goede en het geestelijk goede was in de tabernakel een tafel gesteld voor de broden en was aan de andere zijde een tafel gesteld voor de rokingen.

Waar niet spijsoffer en wierook wordt gezegd, wordt olie en wierook gezegd en goud en wierook, aangezien met olie en goud eender als met spijsoffer het hemels goede wordt aangeduid.

Er wordt olie en reukwerk gezegd bij Ezechiël: ‘Gij hebt Mijn olie en Mijn reukwerk genomen en gij hebt ze gegeven vóór hen’, (Ezechiël 16:18).

Goud en wierook bij Jesaja: ‘Allen zullen uit Sheba komen, goud en wierook zullen zij dragen en de lofprijzingen van Jehovah zullen zij aankondigen’, (Jesaja 60:6).

Bij Mattheüs: ‘De wijzen uit het oosten, die kwamen tot de pasgeboren Christus, openden hun schatten en brachten gaven, goud, wierook en mirre’, (Mattheüs 2:11).

Het goud betekende het hemels goede, de wierook het geestelijk goede en de mirre het natuurlijk goede daaruit; dus de drie goeden van de drie hemelen. Hieruit kan vaststaan, wat het betekent dat een engel werd gezien aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; het altaar immers was een uitbeelding van het hemels goede en het wierookvat een uitbeelding van het geestelijk goede en tezamen een uitbeelding van de verbinding van het hemels goede met het geestelijk goede, of wat hetzelfde is: een uitbeelding van de verbinding van de hogere hemelen of van de hemel waar de hemelse engelen zijn, met de hemel waar de geestelijke engelen zijn.

492. En hem werden vele reukwerken gegeven; dat dit betekent waarheden in overvloed, staat vast uit de betekenis van de reukwerken, namelijk de waarheden van het geestelijk goede en uit de betekenis van vele, dus de overvloed van waarheden.

Van veelheid immers wordt in het Woord gesproken met betrekking tot de ware dingen en van grootheid met betrekking tot het goede.

Dat de reukwerken de waarheden betekenen, is omdat door de rokingen de eredienst vanuit het geestelijk goede werd uitgebeeld en met de wierook dat goede, zoals in het eerdere artikel is getoond.

Vandaar werden met de reukwerken vanuit wierook dingen uitgebeeld die daaruit voortgaan en de dingen die vanuit dat goede voortgaan zijn de waarheden; want dat goede denkt die waarheden en spreekt deze waarheden, dat wil zeggen, dat wil zeggen, de mens vanuit dat goede.

Het geestelijk goede is ook gevormd bij de mens door waarheden, want het ware bij hem wordt het geestelijk goede, wanneer hij volgens dat goede leeft; men zie eerder nr. 458; en dat zo het geestelijk goede in zijn wezen het ware is, zie nr. 376; maar over de rokingen en de betekenis ervan, is eerder gehandeld in nr. 324, zie dat artikel.

493. Opdat hij ze zou geven voor de gebeden van alle heiligen op het gouden altaar dat vóór de troon is; dat dit betekent de verbinding van de hemelen met hen die van de bozen gescheiden zijn en gezaligd moeten worden, staat vast uit

de betekenis van de reukwerken geven voor de gebeden, namelijk het goede van de hogere hemelen verbinden door de waarheden met degenen die in de eredienst zijn vanuit het geestelijk goede, waarover hierna.

Uit de betekenis van alle heiligen, namelijk zij die in dat goede zijn door de waarheden, dus zij die in het geestelijk goede zijn.

Dat die heiligen worden genoemd, zie nr. 204; en uit de betekenis van het gouden altaar, te weten de hemel waar het geestelijk goede is.

Het altaar immers waarop de rokingen plaatsvonden, werd het gouden altaar genoemd; en uit de betekenis van vóór de troon, namelijk de verbinding met de hemel; dat vóór de troon zijn die verbinding betekent, zie eerder de nrs. 462, 477, 489.

Dat met die woorden wordt aangeduid de verbinding van de hemelen met hen die van de bozen gescheiden zijn en gezaligd moeten worden, kan vaststaan uit de reeks van de dingen in de innerlijke zin en uit de volgorde van de voorafgaande dingen met deze en met de volgende en eveneens uit de betekenis van de woorden in de innerlijke zin; er wordt immers in dit hoofdstuk en in het volgende gehandeld over de laatste staat van de Kerk, of wanneer haar einde daar is, terwijl het gericht aanstaande is; en voordat die staat wordt beschreven, wordt er gehandeld over de afscheiding van hen die moeten worden gezaligd en al dezen worden verstaan onder de op de voorhoofden gezegelden of getekenden en onder de met witte lange klederen bekleedden, over wie is gehandeld in het vorige hoofdstuk; en omdat die toen in gezelschappen waren samen met hen die veroemd zouden worden, wordt dus in dit hoofdstuk het middel beschreven waardoor zij gescheiden en gezaligd werden; namelijk dat de hogere hemelen eerst nauw werden verbonden met de Heer door de Goddelijke invloeiing in het hemels goede en door dit in het geestelijk goede en daarna door deze goeden tot één verbonden in de lagere hemelen, waar degenen waren die gezaligd en die veroemd moesten worden, tezamen in gezelschappen.

Deze invloeiing van de Heer vanuit de hogere hemelen werd opgenomen door hen die in het goede hadden geleefd in de wereld, want bij hen was dat goede en daarom werden zij daardoor verbonden met de hogere hemelen en zo gescheiden van hen die de invloeiing niet konden opnemen, omdat zij niet in het goede, maar in het boze hadden geleefd toen zij in de wereld waren; dit wordt eveneens verstaan onder de woorden van de Heer bij de evangelisten: ‘Dan zullen er twee in het veld zijn, de een zal aangenomen, de ander zal verlaten worden; twee vrouwen zullen malen, de ene zal aangenomen, de andere verlaten worden’, (Mattheüs 24:40,41; Lukas 17:34-36).

Dit is de reeks van de dingen in de innerlijke zin en de volgorde van de voorafgaande dingen met deze en de volgende; zie meer hierover de nrs. 413, 418, 419, 426, 489.

Hieruit nu kan men zien, wat de geestelijke zin van die woorden is, ‘Opdat hij de reukwerken zou geven voor de gebeden van alle heiligen op het gouden altaar dat vóór de troon is’, namelijk dat het de verbinding is van de hogere hemelen

met hen die van de bozen gescheiden en gezaligd moeten worden; onder de gebeden waarvoor de reukwerken zouden worden gegeven, worden niet gebeden verstaan, maar de waarheden vanuit het goede, waardoor de gebeden zijn; die immers zijn de dingen die bij de mens bidden en in die gebeden is de mens bij voortduur wanneer hij volgens die waarheden vanuit het goede leeft. Dat onder de gebeden in het Woord worden verstaan de waarheden vanuit het goede die bij de mens zijn en niet de gebeden van de mond, zie eerder nr. 325.

494. En de rook van de reukwerken voor de gebeden van de heiligen klom op van de hand van de engel vóór God; dat dit de verbinding betekent van allen met de Heer, staat vast uit de betekenis van de rook van de reukwerken, namelijk de waarheden van het geestelijk goede, waarover hierna; uit de betekenis van de gebeden van de heiligen, namelijk de waarheden vanuit het goede bij hen die van de bozen gescheiden en gezaligd moeten worden, zie nr. 493; en uit de betekenis van deze engel, te weten de hemel, zie nr. 490; vanuit de hand van de engel, is vandaar door middel van de hemel; en uit de betekenis van vóór God, namelijk dat zij zijn verbonden met de Heer, nrs. 462, 477, 488; daarvandaan wordt daarmee ook, dat de rook van de reukwerken voor de gebeden van de heiligen opklom van de hand van de engel vóór God, aangeduid de verbinding van allen met de Heer door middel van de hemel.

Dat de rook van de reukwerken de waarheden vanuit het geestelijk goede betekende en het vuur, waarmee de wierook werd aangestoken, het hemels goede; vandaar betekent de daaruit opklimmende rook het ware vanuit het goede, want vanuit het goede gaat al het ware voort; vandaar is de rook uitbeeldend geworden.

De rook van het reukwerk was uitbeeldend voor het ware vanuit het goede, dat aangenaam was omdat die welriekend en zoetgeurend was; want met de welriekendheid en de zoetgeurendheid werd het aangename en het aanvaarde aangeduid, zie nr. 324.

Iets eenders wordt met rook aangeduid bij Mozes: ‘De zonen van Levi zullen rook stellen tot Uw neus en brandoffer op Uw altaar’, (Deuteronomium 33:10). Onder de zonen van Levi worden degenen verstaan die in de waarheden vanuit het geestelijk goede zijn; die waarheden worden aangeduid met de rook en het hemels goede met het brandoffer.

De rook van de reukwerken wordt ook genoemd, ‘de wolk des reukwerks’, bij (Ezechiël 8:11).

Vandaar ook betekent de rook in de tegengestelde zin, het valse vanuit het boze, bij (Jesaja 34:10; Joël 2:30; Nahum 2:14 en bij David, (Psalm 18:9; Psalm 37:20).

De oorzaak hiervan was dat het vuur waardoor die rook werd voortgebracht, in de tegengestelde zin het boze van de liefde betekent.

495. vers 5,6. En de engel nam het wierookvat en hij vulde dat van het vuur van het altaar en hij wierp het op de aarde; en er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen en aardbeving. En de zeven engelen hebbende de zeven bazuinen, bereidden zich om te bazuinen.

En de engel nam het wierookvat en hij vulde dat van het vuur van het altaar, betekent de verbinding van de hemelse liefde en de geestelijke liefde; en hij wierp het op de aarde, betekent de invloeiing in de lagere gebieden, waar degenen zijn die gescheiden en verwijderd moeten worden; en er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen, betekent de redeneringen vanuit de verwarring van de aandoeningen en van het denken daaruit ten aanzien van het goede en het boze en ten aanzien van het ware en het valse; en aardbeving, betekent de veranderingen van de staat van de Kerk; en de zeven engelen hebbende de zeven bazuinen, bereidden zich om te bazuinen, betekent de veranderingen in haar orde die opkomen door de invloeiingen vanuit de hemel.

496. En de engel nam het wierookvat en hij vulde dat van het vuur van het altaar; dat dit betekent de verbinding van de hemelse liefde en de geestelijke liefde, staat vast uit de betekenis van het wierookvat, namelijk het geestelijk goede, zie nr. 491; vandaar ook de geestelijke liefde, aangezien al het goede is van de liefde; en uit de betekenis van het vuur van het altaar, te weten de hemelse liefde.

Met het vuur immers wordt in het Woord de liefde aangeduid in de ene en de andere betekenis: namelijk de hemelse liefde en de helse liefde: met het vuur van het altaar wordt de hemelse liefde aangeduid, omdat het altaar van het brandoffer, waarop het vuur was, de voornaamste uitbeelding van de eredienst van de Heer vanuit die liefde was, zie nr. 490.

Omdat die liefde van de Heer voortdurend is, was het daarom ingesteld, dat het vuur bij voortduur zou branden op het altaar en dat vanuit dat vuur zou genomen worden in de wierookvaten en zou gerookt worden en dit ter wille van de uitbeelding van de verbinding van de hemelse liefde met de geestelijke liefde.

Dat het vuur bij voortduur brandde op het altaar, staat vast bij Mozes: ‘Het vuur op het altaar zal branden en niet worden uitgeblust en de priester zal daarop de houten aansteken en hij zal daarop het brandoffer schikken en hij zal daarop ontsteken de vetten van de dankoffers; het vuur zal bij voortduur branden op het altaar en niet worde uitgeblust’, (Leviticus 6:12,13), hiermee werd uitgebeeld, dat de Goddelijke Liefde van de Heer voortdurend en eeuwig is.

Dat vanuit het vuur van het altaar zou worden genomen in de wierookvaten en gerookt worden, ook bij Mozes: ‘Aharon zal nemen kolen des vuurs van op het altaar vóór Jehovah in het wierookvat en hij zal reukwerk geven op het vuur vóór Jehovah’, (Leviticus 16:12,13).

En, ‘dat Aharon vuur nam van op het altaar en op hetzelfde reukwerk gaf; waardoor hij het volk ontzondigde’, (Numeri 16:46,47); hierdoor werd uitgebeeld, dat alle verzoening en ontzondiging was vanuit de Goddelijke Liefde

van de Heer; en verder dat al datgene werd gehoord en opgenomen door de Heer waarin die liefde is; het omhooggaan van de rook van het reukwerk beeldde ook de verhoring en de opneming uit.

En omdat: ‘Korach, Dathan en Abiram en hun gemeente vuur namen vanuit het altaar en rookten en vandaar hun wierookvaten geheiligd waren, werd er daarom, nadat zij door de aarde verzwolgen waren, bevolen hun wierookvaten te verzamelen, die van brons waren, en het vuur ver weg te verstrooien en de vaten tot platen uit te pletten om daarmee het altaar te overtrekken’, (Numeri 16:36-39), daarmee werd ook de heiligheid van de Goddelijke Liefde van de Heer uitgebeeld.

En omdat de reukwerken heilig waren vanwege het vuur van het altaar, waren vandaar de reukwaren vanuit een vreemd vuur profaan en daarom werden ‘Nadab en Abihu, de zonen van Aharon, verteerd door vuur vanuit de hemel, omdat zij hadden gerookt vanuit een vreemd vuur’, (Leviticus 10:1,2).

Het reukwerk vanuit een vreemd vuur beeldde uit een eredienst vanuit een andere liefde dan de Goddelijke en een eredienst vanuit een andere liefde is profaan.

Deze dingen zijn aangevoerd, opdat men zal weten dat met het vuur van het altaar de Goddelijke Liefde van de Heer wordt aangeduid; deze Liefde wordt in de hemel genoemd: de hemelse Goddelijke Liefde en de geestelijke Goddelijke Liefde.

De hemelse Goddelijke Liefde die is in het hemels rijk van de Heer en de geestelijk Goddelijke Liefde die is in het geestelijk rijk van de Heer; het zijn immers twee rijken, waarin alle hemelen zijn onderscheiden: het hemels rijk en het geestelijk rijk.

De hemelse Goddelijke Liefde maakt het hemelse rijk en de geestelijk Goddelijke Liefde maakt het geestelijk rijk.

Dat alle hemelen in die twee rijken zijn onderscheiden, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 20 tot 28; en dat die beide liefden die beide rijken of alle hemelen maken, nrs. 13 tot 19.

Maar men moet weten dat de Goddelijke Liefde van de Heer in de hemelen hemels en geestelijk wordt genoemd naar de opneming ervan door de engelen en niet omdat zij in zich verdeeld is; en ook dat de geestelijke liefde ontstaat uit de hemelse liefde, zoals de uitwerking uit haar uitwerkende oorzaak en zoals het ware uit het goede, want het goede van de geestelijke liefde is in haar wezen het ware van het goede van de hemelse liefde; vandaar is het, dat die twee rijken onderling zijn verbonden en dat zij één zijn in de aanblik van de Heer.

Maar deze dingen zijn gezegd voor hen die het liefhebben de innerlijke dingen te doorvorsen.

Dat het vuur de liefde in de ene en de andere zin betekent, zal men hierna vanuit het Woord zien bevestigd.

497. En hij wierp het op de aarde; dat dit betekent de invloeiing in de lagere gebieden, waar degenen zijn die gescheiden en verwijderd moeten worden, staat vast uit de betekenis van het met het vuur van het altaar gevulde wierookvat neerwerpen, te weten de invloeiing van de Goddelijke Liefde vanuit de hemelen, waarover hierna; en uit de betekenis van de aarde of het land, namelijk de lagere gebieden, waar degenen zijn die over en weer van elkaar moeten worden gescheiden en verwijderd.

In de geestelijke wereld immers zijn landen, heuvels en bergen en daar worden zowel de landen, als de heuvels en de bergen bewoond; op de heuvels en de bergen wonen de engelen en zijn de hemelen; en op de landen, die beneden de heuvels en de bergen zijn, woonden degenen die over en weer van elkaar gescheiden moesten worden en daarom betekenen de landen hier de lagere gebieden.

Dat er ten aanzien van zulke dingen een eender aanzicht is in de geestelijke wereld als op onze aarde, is met vele dingen getoond in het werk ‘Hemel en Hel’, en ook in het werkje ‘Het Laatste Gericht’, en eveneens eerder in ettelijke ontvouwingen.

Vandaar, kan het vaststaan, dat met: Hij wierp het wierookvat gevuld met het vuur van het altaar op de aarde, wordt aangeduid de invloeiing van de Goddelijke Liefde vanuit de hemelen in de lagere gebieden, waar degenen zijn die gescheiden en verwijderd moeten worden.

Beneden immers op de landen daar, waren gezelschappen waar goeden en bozen tegelijk waren, die over en weer van elkaar moesten worden gescheiden, voordat het Laatste Gericht zou plaatsvinden; want van de tijd van de Heer tot aan de tijd van het Laatste Gericht toe waren al diegenen geduld die een uiterlijk zedelijk leven hadden kunnen leven en zo een geestelijk leven hadden nagebootst naar de schijn.

Dat zij waren geduld tot aan het Gericht toe en waarom zij werden geduld, zie het werkje ‘Over het Laatste Gericht’, nrs. 59,69,70 en dat vanuit hen de vorige hemel was geformeerd, die vernietigd werd, in hetzelfde werkje, nrs. 65 tot 72; en omdat in diezelfde gezelschappen of in de vorige hemel, ook goede eenvoudigen waren, sommigen tezamen met eerdergenoemden daar en sommigen elders, maar met hen verbonden door een heilig en vroom uiterlijke en evenwel de goeden moesten worden gescheiden van de bozen vóór het Gericht, opdat eerstgenoemden zouden worden verheven tot de hemel en de bozen zouden worden neergeworpen in de hel.

De scheiding heeft plaatsgevonden door de invloeiing van het Goddelijk Goede en Ware vanuit de hemelen in de lagere gebieden, waar die allen waren; dit kan daaruit vaststaan dat met: Hij wierp het wierookvat gevuld met het vuur van het altaar, die invloeiing in de lagere gebieden wordt aangeduid; over de werking van die invloeiing bij de goeden en over de werking ervan bij de bozen, zie de eerdere nrs. 413,418,419,426,489,493.

498. En er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen; dat dit betekent de redeneringen vanuit de verwarring van de aandoeningen en van het denken daaruit, ten aanzien van het goede en het boze en ten aanzien van het ware en het valse, staat vast uit de betekenis van de stemmen, namelijk de redeneringen, waarover hierna, en uit de betekenis van de donderslagen en de bliksemen, namelijk de botsing en de verwarringen van de aandoeningen en van het denken daaruit ten aanzien van het goede en het boze en ten aanzien van het ware en het valse.

De oorzaak van zulke botsingen en verwarringen is, dat door de invloeiingen vanuit de hemel de uiterlijke dingen bij de bozen worden gesloten en de innerlijke dingen worden geopend en het waren de uiterlijke dingen geweest die de goedheden en de waarheden hadden nagebootst, maar het waren de innerlijke dingen geweest die de boosheden en de valsheden hadden gedacht; vandaar ontstaat er nadat hun uiterlijke dingen zijn gesloten en hun innerlijke dingen zijn geopend, een botsing en een verwarring van de aandoeningen en het denken ten aanzien van het goede en het boze en het ware en het valse en de redeneringen daarvandaan.

Zulke dingen worden in de geestelijke wereld gehoord zoals de stemmen van een murmurerende, gonzende, dreigende en vechtende menigte en zij verschijnen op een afstand daarvandaan, waar zij niet worden gehoord, zoals donderslagen en bliksems: als donderslagen vanwege de botsing van de aandoeningen en als bliksems vanwege de botsing van het denken daaruit. Aangezien deze dingen opkomen ten gevolge van het neervloeien van het Goddelijk Goede en Ware vanuit de hogere hemelen in de lagere gebieden, betekenen vandaar de stemmen, donderslagen en bliksems, wanneer die door de goeden worden gehoord en aanschouwd, het Goddelijk Ware ten aanzien van de doorvatting en de verlichting, zie over deze betekenis eerder de nrs. 273,353; anders echter wanneer deze worden gehoord en aanschouwd door de bozen.

499. En aardbeving; dat dit veranderingen van de staat van de Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van de aardbevingen, dus de veranderingen van de staat van de Kerk, nr. 400.

Dat in de geestelijke wereld, landen worden bewogen, heuvels en bergen worden geschud, wanneer de staat van de Kerk daar van kwaad tot erger wordt veranderd en het boze en het valse daar begint te heersen, kan men zien in de nu aangehaalde plaatsen.

De oorzaak dat er aardbevingen in de geestelijke wereld plaatsvinden, is dat alle landen daar vanuit geestelijke oorsprong zijn en worden veranderd met de verandering van de Kerk bij hen; de landen zijn schoon en vol van paradijzen, bloembedden en grasvelden, waar de Kerk bloeit, maar zij zijn lelijk en vol van woestijnen en rotsen, waar de Kerk verdraaid is en het land wordt geheel en al veranderd naarmate de Kerk afbuigt van het goede en het ware tot het boze en

het valse; maar dit vindt alleen plaats in de lagere gebieden, zie hierover het werk ‘Hemel en Hel’, nr. 156 en elders.

Omdat de landen daar vanuit die oorsprong zijn, kan het vaststaan dat aardbevingen daar ontstaan waar de staat van de Kerk wordt veranderd.

500. En de zeven engelen hebbende de zeven bazuinen, bereidden zich om te bazuinen; dat dit betekent de veranderingen in haar orde die opkomen door de invloeiingen vanuit de hemel, staat vast uit de betekenis van de zeven engelen die vóór God stonden, namelijk de hemelen innerlijker en nauwer verbonden met de Heer, zie nr. 489; en uit de betekenis van de bazuinen blazen, te weten de invloeiingen en daaruit de veranderingen van de staat en de scheidingen, zie nr. 489b; en omdat in wat volgt wordt gehandeld in volgorde over de veranderingen van de staat die opkomen vanuit de invloeiingen vanuit de hemel, wordt daarom daarmee dat de zeven engelen hebbende de zeven bazuinen, zich bereidden om te bazuinen, dit aangeduid.

501. vers 7. En de eerste engel heeft gebazuind en er is geworden hagel en vuur gemengd met bloed en zij zijn gezonden op de aarde en het derde deel van de bomen is verbrand en al het groene gras is verbrand.

En de eerste engel heeft gebazuind, betekent de invloeiing vanuit de hemel en vandaar de eerste verandering; en er is geworden hagel en vuur gemengd met bloed, betekent het vernietigende, helse valse en boze, vermengd met de waarheden en de goedheden van het Woord, waaraan geweld was aangedaan. En zij zijn gezonden op de aarde, betekent de voortgang tot de lagere gebieden; en het derde deel van de bomen is verbrand, betekent dat de doorvattingen en de erkentissen van het ware en het goede vergingen door de begeerten die opkomen vanuit de boze liefden; en al het groene gras is verbrand, betekent dat door de begeerten van die boze liefden ook al het wetenschappelijk ware verging.

502. En de eerste engel heeft gebazuind; dat dit betekent de invloeiing vanuit de hemel en vandaar de eerste verandering, staat vast uit de betekenis van de bazuin blazen, namelijk de invloeiing van het Goddelijk Ware vanuit de hemel; en omdat de eerste verandering die daaruit ontstond nu wordt beschreven, wordt ook deze aangeduid.

Dat de bazuin blazen de invloeiing van het Goddelijk Ware vanuit de hemel betekent, is omdat, als vanuit de hemel het Goddelijk Ware neervloeit, dit in de geestelijke wereld soms wordt gehoord als de klank van een bazuin en als het geschal van een trompet; en soms worden door hen die beneden staan als het ware engelen waargenomen die trompetten hebben; maar deze dingen zijn uitbeeldingen en schijnbaarheden, zodanig als die beneden de hemelen ontstaan. Het is immers het Goddelijk Ware dat neerdaalt of neervloeit vanuit de hemel naar de lagere gebieden, wat zo wordt uitgebeeld; vandaar nu is het, dat de bazuin blazen het neervloeien van het Goddelijk Ware vanuit de hemel betekent.

Dit neervloeien brengt, wanneer dit sterk is, een andere uitwerking teweeg bij de goeden en een andere bij de bozen: bij de goeden verlicht zij het verstand en verbindt hen nauwer met de hemel en verblijdt vandaar het gemoed en maakt hen levend; bij de bozen echter verstoort zij het verstand en scheidt hen van de hemel af en verbindt hen nauwer met de hel en brengt schrik aan over hun gemoederen en doet hun de geestelijke dood aan.

Daaruit blijkt, dat met de bazuin blazen ten aanzien van de uitwerking de onthulling en de openbaring van het Goddelijk Ware wordt aangeduid, zoals eerder in de nrs. 55,262 is getoond en in de tegengestelde zin de beroving van het ware en de verlating.

Aangezien nu wordt vermeld, dat de engelen zevenmaal de bazuin bliezen, is het nodig dat vanuit het Woord getoond zal worden wat bazuinen betekent en vandaar waarom er wordt gezegd dat de engel bazuinde.

Dat de trompetten en de bazuinen blazen de onthulling van het Goddelijk Ware en de openbaring ervan betekent, staat vast uit de klank van de bazuin, die werd gehoord toen Jehovah neerdaalde op de berg Sinaï en de wet verkondigde, waarover het volgende bij Mozes: ‘Het geschiedde op de derde dag, toen het morgen werd en het geschiedde, stemmen en bliksems en een zware wolk op de berg Sinaï en de stem van een zeer heftige bazuin en al het volk dat in het kamp was sidderde, toen Jehovah daarop in vuur neerdaalde; en het geschiedde, de stem van de bazuin was gaande en zich zeer versterkende; en Jehovah zei tot Mozes: Klim af, betuig het volk dat zij niet misschien doorbreken tot Jehovah om te zien en er veel van hen valt’, (Exodus 19:16 tot 25).

Met de wet die toen werd afgekondigd, wordt het Goddelijk Ware aangeduid; door de stem van de bazuin werd uitgebeeld het neervloeien ervan vanuit de hemel en de openbaring.

Daarmee dat de stem van de bazuin ging en zich zeer versterkte, werd de aangroeiing ervan naar de lagere gebieden toe uitgebeeld; want gezegd wordt dat het volk stond in de lagere dingen van de berg; dat het volk zeer sidderde en werd vermaand om niet nader op de berg toe te treden, opdat zij niet zouden vergaan, betekent de uitwerking van het neervloeiende Goddelijk Ware, bij zodanigen als de zonen Jakobs waren.

Dat zij innerlijk geheel en al boos waren, kan vaststaan uit de eredienst van het kalf na een maand der dagen en zij zouden zijn vergaan indien zij niet veraf hadden gestaan, vandaar hadden zij een doodsschrik.

Dat bazuinen en trompetten blazen heeft uitgebeeld en vandaar aangeduid het Goddelijk Ware dat vanuit de hemel neerdaalde en invloeide, kan vaststaan uit de instelling en het gebruik van de trompetten bij de zonen Israëls.

Die inzet was immers dat, ‘trompetten uit zilver zouden worden vervaardigd en dat de zonen van Aharon daarop zouden blazen tot de samenroepingen, tot de voorttrekkingen, in de dagen van blijdschap, in de feesten, in de beginselen der maanden, over de slachtoffers, ter gedachtenis en tot de oorlog, (Numeri 10:1-10).

Dat zij uit zilver zouden worden vervaardigd, was omdat zilver het ware vanuit het goede betekent, dus het Goddelijk Ware; dat zilver dit betekent, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 9806, 9807, 9966, 10017. Dat het was tot de samenroepingen en de voorttrekkingen, was omdat het Goddelijk Ware samenroept, vergadert, de wegen leert en leidt.

Dat zij zouden blazen in de dagen van blijdschap, in de feesten, in de beginselen van de maanden en over de slachtoffers, was omdat het vanuit de hemel neerdalende Goddelijk Ware verblijdt en het heilige van de eredienst maakt; dat zij ook zouden blazen tot de oorlogen en tot de veldslagen, betekende dat het uit de hemel neervloeiende Goddelijk Ware bij de bozen, die in het Woord de vijanden zijn, een doodsschrik aanjaagt, hen op de vlucht drijft en verstrooit; in die zin en om deze uitwerking wordt hier gezegd dat de zeven engelen in hun volgorde bazuinden.

Aangezien het een inzetting was geweest dat zij op trompetten zouden blazen tot de samenroepingen, wordt daarom door de Heer gezegd, bij Mattheüs: ‘Dat Hij Zijn engelen zal zenden met een grote stem van een trompet (bazuin) en dat zij Zijn uitverkorenen zullen vergaderen uit de vier winden, van de grenzen van de hemelen tot de grenzen ervan’, (Mattheüs 24:31); en daar wordt met de engelen met de grote stem van een trompet, het Goddelijk Ware aangeduid dat moet worden onthuld, wanneer de eeuw is voleindigd, dat wil zeggen, wanneer het einde van de Kerk zal komen.

Bij Jesaja: ‘Te dien dage zal met de grote bazuin worden geblazen en zij die vergaan in het land van Assur zullen komen en de verdrevenen vanuit het land van Egypte en zij zullen zich inkrommen voor Jehovah in de berg der heiligheid, in Jeruzalem’, (Jesaja 27:13).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de Komst van de Heer; de samenroeping tot de Kerk en de zaliging uit de Heer, wordt daarmee aangeduid dat er te dien dage zal worden geblazen met de grote bazuin en dat zullen komen zij die vergaan in het land van Assur en de verdrevenen vanuit het land van Egypte.

De bazuin blazen betekent het Goddelijk Ware, samenroepende en zaligende; zij die vergaan in het land van Assur, zijn degenen die bedrogen zijn door valse redeneringen en de verdrevenen vanuit Egypte zijn degenen die het zijn door de wetenschappelijke dingen, dus de natiën die in valsheden vanuit onwetendheid omtrent het ware zijn geweest; dat die de Heer zullen aanbidden vanuit liefde en in waarheid, wordt daarmee aangeduid dat zij zich zullen inkrommen [buigen] voor Jehovah in de berg der heiligheid in Jeruzalem.

Met de berg der heiligheid wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van het goede van de liefde, dus ook het goede van de liefde van de Kerk; en met Jeruzalem wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van het ware van de leer, dus het ware van de leer van de Kerk; hieruit blijkt ook, dat met de bazuin blazen het Goddelijk Ware wordt aangeduid.

Aangezien het Goddelijk Ware dat neerdaalt uit de Heer door de hemelen de harten verblijdt en het heilige van de eredienst ingiet en daarom in de dagen van blijdschap en in de feesten met de trompetten werd geblazen, wordt er daarom gezegd, bij David: ‘Zingt Jehovah met de citer, met de citer en een stem des gezangs, met trompetten en de stem van de bazuin; maakt geschal vóór de Koning Jehovah’, (Psalm 98:5,6).

Bij Zefanja: ‘Zing, o dochter van Zion, maak geschal, Israël; verblijd u en spring op vanuit geheel uw hart, o dochter van Jeruzalem’, (Zefanja 3:14).

Deze dingen ten aanzien van de instauratie van de Kerk door de Heer; de trompetten, de stem van de bazuin en geschal maken, betekenen de vreugde vanwege het Goddelijk Ware dat neerdaalt vanuit de hemel.

Bij Job: ‘Wanneer de morgenlijke sterren zingen en alle zonen Gods geschal maken’, (Job 38:7); deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de staat van de Kerk in de aanvang en met de sterren worden de erkentenissen van het ware en het goede aangeduid en met de zonen Gods de Goddelijke waarheden; hun vreugde, dat wil zeggen, de vreugde van de mensen daardoor, wordt daarmee aangeduid, dat zij zingen en geschal maken.

Bij David: ‘Looft Jehovah met het geschal van de bazuin’, (Psalm 150:3); en bij dezelfde: ‘Gezegend zij het volk van hen die het geschal kennen, o Jehovah; in het licht van Uw aangezichten zullen zij wandelen’, (Psalm 89:16); met het geschal van de bazuin wordt aangeduid het Goddelijk Ware dat het hart verblijdt en daarom wordt ook gezegd: Het licht van Uw aangezichten, waarmee het Goddelijk Ware wordt aangeduid.

Dat de stemmen van de bazuin en het weergalmen van de bazuinen betekenen de Goddelijke ware dingen, die vanuit de hemel neerdalen en die de bozen verschrikken en hen verstrooien, zoals hier in de Openbaring wordt aangeduid met de trompetten of bazuinen waarop de zeven engelen bliezen, staat vast bij Jesaja: ‘Jehovah zal zoals een leeuw uitgaan, zoals een man der oorlogen zal Hij de ijver opwekken, Hij zal geschal maken en ook zal Hij schreeuwen, Zijn vijanden zal Hij overweldigen’, (Jesaja 42:13); de vijanden zijn de bozen.

Bij Joël: ‘Blaast de bazuin in Zion en maakt geschal in de berg van Mijn heiligheid; laten zij huiveren, alle inwoners des lands, omdat de dag van Jehovah komt, een dag der duisternis en der donkerheid’, (Joël 2:1,2); de dag van Jehovah is de Komst van de Heer, wanneer ook het Laatste Gericht over de bozen daar is.

Bij Zacharia: ‘Jehovah zal over hen verschijnen en zoals een bliksem zal Zijn pijl uitgaan en de Heer Jehovih zal met de bazuin blazen en Hij zal komen aangetreden in de stormen van het zuiden’, (Zacharia 9:14).

Ook deze teksten gaan over de Komst van de Heer, wanneer de bozen zullen vergaan; met de bazuin blazen wordt aangeduid door het Goddelijk Ware verstrooien; ook wordt met de pijl die zoals een bliksem zal uitgaan, het verstrooiende en vernietigende ware aangeduid.

Iets eenders wordt aangeduid met de bazuin blazen, bij (Jeremia 51:27; Hosea 5:8,9).

Aangezien de bozen waar zij tezamen vergaderd zijn in de geestelijke wereld, door de invloeiing van het Goddelijk Goede en Ware worden beroofd van de waarheden en de goedheden die zij hadden geveinsd in de uiterlijke dingen en worden dan binnengelaten in hun boze en valse dingen, die zij van binnen hadden gekoesterd en zij zo worden gescheiden van de goeden en neergeworpen in de hellen en omdat het, wanneer dit plaatsvindt, wordt gehoord door degenen die op afstand zijn, zoals schallende bazuinen en trompetten, zoals eerder enkele malen is gezegd, was het daarom bij de zonen Israëls een inzetting, dat zij met trompetten zouden blazen tot de veldslagen.

Men leest ook dat dit is gedaan door Pinchas en ook door Gideon, toen zij streken tegen de Midianieten en eveneens toen Jericho werd ingenomen.

Men leest bij Mozes over Pinchas het volgende: ‘Dat Mozes twaalfduizend gewapende mannen zond, duizend vanuit elke stam, met de vaten der heiligheid en met de trompetten in de hand van Pinchas, de zoon van Eleazar de priester, tegen Midian en dat zij doodden alle manlijke en de koningen van hen’, (Numeri 31:1-8).

Ten aanzien van Gideon in het boek Richteren: ‘Dat Gideon driehonderd man in drie troepen en een bazuin gaf in de hand van eenieder en ledige kruiken en fakkels in het midden van de kruiken; en hij zei: Wanneer ik op de bazuin geblazen zal hebben, ik en allen die met mij zijn, zo blaast ook gij op de bazuinen rondom het algehele kamp; en toen zij op de bazuinen bliezen, zette Jehovah het zwaard van de man tegen zijn genoot en tegen het algehele kamp en de Midianieten vluchtten’, (Richteren 7:16 tot 22).

En ten aanzien van Jericho toen het werd ingenomen, bij Jozua: ‘Het werd bevolen dat zeven priesters, zeven jubelende bazuinen zouden dragen vóór de ark en de stad zes dagen zouden rondom gaan, eenmaal iedere dag; maar op de zevende dag zouden zij de stad zevenmaal rondom gaan en op de bazuinen blazen; en toen het volk in Jericho de stem van de bazuin hoorde en de kreten van het volk, viel de muur van de stad onder zich en het volk klom in de stad en het nam haar in’, (Jozua 6:1 tot 20).

Door deze dingen werd uitgebeeld de nederlaag die werd toegebracht aan de bozen in de geestelijke wereld, wat plaatsvindt door het Goddelijk Ware vanuit de hemel; en dit wordt, wanneer het neervloeit, daar gehoord zoals een schallende bazuin, zoals eerder is gezegd.

Alle in het Woord vermelde wonderen zijn uitbeeldend en vandaar aanduidend voor de Goddelijke dingen in de hemelen; vandaar was de uitwerking van het geschal van de bazuinen tegen de vijanden op aarde eender aan de uitwerking tegen de bozen in de geestelijke wereld.

Door de vijanden immers werden in het Woord de bozen uitgebeeld en vandaar worden zij met hen aangeduid, met de Midianieten zij die in het valse van het

boze zijn en met de stad Jericho daar de vervalsing van de erkenningen van het ware.

Hieruit kan vaststaan, wat wordt aangeduid met het volgende bij Jeremia:

‘Maakt geschal tegen Babel rondom; zij heeft haar hand gegeven; haar fundamenten zijn gevallen, haar muren zijn vernietigd’, (Jeremia 50:15).

Bij Zefanja: ‘Een dag van woestheid en verwoesting, een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolk en omneveling, een dag van de bazuin en van het geschal over de versterkte steden en over de hoge hoeken’, (Zefanja 1:15,16).

Hieruit nu kan vaststaan, wat daarmee wordt aangeduid dat de zeven engelen op de trompetten bliezen en dat zulke uitwerkingen als er worden beschreven, daaruit voortvloeiden; en zo dat op de trompetten blazen de invloeiing van het Goddelijk Ware vanuit de hemel betekent en de veranderingen die daaruit voortkomen; in dit hoofdstuk van de Openbaring en in de volgende immers wordt gehandeld ver de staat van de Kerk in de geestelijke wereld vóór het Gericht en over de verstrooiing van de bozen en de neerwerping van hen in de hel.

503. En er is geworden hagel en vuur gemengd met bloed; dat dit betekent het vernietigende helse valse en boze vermengd met de waarheden en de goedheden van het Woord, waaraan geweld was gepleegd, staat vast uit de betekenis van de hagel, namelijk het vernietigende helse valse, waarover hierna en uit de betekenis van het vuur, namelijk het vernietigende helse boze, waarover eveneens hierna; en uit de betekenis van het bloed, te weten het Goddelijk Ware, hier waaraan geweld was gepleegd, dus het vervalste Goddelijk Ware, omdat gezegd wordt: hagel en vuur, gemengd met bloed.

Dat het bloed betekent het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer en wordt opgenomen door de mens, en in de tegengestelde zin de vernietiging ervan door de valsheden van het boze en dus zo het aangedane geweld, zie nr. 329.

Dat de hagel en het vuur het vernietigende valse en boze betekenen, is eveneens vanuit de schijnbaarheden in de geestelijke wereld, wanneer daar het Goddelijk Ware vanuit de hemel neervloeit en invloeit in de sfeer waar degenen zijn die in de valsheden van het boze zijn en begeren de waarheden en de goedheden van de Kerk te vernietigen; dat verschijnt voor hen die in de verte staan, als het ware een regen van hagel en vuur die neerstort, vanwege de valsheden bij degenen een regen van hagel en vanwege de boosheden een neerstorten van vuur.

De oorzaak hiervan is dat het Goddelijk Ware wanneer het neervloeit in een sfeer waar valsheden en boosheden zijn, wordt veranderd in iets eenders als wat in die sfeer is; want elke invloeiing wordt veranderd in de opnemende vorm volgens de hoedanigheid ervan, zoals het licht van de zon in zwarte objecten en de warmte van de zon in rottende objecten; dus het Goddelijk Ware, te weten het licht van de hemel, en het Goddelijk Goede, te weten de warmte van de hemel, in boze objecten, namelijk de geesten die in valsheden vanuit het boze zijn, daarvandaan is die schijn.

Ten gevolge hiervan is het, dat hagel en vuur in het Woord zulke dingen betekenen, want de letterlijke zin van het Woord is voor het merendeel vanuit schijnbaarheden in de geestelijke wereld.

Dat hagel betekent het helse valse, dat het ware van de Kerk vernietigt, kan elders uit het Woord vaststaan, waar de vernietiging van het ware met hagel wordt beschreven, zoals in Egypte, toen farao het volk Israëls niet wilde heenzenden, waarover het volgende bij Mozes: ‘Mozes zei tot farao, dat hij een zeer zware hagel zou doen regenen, hoedanig niet was geweest in Egypte; en er zal zijn hagel op de mens en op het beest en op alle kruid des velds in het land van Egypte.

En Mozes strekte de stok uit tot de hemel en Jehovah gaf stemmen en hagel en vuur wandelde door het land en Jehovah deed hagel regenen op het land van Egypte en er was hagel en vuur tegelijk wandelende in het midden van zeer zware hagel; en de hagel sloeg al wat in het veld was, van de mens tot aan het beest toe; en de hagel sloeg al het kruid des velds en verbrak alle boom des velds; alleen in Gosen, waar de zonen Israëls waren, was geen hagel; en het vlas en de gerst werd geslagen, omdat de gerst de rijpende aar was en het vlas de halm en de tarwe en de spelt werden niet geslagen, omdat zij verborgen waren’, (Exodus 9:18 tot 35).

Eendere dingen worden aangeduid met de hagel in Egypte, als met de hagel in de Openbaring; daarom worden ook eendere dingen meer gezegd, zoals dat hagel en vuur tegelijk wandelden, dat het kruid des velds werd geslagen en de bomen werden verbroken.

Dat hier eendere dingen meer worden vermeld, is omdat met de plagen van Egypte eendere dingen worden aangeduid als met de plagen in de Openbaring, die gebeurden toen de zeven engelen bazuinden.

Met de Egyptenaren immers werden de louter natuurlijke mensen aangeduid en met de zonen Israëls de geestelijke mensen; met de plagen van Egypte die veranderingen die aan het Laatste Gericht voorafgaan, eender als hier in de Openbaring; want door de verdrinking van farao en de Egyptenaren in de zee Suph werd het Laatste Gericht en de verdoemenis uitgebeeld; vandaar nu is het, dat met de hagel en het vuur daar ook worden aangeduid de valsheden en de boosheden die de Kerk vernietigen; maar zie verder ontvouwingen hiervan in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 7553 tot 7619.

Iets eenders wordt aangeduid met de hagel en de vurige kolen of het vuur bij David: ‘Hij sloeg met de hagel hun wijnstok en hun wilde vijgenbomen met zware hagel; en Hij gaf hun beest de hagel over en hun veekudden aan de kolen; Hij zond onder hen de ontsteking van Zijn toorn en de binnenlating van boze engelen’, (Psalm 78:47-49).

Omdat hagel het valse betekent, dat de waarheden van de Kerk vernietigt, wordt er daarom gezegd: Hij sloeg met de hagel hun wijnstok en hun wilde vijgenbomen met zware hagel; want met de wijnstok wordt het geestelijk ware van de Kerk aangeduid en met de wilde vijgenboom het natuurlijk ware ervan;

en omdat met de kolen of het vuur wordt aangeduid de liefde van het boze en de gloed ervan om de goede dingen van de Kerk te vernietigen, wordt er daarom gezegd: Hij gaf hun beest de hagel over en hun veekudden aan de kolen; met het beest en de veekudden worden aangeduid de boze aandoeningen of de begeerten die opkomen vanuit een boze liefde en met de kolen of het vuur de begeerte en de gloed om te vernietigen; met het binnenlaten van boze engelen, wordt het valse van het boze vanuit de hel aangeduid.

Bij dezelfde: ‘Hij gaf hun regens hagel, een vuur der vlammen in hun land en Hij sloeg hun wijnstok en hun vijgenboom en Hij verbrak de boom van hun grens’, (Psalm 105:32,33); ook hier ten aanzien van de hagel van Egypte, waarmee wordt aangeduid; het helse valse dat de waarheden van de Kerk vernietigt en met de wijnstok en de vijgenboom worden hier eveneens eendere dingen aangeduid als eerder met de wijnstok en de wilde vijgenbomen; met de wijnstok het geestelijk ware en met de vijgenboom het natuurlijk ware, het ene en het andere van de Kerk; en met de boom worden de doorvattingen en de erkennenissen van het ware en het goede aangeduid.

Iets eenders wordt met de hagel ook aangeduid bij Jozua, toen hij streed tegen de vijf koningen van de Emorieten, over wie het volgende: ‘Het is geschied toen de koningen vluchtten voor Israël, zij zijnde in de afgang van Beth-Horon en Jehovah wierp op hen grote hagelstenen vanuit de hemelen tot Azeka; en meer stierven er vanwege de hagelstenen dan die de zonen Israëls doodden met het zwaard’, (Jozua 10:11).

Aangezien de historische dingen van het Woord evenzeer uitbeeldend zijn en een innerlijke zin bevatten als de profetieën, is dit daarom ook het geval met hetgeen wordt vermeld over de vijf koningen van de Emorieten en over de strijd van de zonen Israëls met hen; met de uit het land Kanaän verdreven natiën immers werden aangeduid de bozen die uit het rijk van de Heer moeten worden geworpen en met de zonen Israëls zij aan wie het rijk zou worden gegeven om te bezitten; want met het land Kanaän werd de hemel en de Kerk aangeduid, dus het rijk van de Heer; vandaar werden met de vijf koningen van de Emorieten degenen aangeduid die in het valse van het boze zijn en het ware van het goede van de Kerk willen vernietigen; en daarom is het gebeurd, dat zij werden gedood door hagelstenen vanuit de hemel, dat wil zeggen, dat zij door hun eigen valsheden van het boze werden vernietigd en vergingen; want de bozen vergaan zelf door hun boosheden en valsheden, waardoor zij de ware en de goede dingen van de Kerk willen vernietigen.

Bij David: ‘Van de glans vóór Hem gingen Zijn wolken voorbij; met hagel en kolen des vuurs: Jehovah donderde in de hemelen en de Allerhoogste gaf Zijn stem, hagel en kolen des vuurs; en Hij zond Zijn pijlen en Hij verstrooide hen en vele bliksems en Hij verstoorde hen’, (Psalm 18:13-15).

Hier worden met de hagel en het vuur eendere dingen aangeduid als met de hagel en het vuur hier in de Openbaring, namelijk de valsheden en de boosheden die de waarheden en de goedheden van de Kerk vernietigen.

Dat er wordt gezegd dat die dingen uit Jehovah zijn, is omdat het vanuit de hemel neerdalende Goddelijk Ware wordt verkeerd in helse, valse dingen bij de bozen, zoals eerder is gezegd; vanwege die omkering ontstaan verscheidene schijnbaarheden, zoals dat hagel en vuur neervloeien, terwijl deze dingen toch niet zijn vanuit de hemel uit de Heer, maar uit hen die in valse dingen van het boze zijn; zij keren de invloeiing van het Goddelijk Ware om in het valse van het boze.

Het is mij ook gegeven die omkeringen waar te nemen, toen het Goddelijk Ware vanuit de hemel in de een of andere hel neervloeide; het werd onderweg geleidelijk verkeerd in het valse van het boze, zodanig als het bij diegenen was; geheel en al zoals de warmte van de zon als die valt in drekkige dingen en het licht van de zon in de objecten die haar stralen verkeren in lelijke kleuren; of zoals het licht en de warmte van de zon in rottende moerasgronden, schadelijke kruiden voortbrengt die slangen voeden, maar in goede gronden bomen en grassen voortbrengt die de mensen en de nuttige dieren voeden.

Het licht en de warmte van de zon hebben geen schuld dat in rottende gronden zulke uitwerkingen worden voortgebracht, maar de gronden [landen] zelf die zodanig zijn, zijn daaraan schuld en toch kunnen die uitwerkingen worden toegeschreven aan het vuur en de hitte van de zon.

Hieruit kan vaststaan, vanuit welke oorsprong hagel en vuur in de geestelijke wereld verschijnen en vanwaar het is, dat er wordt gezegd dat Jehovah die dingen doet regenen, terwijl toch uit Jehovah niets dan het goede is en wanneer Jehovah, dat wil zeggen, de Heer, de invloeiing sterk maakt, dan is het niet om de bozen te verderven, maar opdat Hij de goeden zal uitredden en beschermen. Zo verbindt Hij immers de goeden met Zich nauwer en innerlijker en vandaar worden zij gescheiden van de bozen en vergaan de bozen; want indien de bozen niet werden gescheiden, dan zouden de goeden vergaan en de hemel van de engelen zou ten onder gaan.

Eendere dingen worden met hagel en regen van hagel aangeduid in de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘Wee de kroon der hovaardigheid, de dronkenen van Efraïm; zie, sterk en machtig de Heer, zoals een overstroming van hagel, een storm der slachting’, (Jesaja 28:1,2).

Bij dezelfde: ‘De hagel zal wegvagen de toevlucht van de leugen en de wateren zullen de schuilplaats overstromen’, (Jesaja 28:17).

Bij dezelfde: ‘Dan zal Jehovah doen horen de heerlijkheid van Zijn stem en de rust zal Zijn arm doen zien, in de verontwaardiging van de toorn en de vlam van het verterende vuur en de steen van de hagel’, (Jesaja 30:30,31).

Bij dezelfde: ‘Het zal hagelen totdat het woud zal zijn neergedaald en met de nederigheid de stad zich zal hebben vernederd’, (Jesaja 32:19).

Bij Ezechiël: ‘Ik zal met Gog rechten door pest en bloed en een overstromende regen en hagelstenen, vuur en zwavel zal Ik op hem doen regenen’, (Ezechiël 38:22).

In de Openbaring: ‘Toen is de tempel Gods in de hemel geopend geworden en is gezien de ark des verbonds in Zijn tempel; en er werden bliksems en stemmen en donderslagen en aardbeving en grote hagel’, (Openbaring 11:19) en elders: ‘Een grote hagel, als het ware het gewicht van een pond, viel neer vanuit de hemel op de mensen en daarom lasterden de mensen God vanwege de plaag van de hagel, omdat deze plaag zeer groot was’, (Openbaring 16:21).

Vandaar worden degenen die in de valsheden van het boze zijn, hagelstenen genoemd bij Ezechiël: ‘Zeg tot hen die met loze kalk pleisteren dat het zal vallen, er zal een overstromende regen geschieden, waardoor gij, o hagelstenen, zult vallen’, (Ezechiël 13:11); met hen die pleisteren met loze kalk, worden degenen aangeduid die de valsheden bevestigen, opdat die aan de buitenkant als waarheden verschijnen.

Zij worden hagelstenen genoemd, omdat zij zo de waarheden vernietigen; de verstrooiingen van zulke valsheden wordt aangeduid met de overstromende regen.

Bij Job: ‘Zijt gij gekomen tot de schatkamers van de sneeuw en hebt gij de schatkamers van de hagel gezien, die Ik ophoud tot de tijd van de veldslag en van de oorlog; welke is de weg waarlangs het licht wordt verspreid’, (Job 38:22-24).

Job wordt door Jehovah ondervraagd ten aanzien van verscheidene dingen of hij die weet; maar de dingen waarover hij wordt ondervraagd, betekenen zulke dingen die van de hemel en van de Kerk zijn; en met: Zijt gij gekomen tot de schatkamers van de sneeuw en hebt gij de schatkamer van de hagel gezien, wordt aangeduid of hij weet waarvandaan de beroving is van het ware en de vernietiging ervan door de valsheden van het boze, die in de geestelijke wereld verschijnt zoals een val van sneeuw en hagel vanuit de hemelen daar.

Dat zulke dingen verschijnen wanneer de boze moet worden verstrooid, wordt aangeduid met: Welke Ik ophoud tot de tijd van de veldslag en van de oorlog; vandaar ook wordt gezegd: Welke is de weg waarlangs het licht wordt verspreid, waarmee wordt aangeduid, in welke voortschrijding wordt het ware ingeboezemd; het licht is het ware.

Dat hagel het valse van het boze betekent en de regen van hagel de vernietiging van het ware, is omdat hagel in zich koud is en de warmte van de hemel niet verdraagt en koude betekent de beroving van het goede van de liefde en de warmte in de hemel van de engelen is het goede van de liefde, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 126 tot 140; en ook omdat de stenen in het Woord waarheden betekenen en in de tegengestelde zin valsheden en een grote hagelslag schijnt te bestaan als uit vanuit de hemel geworpen stenen, die de oogsten en de kruiden van het veld vernietigen en ook de kleine dieren, alsof het stenen waren.

Vandaar wordt ook gezegd: dat de stenen in het Woord waarheden betekenen en in de tegengestelde zin valsheden, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 643, 1298, 3720, 6426, 8609, 10376.

504. Tot dusver is getoond wat met hagel wordt aangeduid; er rest nu nog om te tonen wat wordt aangeduid met het vuur.

Met het vuur wordt in het Woord het goede van de hemelse liefde aangeduid en met de vlam het goede van de geestelijke liefde, maar in de tegengestelde zin wordt met het vuur aangeduid het boze dat opkomt vanuit de liefde van de wereld.

Men moet weten dat alle goede dingen, welke het ook zijn, hun ontstaan ontleen aan de eigenliefde en aan de liefde van de wereld en omdat de liefde in de ene en de andere zin met het vuur in het Woord wordt aangeduid, wordt dit daarom ook elk goede en elk boze, die vanuit die beide liefden ontstaan.

Aangezien in het Woord vuur wordt gezegd zowel van de hemel als van de hel en het nog onbekend is dat de liefde met het vuur daar wordt aangeduid, zou ik verscheidene plaatsen uit het Woord willen aanvoeren, opdat het in het licht zal worden gesteld dat onder het vuur in de goede zin daar de hemelse liefde wordt verstaan en in de slechte zin de helse liefde.

Dat met het vuur in het Woord de hemelse liefde wordt aangeduid, blijkt eerst uit het vuur van het altaar, dus de hemelse liefde of de liefde tot de Heer, zie nr. 496 en eender het vuur dat niet van het altaar is, kan vaststaan uit de volgende plaatsen, bij Ezechiël: ‘Ik zag, en zie, een stormwind kwam vanuit het noorden, een grote wolk en een vuur in zichzelf opnemend, dat een glans rondom had en als het ware de gedaante van kool in het midden van het vuur; en vanuit het midden ervan de gelijkenis van vier dieren; de aanblik van de dieren was zoals kolen in het vuur die brandden naar de aanblik van lampen; dit was schrijdende tussen de dieren, dus dat het vuur een glans had en van het vuur was uitgaande een bliksem.

Boven het uitspansel, dat over hun hoofd was, was de gelijkenis van een troon, waarop de aanblik was van een mens en ik zag als het ware de gedaante van een kool naar de gedaante van vuur daarbinnen rondom, van de aanblik van Zijn lenden en opwaarts en van de aanblik van Zijn lenden en nederwaarts zag ik als het ware de aanblik van vuur, dat een glans rondom had’, (Ezechiël 1:4,5,13,26,27; 7:2).

Onder de cherubim, die als dieren werden gezien, wordt de Heer verstaan ten aanzien van de Goddelijke Voorzienigheid en ten aanzien van de bewaking opdat men niet zal naderen dan alleen door het goede van de liefde; en omdat de bewaking zelf is in de hemelen en voornamelijk in de binnenste of derde hemel, wordt daarom eveneens deze hemel met de cherubim aangeduid, zie de nrs. 152, 277, 313, 322, 362, 462; en omdat vooral de derde hemel met hen wordt aangeduid en de Heer boven de hemelen is, werd daarom eveneens de Heer gezien op een troon boven de cherubim.

Dat dus een vuur werd gezien in het midden van de cherubim, dat een glans had rondom en daaruit een bliksem was en eveneens rondom de troon en van de lenden van Degene Die daarop zat, opwaarts en neerwaarts, de hemelse

Goddelijke Liefde betekent, is duidelijk; want de Heer Zelf is de Goddelijke Liefde en al wat voortgaat uit de Heer, gaat voort vanuit Zijn Goddelijke Liefde; dit dus is het vuur, dat een glans had rondom.

Eender bij Daniël: ‘Hij kwam tot de Oude der dagen; Zijn kleed was wit zoals sneeuw en het haar van Zijn hoofd zoals reine wol; Zijn troon een vlam des vuurs, Zijn raderen een brandend vuur; een stroom van vuur was uitstromende en uitgaande vanuit Hem’, (Daniël 7:9,10).

Onder de Oude der dagen wordt ook de Heer verstaan; onder de Zoon des mensen daar, de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware en onder de Oude der dagen de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede of de Goddelijke Liefde, Die de Oude der dagen wordt genoemd vanwege de oudste tijd toen de hemelse Kerk er was, die in de liefde tot de Heer is geweest.

Die Kerk en de hemel vanuit hen die daaruit waren geweest, wordt verstaan onder de troon die was zoals een vlam des vuurs; met de raderen echter die waren zoals een brandend vuur, wordt de leer van de hemelse liefde aangeduid; de Goddelijke Liefde zelf voortgaande vanuit de Heer, wordt aangeduid met het vuur uitstromende en uitgaand van voor Hem.

Vermeld wordt ook door Daniël, ‘dat aan hem verscheen een man bekleed met linnen, Wiens lenden waren gegord met goud van Ufaz en Zijn lichaam was zoals Tharsis en Zijn aangezicht zoals de aanblik van de bliksem en Zijn ogen zoals fakkels van vuur en Zijn armen en voeten zoals de glans van gepolijst brons’, (Daniël 10:5,6).

Dat het de Heer is geweest Die zo aan Daniël verscheen, kan vaststaan uit de Openbaring, waar de Heer voor Johannes bijna eender werd uitgebeeld, over Wie het volgende: ‘In het midden van de zeven kandelaren Eén, de Zoon des mensen gelijk, omgord aan de borsten met een gouden gordel; Zijn hoofd en haren wit zoals witte wol, zoals sneeuw en Zijn ogen zoals een vlam vuurs; Zijn voeten aan blinkend koper gelijk, als het ware in de oven vurig gemaakt; Zijn aanblik zoals de Zon’, (Johannes 1:13-16; 2:18).

Uit deze bijna eendere beschrijving van de Zoon des mensen, door Johannes gezien in het midden van de zeven kandelaren en van de Man bekleed met linnen en verder van de Oude der dagen, die door Daniël werd gezien, blijkt dat het de Heer is Die door de een en de ander werd gezien.

Dat Zijn aangezicht werd gezien zoals een bliksem en Zijn ogen zoals een vlam vuurs, betekent van de Goddelijke Liefde van de Heer; het aangezicht immers bij de mens is de kenmerkende uitbeelding van de aandoening die van zijn liefde is; vooral de ogen, want vanuit die blinkt de liefde op, zij fonkelen immers daardoor zoals vanuit vuur.

Ook van Hem Die zat op het witte paard, wordt gezegd, ‘dat Zijn ogen werden gezien zoals een vlam vuurs’, (Openbaring 19:12).

Dat het de Heer is ten aanzien van het Woord, Die hier wordt uitgebeeld, zittend op het witte paard, staat vast, want er wordt gezegd, dat Hij Die op het witte

paard zat, wordt genoemd het Woord Gods en dat Hij is de Koning der koningen en de Heer der heren.

Aangezien met het vuur de Goddelijke Liefde wordt aangeduid, werd daarom, 'de Heer door Mozes op de berg Horeb gezien in een braamstruik in vuur', (Exodus 3:1-3) en daarom werd eveneens de Heer door Mozes en het gehele Israëlitische volk gezien in vuur, toen Hij neerdaalde van de berg Sinaï, waarover het volgende bij Mozes: 'De ganse berg Sinaï rookte deswege dat op hem Jehovah neerdaalde, dermate dat zijn rook opklom zoals de rook van een oven', (Exodus 19:18; Deuteronomium 4:36).

Door het vuur dat daar gezien werd, werd ook daar de Goddelijke Liefde van de Heer uitgebeeld.

Aangezien het vuur in de hoogste zin de Goddelijke Liefde van de Heer betekent, was het daarom bevolen dat een vuur bij voortduur zou branden op het altaar en dat van dat vuur zou worden genomen voor het reukwerk; daarvandaan was het, dat bij de Grieken en de Romeinen onder hun godsdienstige rituelen het voortdurende vuur heeft behoord, waarover de Vestaalse maagden waren aangesteld.

Dat zij het vuur ook als een heilig iets hebben vereerd, leidden zij af van de Oude Kerken, die in Azië zijn geweest, waarvan alle dingen van de eredienst uitbeeldend waren.

Aangezien het vuur in de hoogste zin de Goddelijke Liefde betekent, was daarom eveneens in de tent der samenkomst een kandelaar gesteld waarin zeven luchters waren, die bij voortduur zouden branden, waarover het volgende bij Mozes: 'Gebied de zonen Israëls dat zij tot u brengen olijfolie gestoten voor de kandelaar, om de luchters bij voortduur te doen opklimmen; Aharon zal het ordenen van de avond tot aan de morgen vóór Jehovah bij voortduur; op de reine kandelaar zal hij de luchters ordenen vóór Jehovah bij voortduur', (Leviticus 24:2-4); en over de kandelaar zelf, (Exodus 25:31; 37:17 tot 24; 40:24,25; Numeri 8:2-4).

Iets eenders wordt aangeduid met, 'de zeven lampen van vuur brandende vóór de troon van God', (Openbaring 4:5).

Maar met het vuur van het altaar werd de hemelse Goddelijke Liefde aangeduid en met het vuur van de kandelaar, dat een vlam was, werd de geestelijke Goddelijke Liefde aangeduid.

Vandaar ook is het dat met de olie, waaruit het vuur van de vlam was in de luchters van de kandelaar, de Goddelijke Liefde wordt aangeduid en dus met de olie, die de vijf voorzichtige maagden hadden in de lampen en die de vijf dwaze maagden niet hadden, (Mattheüs 25:1 tot 12).

Met het vuur wordt ook de Goddelijke Liefde van de Heer aangeduid bij de evangelisten: 'Johannes zei: Ik doop met water, maar Jezus zal dopen met de Heilige Geest en met vuur', (Mattheüs 3:11; Lukas 3:16).

Dopen met de Heilige Geest en met vuur, betekent de mens wederverwekken door het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede van de Liefde uit Hem; de

Heilige Geest is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer en het vuur is de Goddelijke Liefde waaruit Dit is.

Iets eenders als wordt aangeduid met het vuur, wordt ook aangeduid met de haard, bij Jesaja: ‘Jehovah, Die een haard heeft in Zion en Hij heeft een oven in Jeruzalem’, (Jesaja 31:9); gezegd wordt: Die een haard heeft in Zion, omdat met Zion wordt aangeduid de Kerk waarin de hemelse liefde is; en een oven in Jeruzalem, omdat met Jeruzalem wordt aangeduid de Kerk waarin het ware van de leer is.

De hemelse liefde is naar verhouding een haard en het ware van de leer zoals een oven, waarin de broden worden bereid.

Omdat het goede van de liefde met vuur wordt aangeduid en de eredienst vanuit het goede van de liefde door de brandoffers werd uitgebeeld, werd daarom soms vuur vanuit de hemel neergelaten en dit verteerde het brandoffer; zoals toen een brandoffer plaatsvond ter ontzondiging van het volk, waarover het volgende bij Mozes: ‘Dit geschied zijnde, ging een vuur uit van voor Jehovah en verteerde op het altaar het brandoffer en de vetten; en het gehele volk zag en zij klaptten in hun handen en vielen op hun aangezichten’, (Leviticus 9:24).

Eender dat een vuur vanuit de hemel het brandoffer van Elia verteerde en de houten en de stenen en het stof en dat het de wateren likte die rondom in de waterleiding waren’, (1 Koningen 18:38).

Met dit vuur werd ook de Goddelijke Liefde aangeduid en vandaar de aanvaarding van de eredienst vanuit het goede van de liefde.

Evenzo, met het vuur dat opklom van de rots en het vlees en de ongezuurde dingen verteerde die Gideon bracht aan de engel Gods’, (Richteren 6:21).

De Goddelijke Liefde werd ook daarmee aangeduid, ‘dat het stuk vee zou worden gebraden met vuur en niet gekookt in wateren en dat het overschot tot de morgen zou worden verbrand met vuur’, (Exodus 12:8-10); de ontvouwing van deze verzen zie in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 7852 tot 7861.

De Goddelijke Liefde van de Heer werd ook aangeduid met het vuur waarin de Heer aan de zonen Israëls in de woestijn vooruitging toen zij voorttrokken en ook met het vuur over de tent der samenkomst in de tijd van de nacht, waarover bij Mozes: ‘Jehovah ging vóór hen in een wolkkolom, om hen te leiden in de weg en des nachts in een vuurkolom om voor hen te lichten; en niet week de wolkkolom overdag, noch de vuurkolom des nachts vóór het volk’, (Exodus 13:21,22; Numeri 9:15-23; Deuteronomium 1:33); en elders: ‘Dat de wolk van Jehovah was over het habitakel overdag en een vuur des nachts in hetzelfde, in de ogen van het gehele huis Israëls, in al hun voorttrekkingen’, (Exodus 40:38; Psalm 105:32,39).

Dat de wolk verscheen overdag en een vuur des nachts, beeldde de bewaking uit van de hemel en de Kerk door de Heer; door de tabernakel immers werd de hemel en de Kerk uitgebeeld en door de wolk en het vuur de bewaking; de dag immers, wanneer de wolk er was, betekende het Goddelijk Ware in het licht en de nacht het Goddelijk Ware in de schaduw.

Opdat zij niet zouden worden gekwetst door een al te groot licht, werden zij beschermd door een wolk en opdat zij niet zouden worden gekwetst door een al te grote schaduw, werden zij beschermd door een lichtend vuur.

Dat deze dingen uitgebeeld zijn geweest door die dingen, kan vaststaan bij Jesaja: ‘Jehovah zal over alle habitakel van de berg Zions en over de samenroepingen ervan, scheppen een wolk overdag en een rook en een glans van het vuur van de vlam des nachts; want over alle heerlijkheid een overdekking; en een tabernakel zal er zijn tot een schaduw overdag vanwege de gloed en tot een toevlucht en schuilplaats tegen de overstroming en de regen’, (Jesaja 4:5,6).

Met het habitakel van de berg Zions wordt het goede van de hemelse Kerk aangeduid en met de samenroepingen ervan worden de waarheden van dat goede aangeduid; de bewaking opdat men niet wordt gekwetst door een al te groot licht en door een al te grote schaduw, wordt aangeduid met de wolk overdag en met de rook en de glans van het vuur van de vlam des nachts; en daarom wordt gezegd dat er over alle heerlijkheid een overdekking is en dat er een tabernakel zal zijn tot een schaduw overdag vanwege de gloed.

Opdat niet vanwege een al te groot licht en vanwege een al te grote schaduw valsheden binnenbreken, wordt daarmee aangeduid dat die bescherming zal zijn tot een toevlucht en een schuilplaats tegen de overstroming en de regen; de overstroming en de regen is het binnenbreken van de valsheden.

Bij Zacharia: Ik, Ik zal voor Jeruzalem zijn een muur van vuur rondom en tot heerlijkheid zal Ik zijn in het midden van haar’, (Zacharia 2:5).

De muur van vuur betekent de bescherming door de Goddelijke Liefde; deze Liefde immers kunnen de hellen niet aanvallen; de heerlijkheid in haar midden is daaruit het Goddelijk Ware in het Licht naar alle kanten.

Aangezien het Vuur de Goddelijke Liefde betekende, werden daarom ook de brandoffers genoemd vuuroffers voor Jehovah en de vuuroffers van de reuk der rust voor Jehovah’, (Exodus 29:18; Leviticus 1:9,13,17; 2:2,9-11; 3:5,16; 4:35; 5:12; 7:30; 21:6; Numeri 28:2; Deuteronomium 18:1); waarmee werd aangeduid, dat zij werden aanvaard ter wille van de uitbeelding van de eredienst vanuit het goede van de liefde; de brandoffers beeldden de eredienst uit, omdat daarbij volledige stukken vee met vuur werden verbrand en verteerd.

Aangezien het Woord het Goddelijk Ware zelf verenigd met het Goddelijk Goede is, want overal daarin is het huwelijk van het Goede en het ware, ‘werd het daarom gezien dat Elia opklom in de hemel in een vurige wagen en met vurige paarden’, (2 Koningen 2:11); en daarom, ‘werd rondom Elisa gezien een berg vol vurige paarden en wagens’, (2 Koningen 6:17); want door Elia en Elisa werd de Heer ten aanzien van het Woord uitgebeeld; vandaar werd met de wagen de leer vanuit het Woord aangeduid en met de paarden het verstand van het Woord.

Dat het vuur de liefde betekent, blijkt ook bij David: ‘Jehovah maakt Zijn engelen geesten, Zijn bedienaren een vlamvend vuur’, (Psalm 104:4).

Dat Hij Zijn engelen geesten maakt, betekent dat zij ontvangers zijn van het Goddelijk Ware, dus de Goddelijke ware dingen en dat Hij Zijn bedienaren een vlamvend vuur maakt, betekent dat zij ontvangers zijn van het Goddelijk Goede, dus Goddelijke goede dingen.

Dat onder de engelen in het Woord de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware en in de betreffende zin worden verstaan de ontvangers van het Goddelijk Ware uit de Heer, zie eerder de nrs. 130, 200, 302 en dat met de bedienaren worden aangeduid de ontvangers van het Goddelijk Goede en dit van de Goddelijke Liefde is, zie ook eerder nr. 155; daaruit blijkt dat met het vlamvende vuur het goede van de liefde wordt aangeduid.

Dat het vuur de liefde betekent, is omdat de Heer in de hemel van de engelen krachtens de Goddelijke Liefde verschijnt als Zon, vanuit welke Zon warmte en licht voortgaat en in de hemelen is de warmte vanuit de Heer als Zon het Goddelijk Goede van de Liefde en is het licht vanuit de Heer als Zon het Goddelijk Ware.

Vandaar is het dat het vuur in het Woord het goede van de liefde betekent en het licht het ware vanuit het goede.

Dat de Heer in de hemel van de engelen als Zon verschijnt krachtens de Goddelijke Liefde, zie het werk 'Hemel en Hel', nrs. 116 tot 125 en dat het licht vanuit die Zon het Goddelijk Ware is en de warmte vanuit die Zon het Goddelijk Goede is, nrs. 126 tot 140 en ook de nrs. 567, 568 daar.

Vanuit de overeenstemming van het vuur en de liefde is het, dat in het gewone spraakgebruik wordt gezegd: warm worden, in brand geraken, blaken, zieden, vuur vatten en eendere dingen, wanneer er sprake is van de aandoeningen die van de liefde zijn; ook wordt de mens warm ten gevolge van elke liefde, welke dan ook, volgens de graad ervan.

Deze dingen ten aanzien van de betekenis van het vuur in het Woord, waar dit wordt toegeschreven aan de Heer en waar het wordt gezegd ten aanzien van de hemel en de Kerk; maar waar vuur wordt gezegd in het Woord ten aanzien van de bozen en de hellen, dan betekent dit de eigenliefde en de liefde van de wereld en vandaar elke boze aandoening en begeerte, die de goddelozen martelt na de dood in de hellen.

De oorzaak dat het vuur deze tegengestelde dingen betekent, is dat de Goddelijke Liefde, wanneer die vanuit de hemel neerdaalt en binnenglijdt in de gezelschappen waar de bozen zijn, wordt verkeerd in een tegen de Goddelijke Liefde indruisende liefde en vandaar in verschillende fasen van gloed van begeerten en lusten en zo in boosheden van elk geslacht en omdat de boze dingen de straffen van het boze met zich meebrengen, ook in martelingen; vanwege die omkering van de Goddelijke Liefde in een helse liefde bij de bozen, verschijnen de hellen, waar de eigenliefde en de liefde van de wereld en waar haat en wraakzucht regeert, als het ware in brand, zowel binnenin als overal in de rondte, hoewel door de helse bende, die daarin is, niet enig vurige

wordt bemerkt; ja zelfs verschijnt vanwege die liefden de bende die in zulke hellen is, met een aangezicht vlammig en rossig als van vuur.

Deze dingen zijn het dus, die met het vuur worden aangeduid in de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘De boosheid zal branden zoals een vuur; doorn en distel zal zij verteren en ontsteken de struwelen van het woud, zodat zij zich verheffen met de verheffing van de rook; en het volk is geworden een spijs van het vuur; zij zullen niet sparen de man zijn broeder’, (Jesaja 9:17,18).

Bij dezelfde: ‘Al het volk zal zijn tot verbranding, een spijs van het vuur’, (Jesaja 9:4).

Bij dezelfde: ‘O, Assyriërs, ontvangt stro, baart stoppel; uw geest, het vuur zal u verteren; aldus zullen de volken verbrand zijn tot kalk; afgehouden doornen, die met vuur worden verzengd; wie zal ons blijven bij het verterende vuur; wie zal ons blijven bij de haarden van de eeuwigheid’, (Jesaja 33:11,12,14).

Onder de Assyriërs worden degenen verstaan die vanuit valsheden en begoochelingen redeneren tegen de waarheden en de goedheden van de Kerk vanuit eigen inzicht, dus vanuit de eigenliefde; dezen worden hier beschreven, bij dezelfde: ‘In de dag der wraak van Jehovah zullen de bergstromen van het land worden verkeerd in pek, het land zal zijn tot brandend pek; nacht en dag zal het niet worden uitgeblust; tot in het eeuwige zal zijn rook opgaan’, (Jesaja 34:8-10).

Bij dezelfde: ‘Zij zijn geworden zoals een stoppel; het vuur heeft hen verbrand; zij ontrukken hun ziel niet aan de hand van de vlam’, (Jesaja 47:14).

Bij dezelfde: ‘Zie, gij allen, steekt een vuur aan, gij omgordt u met brandpijlen; gaat in de haard van uw vuur en in de brandpijlen die gij hebt ontstoken’, (Jesaja 50:11).

Bij dezelfde: ‘Hun worm zal niet sterven en hun vuur zal niet worden uitgeblust’, (Jesaja 66:24).

Bij Ezechiël: ‘Ik zal u geven in de hand van gloeiende mannen; voor het vuur zult gij tot spijs zijn’, (Ezechiël 21:31,32).

Bij David: ‘Gij zult hen stellen zoals een oven des vuurs ten tijde van Uw toorn en het vuur zal hen verteren’, (Psalm 21:10).

Bij dezelfde: ‘Dat de kolen de goddelozen overstelpen; dat het vuur hen afwerpe in de kuilen; laten zij niet weder opstaan’, (Psalm 140:11).

Bij Mattheüs: ‘Alle boom niet makende goede vrucht, zal worden uitgehouwen en in het vuur geworpen; Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, Hij zal Zijn tarwe in de schuur verzamelen; het kaf echter zal Hij verbranden met een onuitblusselijk vuur’, (Mattheüs 3:10,12; Lukas 3:9,17).

Bij dezelfde: ‘Gelijkerwijs het onkruid met vuur wordt verbrand, zo zal het zijn in de voleinding der eeuw’, (Mattheüs 13:40).

Bij dezelfde: ‘De Zoon des mensen zal Zijn engelen zenden, die uit Zijn koninkrijk zullen verzamelen alle aanstoten en hen die de ongerechtigheid doen; en zij zullen hen zenden in de oven des vuurs’, (Mattheüs 13:41,42,50).

Bij dezelfde: ‘Hij zei tot hen aan de linkerzijden: Wijkt van Mij af, gij vervloekten, tot het eeuwige vuur, bereid voor de duivel en zijn engelen’, (Mattheüs 25:41).

Bij dezelfde: ‘Die tot zijn broeder zal hebben gezegd: Gij dwaas, die zal strafbaar zijn door de gehenna des vuurs’, (Mattheüs 5:22); eveneens in (Mattheüs 18:8,9; Markus 9:45,47).

Bij Lukas: ‘De rijke in de hel zei: Vader Abraham, zend Lazarus, opdat hij het uiterste van zijn vingers zal dopen in het water en mijn tong zal verkoelen, omdat ik word gemarteld in deze vlam’, (Lukas 16:24).

Bij dezelfde: ‘Toen Lot uitging van Sodom, regende het vuur en zwavel vanuit de hemel en verdoemde hen; naar dit zal geschieden in de dag waarop de Zoon des mensen zal onthuld worden’, (Lukas 17:29,30).

In de Openbaring: ‘Indien iemand het beest aanbidt, hij zal drinken van de wijn des toorns Gods en hij zal gemarteld worden met vuur en zwavel’, (Openbaring 14:10).

En elders: ‘Het beest en de pseudoprofeet werden levend geworpen in de poel des vuurs brandende van zwavel’, (Openbaring 19:20).

Elders: ‘De duivel werd geworpen in de poel des vuurs en des zwavels’, (Openbaring 20:10).

Elders: ‘De dood en de hel zijn uitgeworpen in de poel des vuurs; en wie niet gevonden werd geschreven in het Boek de levens, werd uitgeworpen in de poel des vuurs’, (Openbaring 20:14,15).

Elders: ‘Voor de ongelovigen, de mensenmoordenaars, de hoereerders, de bezweerders, de afgodendienaars en de leugenaars, zal hun deel zijn in de poel brandende van vuur en zwavel’, (Openbaring 21:8).

In deze plaatsen wordt met het vuur aangeduid: alle begeerte, die van de liefde van het boze is en de straf ervan, die de marteling is.

Hieraan mogen worden toegevoegd de dingen die zijn vermeld in ‘Hemel en Hel’, nrs. 566 tot 575, waarin is getoond, wat het helse vuur is en wat het knarsen van de tanden.

In het eerdere artikel waarin over hagel werd gehandeld, werd gezegd dat het Goddelijke vanuit de hemel neerdalend in de lagere sfeer, waar de bozen zijn, een uitwerking vertoont die tegengesteld is aan die in de hemel zelf, namelijk dat het in de hemel levend maakt en verbindt, maar in de lagere gebieden, waar de bozen zijn, dood maakt en ontbindt.

De oorzaak hiervan is dat de Goddelijke invloeiing vanuit de hemel bij de goeden het geestelijk gemoed opent en tot opnemen geschikt maakt; bij de bozen echter, die niet enig geestelijk gemoed hebben, opent die invloeiing de innerlijke dingen van hun natuurlijk gemoed, waar de boosheden en de valsheden zetelen; daarom hebben zij dan ook een afkeer van al het goede van de hemel en een haat tegen waarheden en een begeerte tot elke misdaad; vandaar hun scheiding van de goeden en kort daarop de verdoemenis.

Die invloeiing bij de goeden, waarover nu gesproken is, verschijnt in de hemelen als een levendmakend, herscheppend en verbindend vuur. Beneden echter bij de bozen verschijnt die invloeiing als een verterend en verwoestend vuur.

Omdat zodanig de uitwerking is van de Goddelijke Liefde die neervloeit vanuit de hemel, wordt daarom in het Woord zo vaak aan Jehovah, dat wil zeggen, de Heer, toorn en ontsteking toegeschreven: toorn vanwege het vuur en ontsteking vanwege de hitte van het vuur; en eveneens wordt er gezegd: het vuur van Zijn toorn en dat het een verterend vuur is en nog eendere dingen meer en dit wordt gezegd, niet omdat het vanuit de Heer voortgaande vuur zodanig is, het is immers in zijn oorsprong de Goddelijke Liefde, maar omdat het zodanig wordt bij de bozen, die vertoornen en ontsteken ten gevolge van de invloeiing ervan. Dat dit zo is, kan vaststaan uit het vuur dat verscheen op de berg Sinaï, toen de Heer daarop neerdaalde en de Wet afkondigde; welk vuur, hoewel het in zijn oorsprong de Goddelijke Liefde was, waaruit het Goddelijk Ware is, niettemin aan het Israëlitische volk verscheen als een verterend vuur, waarvoor zij zeer sidderden, (Exodus 19:18; 20:15; Deuteronomium 4:11,12,15,33,36; 5:5,19-23). De oorzaak hiervan was dat er bij het Israëlitische volk niet enig geestelijk innerlijk was, maar een natuurlijk innerlijk, dat krioelde van boosheden en valsheden van elk geslacht; en de Heer verschijnt aan eenieder volgens zijn hoedanigheid.

Dat de zonen van Jakob zodanig zijn geweest, zie ‘De Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nr. 248; vandaar is het dat Jehovah, dat wil zeggen de Heer, in het Woord een verterend vuur wordt genoemd, zoals in de volgende plaatsen: ‘Jehovah God is een verterend vuur’, (Deuteronomium 4:24).

Bij Jesaja: ‘Zie, Jehovah zal komen in vuur en zoals een wervelwind Zijn wagen in vlammen des vuurs; want in het vuur zal Jehovah in het recht treden en in Zijn zwaard met alle vlees en de doorboorden van Jehovah zullen worden vermenigvuldigd’, (Jesaja 56:15,16).

Bij dezelfde: ‘Gij zult bezocht worden met de vlam van het verterende vuur’, (Jesaja 29:6).

Bij dezelfde: ‘In de verontwaardiging van de toorn van Jehovah en de vlam van het verterende vuur, in verstrooiing, overstroming en hagelsteen’, (Jesaja 30:30).

Bij David: ‘Rook ging op van Zijn neus en een vuur vanuit Zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken; van de glans vóór Hem gingen de wolken voorbij, hagel en kolen van het vuur; Jehovah donderde vanuit de hemelen en de Allerhoogste gaf Zijn stem, hagel en kolen van het vuur’, (Psalm 18:9,13,14).

Bij dezelfde: ‘Onze God zal komen en Hij zal niet zwijgen: het vuur vóór Hem zal verteren’, (Psalm 50:3).

Bij dezelfde: ‘Jehovah zal over de goddelozen doen regenen valstrikken, vuur en zwavel’, (Psalm 11:6).

Bij Ezechiël: ‘Ik zal Mijn aangezichten tegen hen geven, opdat hoewel zij van het vuur zullen zijn uitgegaan, toch het vuur hen zal verteren en Ik zal het land

tot verwoesting geven, opdat zij met overtredingen hebben overtreden’, (Ezechiël 15:4,6-8).

Bij Mozes: ‘Een vuur is ontstoken in Mijn toorn en het zal branden tot de laagste hel toe en verteren het land en het inkomen ervan en het zal de fundamenten van de bergen in vlammen zetten’, (Deuteronomium 32:22); zulke dingen verschijnen in de geestelijke wereld, wanneer het Goddelijk Goede en Ware vanuit de hemel neerdaalt naar de lagere gebieden daar, waar de bozen zijn, die van de goeden moeten worden gescheiden en verstrooid.

Vanwege de schijnbaarheden die daar zijn, werden die dingen gezegd en omdat het vanuit de hemelen neerdalende vuur, dat in zijn oorsprong de Goddelijke Liefde is, opgenomen door de bozen, daar een verterend vuur wordt, wordt daarom van zo’n vuur in het Woord gesproken met betrekking tot Jehovah.

Het helse vuur is ook nergens anders vandaan, dan vanuit de verandering van de Goddelijke Liefde in boze liefden en in afgrijselijke begeerten om boos te doen en te schaden.

Dit werd eveneens daardoor uitgebeeld, ‘dat het vanuit de hemel neergevallen vuur Sodom en Gomorra verteerde’, (Genesis 19:24).

En dat, ‘het vuur verteerde Nadab en Abihu, de zonen van Aharon, omdat zij rookten met een vreemd vuur’, (Leviticus 10:1) e.v.

Met het reukwerk vanuit een vreemd vuur wordt een eredienst verstaan vanuit een andere liefde dan die van de Heer; en verder, ‘dat het vuur verteerde het uiteinde van het kamp van de zonen Israëls, vanwege hun begeerten’, (Numeri 11:1-3).

Iets eenders werd daardoor uitgebeeld dat, ‘de Egyptenaren vergingen in de zee Suph, toen Jehovah vanuit de kolom van het vuur en van de wolk heenzag tot hun kamp’, (Exodus 14:24-27).

Dat dit vuur in zijn oorsprong de Goddelijke Liefde is geweest, lichtend voor de zonen Israëls bij hun voorttrekkingen en over de tabernakel in de nacht, is eerder in dit artikel getoond; en toch verstoorde en vernietigde het heenzien van daaruit door Jehovah het kamp van de Egyptenaren geheel en al.

Dat het vanuit de hemel neerdalende vuur de bozen in de geestelijke wereld scheen te verteren, staat vast uit de Openbaring, waar dit door Johannes werd gezien.

Hij zegt immers, ‘dat een vuur neerdaalde vanuit de hemel en verteerde Gog en Magog en hun bende’, (Openbaring 20:9; Ezechiël 38:22); verteren daar betekent verstrooien en in de hel werpen.

Vandaar wordt eveneens gezegd bij Jesaja: ‘Het Licht Israëls zal tot een vuur zijn en zijn Heilige tot een vlam, die zijn doorn en distel zal aansteken en verteren in één dag’, (Jesaja 10:17).

Met de doorn en de distel worden de boosheden en de valsheden van de leer van de Kerk aangeduid; de vernietiging ervan door het vanuit de hemel neerdalende Goddelijk Ware wordt aangeduid met: Het Licht Israëls zal tot een vuur zijn en zijn Heilige tot een vlam’.

Aangezien met het vuur in de tegengestelde zin of met betrekking tot de bozen, eigenlijk wordt aangeduid de eigenliefde en met de vlam de liefde van de wereld, wordt daarom ook met het vuur al het boze aangeduid, zoals: vijandschap, haat, wraak en andere dingen meer, want alle boosheden wellen op aan die beide oorsprongen, zie ‘De Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nr. 75. Dus wordt met het vuur ook aangeduid de vernietiging van de mens ten aanzien van het geestelijk leven en zo de verdoemenis en de hel.

Al deze dingen worden met het vuur aangeduid, omdat met het vuur de liefde wordt aangeduid, zoals nog meer kan vaststaan uit de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘Zij zullen zien en wegwijnen in de haat van het volk; ook zal het vuur Uw tegenstanders verteren’, (Jesaja 26:11).

De ondergang van de bozen die hier worden verstaan onder de volken en onder de tegenstanders, wordt beschreven met de haat en met het vuur.

Bij dezelfde: ‘Wanneer gij zult zijn heengegaan door de wateren, zal Ik met u zijn en door de rivieren, zij zullen u niet overstelpen; wanneer gij zult zijn gegaan door het vuur, zo zult gij niet verbranden en de vlam zal u niet aansteken’, (Jesaja 43:2).

Heengaan door de wateren en door de rivieren en niet overstelpt worden, betekent dat de valsheden en de redeneringen vanuit de valsheden tegen de waarheden niet zullen binnentreden en verderven; de wateren hier zijn de valsheden en de rivieren zijn de redeneringen vanuit de valse dingen tegen de waarheden.

Gaan door het vuur en niet verbrand worden en door de vlam niet aangestoken worden, betekent dat de boosheden en de begeerten die daaruit opkomen, niet zullen schaden; het vuur betekent de boosheden en de vlam de begeerten daaruit.

Bij dezelfde: ‘Ons huis der heiligheid en ons sieraad, waar U onze vaders hebben geprezen, is geworden tot een brand des vuurs en al onze verlangenswaardige dingen zijn geworden tot een woestheid’, (Jesaja 64:10).

Het huis der heiligheid en het sieraad betekenen de hemelse en de geestelijke Kerk: het huis der heiligheid de hemelse Kerk en het sieraad de geestelijke Kerk; waar U onze vaders hebben geprezen, betekent de eredienst van de Oude Kerk; prijzen of loven betekent vereren en de vaders degenen die van de Oude Kerk zijn, is geworden tot een brand des vuurs, betekent dat alle goede dingen van die Kerk zijn verkeerd in boosheden, waardoor de goedheden zijn voleindigd en vergaan; en al onze verlangenswaardige dingen zijn geworden tot een woestheid, betekent dat eender alle ware dingen het geworden zijn; verlangenswaardige dingen in het Woord betekenen de waarheden van de Kerk. Bij dezelfde: ‘Gij zult zijn zoals een eik afwerpende zijn bladeren en zoals een tuin die geen water heeft en de sterke zal zijn tot grof vlas en zijn werk tot een vonk, zodat zij beide tezamen zullen worden verbrand en geen uitblusser’, (Jesaja 1:30,31).

Met de eik wordt de natuurlijke mens aangeduid; met de bladeren de wetenschappelijke dingen en de erkenningen van het ware daar; met de tuin

wordt de redelijke mens aangeduid; vandaar wordt met: Gij zult zijn zoals een eik afwerpende zijn bladeren en zoals een tuin die geen water heeft, aangeduid dat het wetenschappelijk ware er niet langer is, noch het redelijk ware.

Met de sterke en diens werk wordt datgene aangeduid wat vanuit het eigen inzicht wordt uitgebreed; sterk wordt in het Woord geregeld diegene genoemd die op zichzelf en op zijn eigen inzicht vertrouwt; hij gelooft immers dat hij sterk is en zijn werk dat hij daarvandaan uitbroedt; en omdat het eigene van de mens elk boze en valse put en daardoor al het goede en ware vernietigt, wordt daarom gezegd: De sterke zal zijn tot grof vlas, zijn werk tot een vonk en zij beiden samen zullen worden verbrand; vergaan vanwege de valsheden van het boze, wordt aangeduid met verbrand worden.

Bij Ezechiël: ‘Uw moeder was zoals een wijnstok; nu is hij geplant in de woestijn, in een land van droogte en dorst; een vuur ging uit van de roede van zijn takken, het heeft hen en de vrucht ervan verteerd’, (Ezechiël 19:10,12-14). Met de moeder die zoals een wijnstok was, wordt de Oude Kerk aangeduid, die in het goede van het leven en daaruit in waarheden was; dat de Kerk nu zonder goede en ware dingen is, wordt daarmee aangeduid dat die nu is geplant in de woestijn, in een land van droogte en dorst.

Een land van droogte is de Kerk waar niet het goede is en een land van dorst waar niet het ware is; een vuur ging uit van de roede van zijn takken, het heeft hen gegeten en de vrucht ervan, betekent dat het boze van het valse al het ware en goede heeft vernietigd.

Het vuur is het boze, de roede van de takken is het valse van de leer waaruit het boze is; die verteren en de vrucht ervan, is het ware en het goede vernietigen; het boze van het valse is het boze dat vanuit het valse van de leer is.

Bij Zacharia: ‘De Heer zal Tyrus verarmen en Hij zal in de zee haar schatten uitschudden en zichzelf zal door het vuur worden verteerd’, (Zacharia 9:4).

Met Tyrus wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van de erkentissen van het ware en het goede en vandaar worden met Tyrus aangeduid de erkentissen van het ware en het goede die van de Kerk zijn.

De verwoesting ervan door de valsheden en de boosheden wordt daarmee aangeduid dat de Heer haar schatten in de zee zal uitschudden en zichzelf door het vuur zal worden verteerd.

Bij David: ‘De vijanden hebben Uw heiligdom in vuur gezet, tot aan de aarde toe hebben zij het habitakel van Uw Naam ontwijd; zij hebben alle feestplaatsen van God verbrand tot aan de aarde toe; er is geen profeet meer, noch iemand met ons die weet hoe lang’, (Psalm 74:7-9).

Dat de begeerten die opkomen vanuit de boze liefden de waarheden en de goedheden van de Kerk hebben vernietigd, wordt daarmee aangeduid dat de vijanden het heiligdom in vuur hebben gezet en het habitakel van de Naam van Jehovah hebben ontwijd.

Dat zij alle dingen van de Goddelijke eredienst geheel en al hebben vernietigd, wordt daarmee aangeduid dat zij alle feestplaatsen van God hebben verbrand tot

aan de aarde toe; dat er geen leer van het ware, noch verstand van het ware meer is, wordt aangeduid met: Er is geen profeet meer, noch iemand met ons die weet. Bij Mozes: ‘Indien mannen-belials [verdorven lieden] de bewoners van de stad hebben aangedreven om andere goden te dienen, zo zullen allen worden geslagen met de mond van het zwaard en de stad met alle buit zal worden verbrand met vuur’, (Deuteronomium 13:14-17).

Hiermee wordt in de geestelijke zin aangeduid dat de leer, waaruit de eredienst is, die een andere god dan de Heer erkent, moet worden afgeschaft, omdat daarin niets dan valsheden vanuit boze begeerten zijn; dit wordt in de geestelijke zin daarmee aangeduid, omdat met de stad in het Woord de leer wordt aangeduid; en met andere goden dienen, wordt aangeduid een andere god dan de Heer erkennen en vereren; met het zwaard wordt de vernietiging van het ware door het valse aangeduid en met het vuur de vernietiging van het goede door het boze.

Bij Lukas: ‘De Heer zei dat Hij gekomen was om het vuur te brengen op de aarde en dat Hij wilde dat het alreeds ontstoken ware’, (Lukas 12:49).

Hiermee wordt aangeduid de vijandigheden en de gevechten tussen het boze en het goede en tussen het valse en het ware; want voordat de Heer in de wereld kwam, waren er in de Kerk louter valsheden en boosheden en dus geen strijd tussen de goede en de ware dingen; maar nadat door de Heer de goedheden en de waarheden waren geopend, konden toen voor het eerst die gevechten ontstaan en zonder gevechten daartussen is er geen hervorming.

Dit wordt dus verstaan onder: Dat Hij wilde dat het alreeds ontstoken ware; dat dit het verstand van die woorden is, blijkt uit het volgende daar: ‘Dat Hij is gekomen om verdeling te geven; want er zullen na aan vijf in één huis verdeeld zijn; de vader zal worden verdeeld tegen de zoon en de zoon tegen de vader; de moeder tegen de dochter en de dochter tegen de moeder’, (verzen 51-53); onder de vader tegen de zoon en onder de zoon tegen de vader, wordt verstaan het boze tegen het ware en het ware tegen het boze; en onder de moeder tegen de dochter en onder de dochter tegen de moeder, wordt verstaan de begeerte van het valse tegen de aandoening van het ware en omgekeerd; in één huis, is bij één mens.

Aangezien met de zonen in het Woord de waarheden van de Kerk worden aangeduid en met de dochters de goede dingen van de Kerk, kan vaststaan wat er wordt aangeduid met de zonen en de dochters verbranden, bij Jeremia: ‘Zij hebben de hoogten van Tofet gebouwd in het dal van Ben-Hinnom, om hun zonen en hun dochters te verbranden’, (Jeremia 7:31).

Bij dezelfde: ‘Ik zal doen horen tegen Rabba van Ammon een krijgsgedruis en haar dochters zullen met vuur worden verbrand’, (Jeremia 49:2).

Bij Ezechiël: ‘Wanneer gij uw gaven offert, wanneer gij uw zonen door het vuur heenleidt’, (Ezechiël 20:31); met de zonen en de dochters verbranden met vuur, wordt aangeduid door de boze begeerten of door de boze liefden de waarheden en de goedheden van de Kerk verbranden.

Zo zij al zulke gruwelen hebben gedaan, wordt toch daarmee aangeduid de vernietiging van het ware en het goede van de Kerk door schandelijke en te verafschuwen begeerten, die zij door valsheden hebben bevestigd.

Hieruit nu kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de hagel en het vuur gemengd met bloed en gezonden op de aarde, waardoor het derde deel van de bomen werd verbrand en al het groene gras werd verbrand, namelijk dat er wordt aangeduid de invloeiing vanuit de hemel en daarvandaan de eerste verandering vóór het Laatste Gericht.

Wat echter wordt aangeduid met de boom en met het groene gras, zal in het vervolg worden gezegd; iets eenders is ook gezegd waar wordt gehandeld over de plagen in Egypte, die voorafgingen aan hun laatste ondergang, namelijk de verdrinking in de zee Suph: ‘Dat er hagel regende waarin vuur wandelde over het land van Egypte, waardoor het kruid van het veld werd geslagen en alle boom van het veld verbroken’, (Exodus 9:18 tot 35).

Dat eendere dingen zouden ontstaan vóór de dag van Jehovah, namelijk het Laatste Gericht, wordt ook voorzegd bij de profeten, bij Joël: ‘De dag van Jehovah, een dag der duisternis en der donkerheid; ervoor zal een vuur verteren en erna zal een vlam ontvlammen’, (Joël 2:1-3).

Bij dezelfde: ‘Ik zal wondertekenen geven in de hemel en op aarde, bloed en vuur en kolommen van rook; de zon zal worden verkeerd in duisternis en de maan in bloed, voordat komt de dag van Jehovah, groot en verschrikkelijk’, (Joël 2:30,31).

Bij dezelfde: ‘Een vuur heeft verkeerd de habitakels van de woestijn en een vlam heeft alle bomen van het veld in vlam gezet’, (Joël 1:19,20).

Bij Ezechiël: ‘Zeg tot het woud van het zuiden: Zie, Ik ben in u ontstekende een vuur, dat in u zal verteren alle groene boom; niet zal worden uitgeblust de vlam van de zware vlam; daarom zullen daarin worden verbrand alle aangezichten van het zuiden tot aan het noorden toe’, (Ezechiël 20:46,47); met het woud van het zuiden wordt de Kerk aangeduid die in het licht van het ware kan zijn vanuit het Woord, echter nu zonder geestelijk licht is, maar alleen in erkenningen alleen.

Met de bomen de het vuur zal verteren, worden die erkenningen aangeduid, dat de boze begeerten die ook van elk geestelijk leven zullen beroven en dat niet langer enig ware in het heldere zou zijn, noch in het duister enig overschot, wordt daarmee aangeduid dat verband zullen worden alle aangezichten van de aarde van het zuiden tot het noorden.

Vanuit de reeds bekende betekenis van het vuur in de ene en de andere zin kan men zien wat er ook in het Woord wordt aangeduid met warm worden, in vlam gezet worden, aangloeien, zieden, verzengen, verbrand worden, met verhitting, vlam, gloed, verzenging, brand, hard kolen en meer dingen.

505. En zij zijn gezonden op de aarde; dat dit betekent de voortgang naar de lagere gebieden, waar ook de bozen zijn, staat vast uit de betekenis van

gezonden worden tot de aarde, namelijk de hagel en het vuur gemengd met bloed, welke dingen hadden plaatsgevonden omdat de eerste engel bazuinde, te weten een voortgaan naar de lagere gebieden, waar de bozen waren vergezelschappt en met wie ook enige goeden waren; dat het voortgaan naar de lagere gebieden wordt aangeduid, is omdat de veranderingen en de verlatingen, die daarmee worden aangeduid dat het derde deel van de bomen en dat al het groene gras werden verbrand, gaandeweg hebben plaatsgevonden naar de lagere gebieden toe, waar de bozen waren, zoals eerder vermeld.

Dat onder de aarde (het land) hier de lagere gebieden worden aangeduid, is omdat die gebieden door Johannes werden gezien toen hij in de geest was, dus toen hij in de geestelijke wereld was; want de geest van de mens ziet, wanneer het gezicht van hem is geopend, de dingen die in de geestelijke wereld zijn en daar zijn bergen, heuvels en dalen.

Op de bergen en de heuvels daar zijn de hemelen van de engelen, maar in de dalen zijn zij die nog niet tot de hemel zijn opgeheven; daarop waren dus nu bozen gemengd met goeden en daarom worden die dalen, die beneden de bergen en de heuvels waren, hier verstaan onder de aarde (het land).

Vandaar wordt met gezonden worden op de aarde aangeduid vanuit de hemelen naar de lagere gebieden; maar wanneer de bergen, de heuvels en de dalen, tezamen genomen worden genoemd, dan wordt met de aarde de Kerk aangeduid.

506. En het derde deel van de bomen is verbrand; dat dit betekent dat de doorvattingen en de erkennenissen van het ware en het goede vergingen door de begeerten die opkwamen vanuit de boze liefden, staat vast uit de betekenis van het derde deel, wanneer het wordt gezegd van waarheden, namelijk alles, waarover hierna.

Uit de betekenis van de bomen, te weten de innerlijke dingen van de mens, die van zijn gemoed zijn, nr. 109 en vandaar de doorvattingen ten aanzien van de waarheden en de goedheden en de erkennenissen ervan, nr. 420 en uit de betekenis van verbrand worden, namelijk vergaan door de begeerten die opkomen vanuit de boze liefden, zie nr. 504, waar het is getoond dat vuur die begeerten betekent en daarom is verbrand worden daardoor vergaan.

Dat het derde deel alles betekent en dus het derde deel van de bomen alles van de doorvatting ten aanzien van de waarheden en de goedheden en vandaar alle erkennenissen ervan, is omdat drie betekent het volle, het geheel en het al en daarvan wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen; vandaar het derde deel eender, want het derde deel betekent dat en eveneens betekenen met zichzelf vermenigvuldigde en door zichzelf gedeeld getallen eendere dingen als de volledige getallen waaruit zij zijn, zie nr. 430.

Dat het derde deel alles betekent en wordt gezegd van waarheden, zie ook nr. 384; iets eenders wordt met het derde deel aangeduid in deze volgende teksten; vers 8: Het derde deel van de zee is bloed geworden; vers 9: Gestorven is het derde deel van de schepselen in de zee; vers 10: Een brandende ster is gevallen

op het derde deel van de rivieren; vers 11: Het derde deel van de wateren werd alsem; vers 12: Geslagen werd het derde deel van de zon en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren; en verder zie ook de hoofdstukken (9:15,19; 12:4).

Beschreven wordt hier dat alle doorvatting van het ware en het goede en vandaar de erkenenis ervan, door de eigenliefde en de liefde van de wereld en de daaruit opkomende begeerten en wellusten eerst was vergaan.

Dat door die liefden en de daaruit opkomende begeerten de doorvatting en de erkenenis van het geestelijk ware en goede vergaat, is omdat die liefden lichamelijk en louter natuurlijke liefden zijn, waarin de mens ook wordt geboren; en als deze niet worden getemd en geregeerd door de geestelijke liefden, die zijn vanuit de hemel uit de Heer, blussen zij elke doorvatting uit en daarmee de erkenenis ten aanzien van de waarheden en de goedheden van de hemel en van de Kerk; want die liefden zijn in zich beschouwd lijnrecht tegenovergesteld aan de geestelijke liefden.

Daaruit kan vaststaan, dat de Kerk wanneer zij valt, eerst komt uit een innerlijk geestelijke staat tot een natuurlijke, namelijk deze, dat de mens zichzelf en de wereld boven alle dingen liefheeft; vandaar is hij dan in donkerheid ten aanzien van alle dingen van de Kerk en van de hemel, hoezeer zij ook in het licht mogen zijn ten aanzien van de dingen die van de wereld zijn.

Wanneer de doorvatting ten aanzien van de geestelijke ware en goede dingen vergaat, vergaat ook de erkenenis ervan, want hoewel de mens die dingen weet en ze spreekt, of vanuit het Woord, of vanuit de leer, weet hij ze toch niet wanneer hij ze niet doorvat.

De doorvatting van een zaak maakt de erkenenis ervan; een erkenenis zonder doorvatting is dood en niet levend en eveneens is het dan een erkenenis alleen van de zin van de woorden en niet van de zaak zelf.

Zulke erkenenissen van het ware en het goede, vanuit het Woord en vanuit de leer van de Kerk, zijn bij hen bij wie de liefden van zich en van de wereld overheersen, hoe volleerd zij ook daarin zijn om vernuftig en kunstig daarover te spreken en te prediken.

Niettemin zijn het slechts doppen of schillen, die voor het gewonde volk verschijnen alsof van binnen daarin noten waren, maar toch zijn zij leeg.

507. En al het groene gras is verbrand, dat dit betekent dat door de begeerten van die liefden al het wetenschappelijk ware verging, staat vast uit de betekenis van het gras, namelijk het wetenschappelijke, waarover hierna; en uit de betekenis van het groene, te weten het ware en het levende vanuit het ware; want zoals het groene gras aan de dieren van dienst is als voer, zo is het wetenschappelijk ware dit aan de mensen tot geestelijke voeding.

Al wat immers wordt geboren in akker, tuinen en velden en tot voeding van dienst is aan mens of beest, dit heeft een overeenstemming met zulke dingen die

aan de voeding van het geestelijke en hogere gemoed van dienst zijn, welke voeding geestelijke voeding wordt genoemd.

Ook verschijnen eendere dingen in de geestelijke wereld vanwege de overeenstemming van de geestelijke dingen met de natuurlijke; en omdat de letterlijke zin van het Woord natuurlijk is en geschreven in overeenstemmingen wordt daarom gezegd dat het derde deel van de bomen en al het groene gras zijn verbrand.

In de geestelijke zin wordt daaronder verstaan dat alle doorvatting en erkennenis van het ware en het goede en ook dat al het wetenschappelijk ware door die beide lichamelijke, namelijk de aardse en de louter natuurlijke liefden vergingen.

Onder het wetenschappelijk ware wordt verstaan al het wetenschappelijke waardoor het geestelijk ware wordt bevestigd en het leven heeft vanuit het geestelijk goede.

De mens immers kan door wetenschappen wijs worden en hij kan waanzinnig worden; door de wetenschappen wordt hij wijs, wanneer hij daardoor bevestigt de waarheden en de goedheden van de Kerk, dus de geestelijke waarheden en goedheden; maar hij wordt waanzinnig door de wetenschappen, wanneer hij daardoor de waarheden en de goedheden van de Kerk verzwakt en weerlegt.

Wanneer hij daardoor de ware en de goede dingen van de Kerk bevestigt, dan worden die werkelijke, maar wanneer hij daardoor de ware en de goede dingen van de Kerk verzwakt en weerlegt, dan worden zij valse en ook dode wetenschappen genoemd en ook levende wetenschappen genoemd.

De wetenschappen zijn slechts middelen tot nutten en de hoedanigheden die daaruit ontstaan, zodanig zijn zij; zij zijn levend wanneer de mens zich daardoor wijsheid en inzicht verwerft; alle inzicht en wijsheid is vanuit de waarheden die vanuit de hemel zijn.

Dit inzicht en deze wijsheid is, omdat die vanuit de hemel zijn, dat wil zeggen, door de hemel uit de Heer, levend, omdat ze het geestelijk leven zelf van de mens is; maar inzicht en wijsheid uit valsheden bestaat niet en indien men gelooft dat die er wel is bij iemand, dan is zij toch dood, omdat zij vanuit de hel is.

Deze dingen zijn gezegd, opdat men zal weten, dat met het groene gras het ware wetenschappelijke wordt aangeduid, dat levend is en dat met het verbrande gras het valse wetenschappelijke wordt aangeduid, dat dood is.

Wanneer het ware en het goede, die vanuit de hemel komen, geen ontvanger hebben in de erkennenissen en in de wetenschappelijke dingen bij de mens, maar wanneer de valsheden en de boosheden, die vanuit de hel zijn, het hebben, dan zijn de wetenschappelijke dingen niet levend maar dood en stemmen zij overeen met het met het dorre en verbrande gras; eender de mens zelf, want de mens is zodanig mens, hoedanig de erkennenissen en de wetenschappen bij hem leven, vanuit de wetenschappen immers die leven, heeft hij inzicht.

Maar vanuit de wetenschappen die niet leven, heeft hij geen inzicht; en indien die dood zijn vanwege de bevestiging van valsheden daardoor, dan heeft hij waanzin en dwaasheid.

Een zodanig mens wordt vanwege de overeenstemming in het Woord vergeleken met gras en eveneens gras genoemd, in de volgende plaatsen, bij Jeremia: ‘De bewoners zijn kruid van het veld geworden, groen van gras, gras van de daken en verschroeid bouwland voor het staande gewas’, (Jeremia 37:27; 2 Koningen 19:26).

Bij David: ‘De bozen zullen zoals het gras plotseling worden afgesneden en zoals het groen van het kruid verwelken’, (Psalm 37:2).

Bij dezelfde: ‘De mens, zoals het gras zijn diens dagen, zoals de bloem van het veld zo bloeit hij’, (Psalm 103:15).

Bij dezelfde: ‘De haters van Zion zullen zijn zoals het gras van de daken, dat, alvorens het wordt uiteengetrokken, verdort’, (Psalm 129:6).

Bij Jesaja: ‘De heerlijkheid van Jehovah zal worden onthuld en zij zullen zien; een stem zegt: Roep; en hij zegt: Wat zal ik roepen; alle vlees is gras en alle heiligheid ervan zoals een bloem van het veld; het gras is verdord en de bloem is afgevallen, omdat de wind van Jehovah daarin heeft geblazen; waarlijk, het volk is gras; het gras is verdord, de bloem is afgevallen en het Woord van onze God zal bestaan tot in het eeuwige’, (Jesaja 40:5-8).

Deze dingen betreffen de Komst van de Heer en dan de onthulling van het Goddelijk Ware uit Hem.

Dat wordt verstaan onder: De heerlijkheid van Jehovah zal worden onthuld en zij zullen zien; dat er dan bij de mensen niet enig wetenschappelijk ware noch geestelijk ware is, wordt daarmee aangeduid: dat alle vlees gras is, alle heiligheid zoals een bloem van het veld; het gras is verdord, de bloem is afgevallen.

Het gras is het wetenschappelijk ware en de bloem van het veld is het geestelijk ware; dat de mens zodanig is, wordt verstaan onder: alle vlees is gras; en onder: waarlijk, het volk is gras, het gras is verdord; alle vlees is elk mens; het volk is degenen die in waarheden zijn, maar nu in valsheden.

Bij dezelfde: ‘Ik ben Hij Die u troost; wie zijt gij dat gij u vreest voor de mens, hij sterft en voor de zoon des mensen, gras wordt gegeven’, (Jesaja 51:12).

Met die woorden wordt aangeduid, dat alle dingen zijn uit de Heer en niets vanuit de eigen wijsheid en het eigen inzicht; de mens betekent de mens ten aanzien van de wijsheid en de zoon des mensen hem ten aanzien van het inzicht; dat dit slechts wetenschap is, wordt verstaan onder: gras wordt gegeven.

Bij dezelfde: ‘Ik zal Mijn Geest uitgieten op uw zaad en Mijn zegen op uw geborenen en zij zullen uitspruiten in het midden van het gras’, (Jesaja 44:3,4).

Met de Geest van Jehovah wordt het Goddelijk Ware aangeduid en met de zegen de vermenigvuldiging en de vruchtmaking ervan; vandaar wordt het inzicht door de wetenschappelijke waarheden aangeduid met: uitspruiten in het midden van het gras.

Bij David: ‘Jehovah Die het gras doet uitspruiten voor het beest en het kruid ten dienste van de mens’, (Psalm 104:14,15).

Bij dezelfde: ‘Jehovah Die voor de aarde de regen bereidt, Die de bergen doet gras uitspruiten, Die aan het beest zijn spijs geeft’, (Psalm 147:8,9).

Bij Mozes: ‘Zoals regen zal Mijn leer neervloeien, zoals dauw zal Mijn woord druipen, zoals druppels op het gras en zoals druppels op het kruid’, (Deuteronomium 32:2).

Met het gras wordt in deze plaatsen het wetenschappelijk ware aangeduid en met het kruid van het veld het geestelijk ware; onder het kruid van het veld immers wordt het gewas verstaan in het veld dat voor het eerst uitspruit of het bouwland en daar wordt gezegd: het kruid ten dienste van de mens.

Dat gezegd wordt: het gras voor het beest en tot spijs voor het beest, is omdat met het beest in het Woord wordt aangeduid de aandoening van de natuurlijke mens en voor hem is het wetenschappelijk ware tot spijs en voeding.

Bij Job: ‘Zie, Behemoth, die Ik heb gemaakt met u; gras zoals de os eet hij’, (Job 40:10).

Onder Behemoth wordt iets eenders verstaan als onder het beest in het Woord, namelijk de natuurlijke aandoeningen die de mens heeft en daarom wordt er gezegd: Zie Behemoth die Ik heb gemaakt met u.

Zijn geestelijke graasweide is het wetenschappelijk ware; dit wordt daaronder verstaan dat hij gras eet zoals een os.

Dat met het groen het levende wordt aangeduid, kan zonder verdere ontvouwing vaststaan, want wanneer het plantaardige object gedijt, dat wil zeggen, wanneer het als het ware leeft, is het groen; wanneer het echter niet langer gedijt, of wanneer het als het ware sterft, dan vergaat de groenheid en daarom wordt met het groenende of het groene het levende of het levendige aangeduid, zoals in de volgende plaatsen, bij (Jeremia 11:16; 17:8; Ezechiël 17:24; 21:3; Hosea 14:9; bij David (Psalm 37:35); 52:10; 92:11) en elders.

508. vers 8,9. En de tweede engel heeft gebazuind en als het ware een grote berg van vuur brandende, werd in de zee gezonden; en het derde deel van de zee is bloed geworden.

En gestorven is het derde deel van die schepselen in de zee, hebbende zielen; en het derde deel van de schepen is vergaan.

En de tweede engel heeft gebazuind, betekent de invloeiing vanuit de hemel en de tweede verandering vandaar bij de bozen; en als het ware een grote berg van vuur brandende, betekent de eigenliefde en daaruit het eigen inzicht; werd in de zee gezonden, betekent in de natuurlijke mens; en het derde deel van de zee is bloed geworden, betekent dat vandaar alles het valse van het boze daarin is geworden; en gestorven is het derde deel van die schepselen in de zee hebbende zielen, betekent dat vandaar al het levende wetenschappelijke in de natuurlijke mens verging; en het derde deel van de schepen is vergaan, betekent dat ook

vergingen alle erkentenissen van het ware en het goede vanuit het Woord en vanuit de leren daaruit.

509. En de tweede engel heeft gebazuind; dat dit betekent de invloeiing vanuit de hemel en de tweede verandering vandaar bij de bozen, staat vast uit wat eerder in nr. 502 is gezegd en getoond.

510. En als het ware een grote berg van vuur brandende; dat dit betekent de liefde van zich en daaruit van het eigen inzicht, staat vast uit de betekenis van de berg van vuur brandende, namelijk de eigenliefde en daaruit de liefde van het eigen inzicht.

Dat deze liefde met die berg wordt aangeduid, is omdat met de berg in het Woord de liefde wordt aangeduid in de ene en de andere zin, namelijk de hemelse liefde en de helse, zie eerder nr. 405; eerder met het vuur, zie nr. 504; en hier wordt gehandeld over de bozen die moeten worden gescheiden van de goeden en in de hel moeten worden geworpen.

Bij dezen wordt door die liefde al het ware in het valse verkeerd; deze uitwerking die opkwam vanuit die berg die in de zee was gezonden, wordt in het volgende beschreven, want met die berg die in de zee was gezonden en waardoor het derde deel van de zee bloed werd, wordt aangeduid dat in de natuurlijke mens alles vals en boos is geworden.

Daaruit kan vaststaan dat hier met de grote berg brandend van vuur, de eigenliefde en daaruit de liefde van het eigen inzicht wordt aangeduid; het eigen inzicht is ook geheel vanuit de eigenliefde.

Dat onder de berg de liefde wordt verstaan in de ene en de andere zin, heeft als oorzaak, dat de engelen van de derde hemel, die in de hemelse liefde zijn, op de bergen in de geestelijke wereld wonen en daarom wordt, wanneer er berg wordt gezegd, die hemel verstaan en volgens de ideeën van het denken van de engelen, die los staan van personen en plaatsen, wordt datgene verstaan wat de hemel maakt, dus de hemelse liefde.

Dat echter de berg in de tegengestelde zin de eigenliefde betekent, is omdat degenen die in die liefde zijn, aanhoudend begeren op bergen te klimmen door zich gelijk te maken aan hen die in de derde hemel zijn.

Omdat zij hiermee in hun fantasie bezig zijn, streven zij eveneens daarnaar als zij buiten de hellen zijn en vandaar is het dat met de berg in de tegengestelde zin de eigenliefde wordt aangeduid.

In één woord, degenen die in de liefde van zich zijn, hijgen altijd naar hogere dingen en daarom ook storten zij zich na de dood, wanneer alle staten van de liefde in overeenstemmingen worden verkeerd, met hun fantasie alleen hoog omhoog, waarbij zij van zichzelf geloven, wanneer zij in die fantasie zijn, dat zij op hoge bergen zijn, terwijl zij toch met het lichaam in de hellen zijn.

Vandaar is het dat zij die vanuit Babel zijn, die in een zodanige eigenliefde zijn, dat zij niet alleen zouden willen heersen over de gehele aarde, maar ook over de

hemelen, in het Woord bergen worden genoemd en dat van hen wordt gezegd dat zij zitten op een berg en klimmen op de hoogten van de wolk, zoals bij Jeremia: ‘Zie, Ik ben tegen u, gij verdervende berg, verdervende de algehele aarde; en Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken opdat Ik u afwentele van de rotsen en Ik zal u geven tot een berg der verbranding’, (Jeremia 51:25).

Bij Jesaja: ‘Gij hebt in uw hart gezegd: Ik zal de hemelen beklimmen, boven de sterren Gods zal ik mijn troon verhogen en ik zal zitten op de berg der samenkomst; ik zal klimmen boven de hoogten van de wolk, ik zal eender worden aan de Allerhoogste; evenwel zult gij tot de hel worden neergeworpen’, (Jesaja 14:13-15); deze dingen ten aanzien van Babel.

511. Werd in de zee gezonden; dat dit betekent in de natuurlijke mens, staat vast uit de betekenis van de zee, namelijk het wetenschappelijke in het algemeen, dat in de natuurlijke mens is, dus de natuurlijke mens ten aanzien van het wetenschappelijke daar, zie de nrs. 270, 342.

Dat de zee dit betekent, is omdat water het ware betekent en het ware in de natuurlijke mens wordt het wetenschappelijke genoemd; het ware zelf echter in zich is geestelijk en in de geestelijke mens, maakt het één met de aandoening van het ware; het is immers de vorm van de aandoening daar.

Voor zoveel dus deze aandoening, met de vorm daaruit, is in de wetenschappelijke dingen, die in de natuurlijke mens zijn, voor evenzoveel bevatten die wetenschappen in zich waarheden en zijn het ook wetenschappelijke waarheden; want de wetenschappen die van de natuurlijke mens zijn, zijn in zich beschouwd geen ware dingen, maar slechts de samenhoudende vaten van het ware en daarom ook worden met de vaten in het Woord die wetenschappen aangeduid.

Dat de natuurlijke mens met de zee wordt aangeduid, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord, die zijn aangevoerd in de nrs. 275, 342; waaruit blijkt dat met de zee, met betrekking tot het water, het wetenschappelijke in het algemeen wordt aangeduid en met de zee met betrekking tot de golven, de redetwist en de redenering wordt aangeduid, die ontstaat door de wetenschappelijke dingen en omdat het ene en het andere in de natuurlijke mens is, wordt daarom met de zee de natuurlijke mens zelf aangeduid.

Maar de staat van de natuurlijke mens is geheel en al volgens de aandoening die van de liefde van die mens is.

Wanneer bij de mens de geestelijke aandoening heerst, of de aandoening van het goede en het ware ter wille van het goede en het ware en die door de geestelijke mens in de natuurlijke invloeit, dan is de natuurlijke mens een geestelijk-natuurlijk mens.

Dan immers is hij ondergeschikt en onderworpen aan de geestelijke en omdat zij zo één maken, is de ene en de andere in de hemel; wanneer daarentegen bij de mens de louter natuurlijke aandoening heerst, dan is in de natuurlijke mens niet

enig ware, maar is alles wat daar is, een niet-waar wetenschappelijke, dus een dood wetenschappelijke en een vals wetenschappelijke.

De oorzaak hiervan is dat dan de wetenschappen daar zich verbinden met louter natuurlijke aandoeningen, die alle opwellen vanuit de eigenliefde en de liefden van de wereld..

Evenwel verbinden zich de waarheden zelf, omdat zij in zich geestelijk zijn, niet dan alleen met geestelijke aandoeningen, zoals eerder is gezegd; wanneer waarheden zich verbinden met louter natuurlijke aandoeningen, dan zijn zij niet langer waarheden, maar valsheden, want de louter natuurlijke aandoening vervalst ze.

De verbindingen van het ware met louter natuurlijke aandoeningen stemmen overeen met hoererijen en echtbreuken van verschillend geslacht en eveneens worden die in de geestelijke zin onder de verschillende geslachten van hoererijen en echtbreuken in het Woord verstaan.

Het zijn de verbindingen van de waarheden van het Woord met de eigenliefde en et de liefden van de wereld die daarmee overeenstemmen.

Dat de zee de natuurlijke mens betekent met de dingen die daarin zijn, is eveneens vanuit overeenstemming; in de geestelijke wereld immers verschijnen in verschillende plaatsen zeeën, vooral rondom de laatste grenzen van de geestelijke gezelschappen of de hemel zelf ophouden.

Dat daar zeeën bestaan, heeft ook als oorzaak dat in de grenzen van de hemel en erbuiten, diegenen zijn die louter natuurlijke mensen zijn geweest; en dezen verschijnen ook daarin in diepten, waar hun woonplaatsen zijn; maar het zijn daar niet-boze natuurlijke geesten, maar de boze natuurlijke geesten zijn in de hellen.

Uit de zeeën die daar zijn gezien, staat ook vast, hoedanig degenen zijn die daarin zijn, maar dit vooral door de kleur van het water, die overhelt van het duistere of naar het heldere; indien die kleuren naar het duistere overhellen, dan zijn daarin zinlijke geesten, die de laagste natuurlijke zijn, maar indien die naar het heldere overhellen dan zijn daarin de innerlijk natuurlijke.

Maar de wateren van de zeeën die over de hellen zijn, zijn dicht en zwart, soms rood en de helse bende daarin verschijnt zoals adders en slangen en als zulke monsters die in die zeeën zijn.

512. En het derde deel van de zee is bloed geworden; dat dit betekent dat vandaar alles het valse van het boze is geworden, staat vast uit de betekenis van het derde, namelijk alles, zie nr. 506; uit de betekenis van de zee, te weten de natuurlijke mens, nr. 511; vandaar wordt met het derde deel van de zee aangeduid de gehele natuurlijke mens en alles wat daarin is; en uit de betekenis van het bloed, dus het valse van het boze, zie nr. 329.

Hieruit nu kan men de geestelijke zin van dit vers zien, namelijk, dat de grote berg van vuur brandende in de zee werd gezonden en het derde deel van de zee bloed is geworden, wordt aangeduid, dat wanneer de liefde van zich

binnentreedt en de natuurlijke mens in beslag neemt, dit al het wetenschappelijke verkeert in het valse van het boze.

De eigenliefde is een louter lichamelijke liefde, die opwelt vanuit het opborrelen en het gisten van afgesloten delen en de prikkeling ervan van binnen in het lichaam; daarom wordt het doervatten van het gemoed, dat een zuivere atmosfeer vereist, niet slechts afgestompt en vergrofd, mar het vergaat ook.

Dat de eigenliefde vanuit die oorsprong is kan ook vaststaan uit de overeenstemming ervan met de menselijke uitwerpselen, want degenen die aan die liefde verslingerd zijn geweest, houden in het andere leven meer dan de overigen van drekkige vuilnis, waarvan de stank hun aangenaam is en dit is een teken dat de daaraan uitvloeiende deeltjes de zinzetel van hun reuk liefelijk aandoen, zoals eerder de algemene zinzetel, die door de innerlijke huidjes naar alle kanten is uitgestrekt; hieruit alleen al kan vaststaan dat de eigenliefde meer dan de overige liefden grof en smerig lichamenlijk is en dat zij vandaar elke geestelijke doervatting wegneemt, welke die van het ware en het goede van de hemel en van de Kerk is.

Zij sluit ook het geestelijk gemoed en vestigt haar zetel enig en alleen in de natuurlijke en zinlijke mens, die het naast gemeenschap heeft met het lichaam en geenszins met de hemel.

Vandaar ook gebeurt het dat al degenen bij wie de eigenliefde overheerst, zinlijk zijn en niet de dingen zien die van de hemel en van de Kerk zijn, dan alleen in de dikste duisternis en eveneens deze, wanneer zij alleen zijn en bij zichzelf denken, verwerpen en ontkennen.

Hieruit nu kan vaststaan, wat daarmee wordt aangeduid dat het derde deel van de zee bloed is geworden, daardoor dat de grote berg van vuur brandend daarheen werd gezonden.

513. En gestorven is het derde deel van de schepselen in de zee die zielen hebben; dat dit betekent dat vandaar al het levend wetenschappelijke in de natuurlijke mens verging, staat vast uit de betekenis van sterven, namelijk geestelijk vergaan of ten aanzien van het hemelse leven; uit de betekenis van het derde deel, namelijk alles, nr. 506; uit de betekenis van de schepselen in de zee of van de vissen, te weten de wetenschappelijke dingen, waarover hierna. Uit de betekenis van zielen hebben, dus levend zijn; vandaar wordt daarmee dat gestorven is het derde deel van de schepselen in de zee die zielen hebben, aangeduid dat vandaar al het levend wetenschappelijke verging.

Onder het levend wetenschappelijke wordt verstaan het wetenschappelijke dat het leven trekt vanuit de geestelijke aandoening, want deze aandoening geeft het leven aan de ware dingen en vandaar het leven aan de wetenschappelijke dingen; de wetenschappelijke dingen immers zijn de samenhouders van de geestelijke waarheden, zie de nrs. 506, 507, 511.

Dat de schepselen van de zee of de vissen, de wetenschappelijke dingen betekenen, is omdat de zee de natuurlijke mens betekent; vandaar betekenen de vissen in de zee de wetenschappen zelf, die in de natuurlijke mens zijn.

Dat de vissen die betekenen, is eveneens vanwege de overeenstemming; de geesten immers die niet in geestelijke waarheden zijn, maar alleen in de natuurlijke, dus de wetenschappen, verschijnen in de geestelijke wereld in de zeeën, als zij worden geschouwd door hen die boven zijn, zoals vissen; het zijn immers de vormen van het denken die vanuit de wetenschappelijke dingen bij heb voortgaan, die zodanig verschijnen.

Alle ideeën immers van het denken van engelen en geesten worden verkeerd in verschillende uitbeeldingen buiten hen; als zij zijn in zulke dingen die van het plantenrijk zijn, dan worden zij verkeerd in bomen en struiken van verschillend geslacht, maar als zij zijn in zulke dingen die van het dierenrijk zijn, dan worden zij verkeerd in dieren van de aarde en in vliegende dingen van verschillend geslacht.

Als de ideeën van de engelen van de hemel worden verkeerd in dieren van de aarde, dan worden die verkeerd in lammeren, schapen, geiten, varren, paarden, muilezels en in eendere andere; maar als zij worden verkeerd in vliegende dingen, dan worden zij verkeerd in: tortelduiven, duiven en verscheidene soorten vogels die schoon zijn.

De ideeën van het denken daarentegen van hen die natuurlijk zijn en alleen vanuit wetenschappelijke dingen denken, worden verkeerd in de vormen van vissen; vandaar ook verschijnen er ook in de zeeën verscheidene soorten van vissen en het is mij ook meermalen gegeven deze te zien; daarvandaan is het, dat met de vissen in het Woord de wetenschappelijke dingen worden aangeduid, zoals in de volgende plaatsen bij Jesaja: ‘Door Mijn schelding [bestrafing] droog Ik de zee uit, Ik stel de rivieren tot een woestijn; de vis ervan zal verrotten, deswege dat er geen water is en hij zal sterven van dorst’, (Jesaja 50:2).

Onder de schelding van Jehovah wordt verstaan de ondergang van de Kerk, die daar is, wanneer er niet meer enige erkenning van het ware en het goede is of niet meer enig levende erkennenis, omdat er geen doorvatting is.

Met de zee uitdrogen wordt aangeduid de natuurlijke mens beroven van de wetenschappelijke waarheden en vandaar van het natuurlijk leven vanuit het geestelijk leven; met de rivieren stellen tot een woestijn wordt eveneens aangeduid de redelijke mens beroven, omdat er geen inzicht meer is; met de vis ervan zal verrotten, omdat er geen water is en hij zal sterven van dorst, wordt aangeduid dat er geen levend wetenschappelijke meer is, omdat er geen ware is; de vis is het wetenschappelijke, het water is het ware; verrotten is afsterven ten aanzien van het geestelijk leven.

Iets eenders als hier wordt gezegd van de zee, namelijk dat het derde deel ervan bloed is geworden en dat vandaar het derde deel van de schepselen daarin is gestorven; dit wordt ook gezegd van Egypte, namelijk dat de stroom ervan n alle

wateren bloed zijn geworden en dat vandaar de vissen stierven; bij Mozes: Mozes zei tot farao, dat de wateren van de stroom ouden worden verkeerd in bloed en dat vandaar de vis zou sterven en de stroom zou stinken, dermate dat de Egyptenaren daarvan vermoeid zouden worden de wateren vanuit de stroom te drinken; wat ook is geschied met al het water in Egypte', (Exodus 7:17 tot 25). Bij David hierover: 'Hij verkeerde hun wateren in bloed en Hij doodde hun vis', (Psalm 105:29).

Dat iets eenders in Egypte heeft plaatsgevonden, is omdat met Egypte de natuurlijke mens wordt aangeduid ten aanzien van zijn wetenschappelijke of het wetenschappelijke dat van de natuurlijke mens is.

Met de stroom van Egypte wordt het door de wetenschap verworven inzicht aangeduid; dat de stroom bloed is geworden, betekent dat daaruit louter het valse was en dat de vis zou sterven, betekent dat de wetenschappelijke waarheden zouden vergaan door valsheden.

De wetenschappelijke dingen immers leven door de waarheden, maar zij vergaan door valsheden; de oorzaak hiervan is, dat al het geestelijk ware levend is; daaruit is al het leven of als het ware de ziel, die in de wetenschappelijke dingen is; en daarom is zonder het geestelijk ware, het wetenschappelijke dood. Bij Ezechiël: 'Ik ben tegen u, farao, koning van Egypte, groot zeemonster, die ligt in het midden van zijn rivieren; die heeft gezegd: Mijn rivier is de mijne en ik, ik heb mij gemaakt; deswege zal Ik haken geven in uw kaken en Ik zal de vis van uw rivieren doen kleven aan uw schubben en Ik zal u doen opkomen uit het midden van uw rivieren, zodat alle vis van uw rivieren aan uw schubben zal kleven en Ik zal u achterlaten in de woestijn, gij en alle vis van uw rivieren', (Ezechiël 29:3-5).

Met farao wordt iets eenders aangeduid als met Egypte, iets eenders immers met de koning als met het volk, namelijk de natuurlijke mens en het wetenschappelijke daar; en daarom wordt hij ook een groot zeemonster genoemd; met het zeemonster immers of de walvis wordt het wetenschappelijke in het algemeen aangeduid en daarom wordt er gezegd dat hij uit de stroom zal worden getrokken en dan de vis zal kleven aan zijn schubben, waarmee wordt aangeduid dat alle inzicht zal vergaan en dat de wetenschap, die in de plaats ervan is, in de zinlijke mens zal zijn zonder leven; in de zinlijke mens, die de laagst natuurlijke is, het naast uitstaande in de wereld, zijn begoochelingen en de valsheden daaruit; dit wordt daarmee aangeduid dat de vis zal kleven aan de schubben van het zee monster.

Dat de natuurlijke mens en dat het wetenschappelijke daar zonder het leven vanuit enig inzicht zal zijn, wordt aangeduid met: Ik zal u achterlaten in de woestijn en alle vis van uw rivieren.

Dat zulke dingen zullen plaatsvinden omdat de natuurlijke mens alle inzicht aan zichzelf toeschrijft, wordt aangeduid met: Die heeft gezegd: Mijn rivier is de mijne; ik, ik heb mij gemaakt; de rivier is het inzicht.

Bij Mozes: ‘De zonen Israëls zeiden in de woestijn: Wij gedenken aan de vis die wij aten in Egypte om niet en aan de komkommers en aan de pompoenen en aan het look en aan de ajuinen en aan het knoflook; nu is onze ziel dor, niet wat ook dan alleen tot het manna onze ogen.

Daarna ging een wind voort van Jehovah, raapte kwakkels op vanuit de zee en liet ze neer op het kamp; maar vanwege de begeerte sloeg Jehovah het volk met een zeer grote plaag; daarom werd de naam van die plaats genoemd, ‘Graven der begeerten’, (Numeri 11:5,6,31,33,34).

Met deze dingen werd aangeduid, dat de zonen Israëls afkerig waren van geestelijke dingen en belust waren op natuurlijke dingen; zij waren ook louter natuurlijk en niet geestelijk; zij beeldden slechts de geestelijke Kerk uit door uiterlijke dingen.

Dat zij afkerig waren van geestelijke dingen, wordt daarmee aangeduid, dat onze ziel dor is, niet wat ook dan alleen tot het manna onze ogen; het manna betekent de geestelijke spijs, dus de wetenschap, het inzicht en de wijsheid.

Dat zij belust waren op natuurlijke dingen, wordt daarmee aangeduid dat zij begeerden de vis in Egypte, de komkommers, de pompoenen, het look, de ajuinen en het knoflook, deze dingen betekenen, begeerten die van het laagst natuurlijke zijn, dat wil zeggen, van de zinlijk-lichamelijke mens en omdat zij de geestelijke dingen verwierpen en in de plaats ervan de louter natuurlijke dingen begeerden, werden zij daarom met een grote plaag geslagen en werd aan de plaats de naam gegeven van ‘Graven der begeerten’.

Bij Ezechiël: ‘Hij zei tot mij: Deze wateren zijn uitgaande tot de oostelijke grens en zij dalen af in de vlakte en zij komen naar de zee; in de zee zijn zij uitgebracht opdat de wateren gezond worden; daarom geschiedt het, dat alle levende ziel die kruipt, overal waarheen de wateren komen, zal leven en daarom geschiedt het dat er zeer veel vis is en het geschiedt daarom dat op dezelve de vissers staan van Engedi tot aan En-Eglaïm toe, met de uitspreiding van netten zijn zij aanwezig; naar het soort zal hun vis zijn, zoals de vis van de grote zee, zeer veel; jaar modderige plaatsen en moerassen, die niet gezond worden, zullen tot zout overgaan’, (Ezechiël 47:1,8-11).

Daar wordt gehandeld over het huis van God, waarmee de hemel en de Kerk wordt aangeduid en met de wateren die uitgaan vanuit het huis Gods oostwaarts, wordt het hervormende en het wederverwekkende Goddelijk Ware aangeduid; met de vlakte en met de zee waarin de wateren afdalen, worden aangeduide laatsten van de hemel en van de Kerk, die bij de mensen van de Kerk de dingen zijn die van de natuurlijke en zinlijke mens zijn: met de vlakte zijn innerlijke dingen en met de zee zijn uiterlijke dingen.

Dat zowel de erkenningen vanuit het Woord als de bevestigende wetenschappen het geestelijk leven aannemen door dat Goddelijk Ware, wordt daarmee aangeduid, dat de wateren van de zee daarvandaan gezond worden en dat zal leven alle ziel die kruipt en dat er zeer veel vis zal zijn.

Dat vandaar de wetenschappelijke dingen van elk geslacht waar en levend zijn, wordt aangeduid met: Naar het soort zal hun vis zijn, zoals de vis van de grote zee, zeer veel.

Zij die worden hervormd en vandaar inzichtsvol worden, worden verstaan onder de vissers van Engedi [oase] tot aan En-Eglaïm [bron] toe.

Degenen die niet kunnen worden hervormd, omdat zij in valsheden van het boze zijn, worden aangeduid met de modderige plaatsen en de moerassen, die niet gezond worden en tot zou overgaan.

Dat hier niet worden verstaan vissen die vanwege de wateren uitgaande van het huis Gods worden vermenigvuldigd, kan eenieder zien; maar dat onder de vissen worden verstaan die dingen bij de mens die hervormd kunnen worden, aangezien onder het huis Gods de hemel en de Kerk wordt verstaan en onder de daarvan uitgaande wateren het hervormende Goddelijk Ware.

In het Woord wordt hier en daar gezegd ‘beest der aarde, vogel des hemels en vis der zee’ en wie niet weet, dat onder het beest van de aarde of van het veld het wilsdeel van de mens wordt verstaan, onder de vogel des hemels zijn verstandsdeel en onder de vis van de zee zijn wetenschappelijke, kan in het geheel niet weten wat de betekenis van die plaatsen is, zoals in de volgende, bij Hosea: ‘En twist heeft Jehovah met de bewoners van het land, omdat er geen waarheid is, geen barmhartigheid en geen erkenning van God in het land, daarom zal het land rouwen en een elk die daarin woont, verkwijnen, onder het beest van het veld en onder de vogel der hemelen en ook zullen de vissen van de zee verzameld worden’, (Hosea 4:1,3).

Bij Zefanja: ‘Ik zal de mens en het beest voleinden, Ik zal de vogel er hemelen voleinden en de vissen van de zee en de aanstoten met de goddelozen’, (Zefanja 1:3).

Bij Ezechiël: ‘In de dag waarop Gog zal komen over het land Israëls, zal er een grote aardbeving zijn over het land Israëls en voor Mij zullen beven de vissen der zee en de vogel der hemelen en het beest des velds’, (Ezechiël 38:18-20).

Bij Job: ‘Vraag de beesten en zij zullen u leren, of de vogel der hemelen en zullen het u verkondigen, of de struik der aarde en hij zal u leren en de vissen der zee zullen het u vertellen; wie kent niet vanuit al deze dingen dat de hand van Jehovah dit doet’, (Job 12:7-9).

In deze plaatsen wordt onder het beest des velds het wilsdeel van de mens verstaan, met de vogel des hemels zijn verstandsdeel en met de vis der zee, zijn wetenschappelijke; wat zou het anders zijn dat de beesten u zullen leren, de vogels des hemels u zullen verkondigen en de vissen der zee zullen vertellen, dat de hand van Jehovah dit doet; gezegd wordt bovendien: Wie kent niet vanuit al deze dingen.

Eender bij David: ‘Gij hebt Hem doen heersen over het werk van Uw handen; alle dingen hebt Gij gesteld onder Zijn voeten, de kudde van kleinvee en alle kudden van grootvee, de beesten der velden, de vogel des hemels en de vis der zee, doorgaande de wegen der zeeën’, (Psalm 8:7-9).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien tot de Heer en ten aanzien van Zijn heerschappij; dat Zijn heerschappij is in de hemelen over de engelen en op aarde over de mensen, is bekend vanuit het Woord; Hijzelf zegt immers dat aan Hem is gegeven alle mogendheid in de hemelen en op aarde', (Mattheüs 28:18).

Dat Hem echter de heerschappij is gegeven over de dieren, de vogels en de vissen, is niet van zoveel belang om in het Woord te worden vermeld, waar alle en de afzonderlijke dingen de hemel en de Kerk betreffen; daaruit kan vaststaan dat onder de kudde van kleinvee en de kudden van grootvee, de beesten der velden, de vogel des hemels en de vis der zee, zulke dingen worden verstaan die van de hemel zijn bij de engel en van de Kerk bij de mens.

Met de kudde van kleinvee en de kudden van grootvee worden in het algemeen aangeduid de geestelijke en de natuurlijke dingen die bij de mens zijn, of die van het geestelijk gemoed en van het natuurlijk gemoed zijn; met de beesten der velden worden aangeduid de dingen van de wil, die aandoeningen zijn, met de vogels des hemels de verstandelijke dingen, die van het denken zijn en met de vissen der zee, de wetenschappen die van de natuurlijke mens zijn.

Iets eenders wordt hiermee aangeduid in het eerste hoofdstuk van Genesis: God zei: Laat Ons de mens maken in Ons beeld, volgens Onze gelijkenis, opdat hij zal heersen in de vis der zee en in de vogel des hemels en in alle dier kruipende over de aarde', (Genesis 1:26,28).

In dat hoofdstuk wordt gehandeld, in de geestelijke, innerlijke zin over de restauratie van de Oudste Kerk, dus over de nieuwe schepping of de wederverwekking van de mensen van die Kerk.

Dat het hun was gegeven alle dingen te doorvatten van hun aandoening, die van de wil is en alle dingen te zien van hun denken, dat van het verstand is en deze zo regeren, opdat zij niet zouden uitlopen in begeerten van het boze en in valsheden, wordt verstaan onder: opdat hij zal heersen over de vis der zee, de vogels des hemels en alle dier van de aarde; en de mens heerst daarover, wanneer de Heer over de mens heerst; want de mens vanuit zichzelf heerst niet over iets.

Dat met de vis der zee, de vogel des hemels en het beest des velds zulke dingen worden aangeduid, is omdat zij overeenstemmen.

De overeenstemmingen van de innerlijke dingen van de mens daarmee vertonen zich klaarblijkend zichtbaar in de geestelijke wereld, want daar verschijnen dieren van elk geslacht, verder vogels en in de zeeën vissen, die evenwel niet iets anders zijn dan de ideeën van het denken die voortvloeien vanuit de aandoeningen, die zich onder zulke vormen vertonen omdat zij overeenstemmen.

Aangezien met de vissen worden aangeduid de wetenschappen die van de natuurlijke mens zijn en die de geestelijke mens van dienst zijn als middelen om wijs te worden, worden vandaar onder de vissers degenen verstaan die slechts in de erkenningen zijn en die zich erkenningen verwerven en ook degenen die anderen onderwijzen en door de erkenningen hervormen; hun werken worden

verstaan onder de uitwerpen en de uitspreidingen van de netten, zoals in de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘De vissers zullen rouwen en treurig zullen zijn allen die de angel uitwerpen in de stroom en zij die het net uitbreiden over de aangezichten der wateren, zullen kwijnen’, (Jesaja 19:8).

Hier worden onder de vissers die de angel uitwerpen in de stroom en het net uitbreiden, degenen verstaan die zich erkennenissen willen verwerven en daardoor inzicht; hier, dat zij het niet kunnen, omdat nergens erkennenissen van het ware zijn.

Bij Jeremia: ‘Ik zal de zonen Israëls terugbrengen op hun land; Ik zal zenden tot vele vissers die hen zullen vissen; voorts zal Ik zenden vele jagers die hen zullen jagen van op alle berg en van op alle heuvel en vanuit de gaten van de rotsen’, (Jeremia 16:15,16); dat onder zenden tot vissers die hen zullen vissen en tot jagers die hen zullen jagen, wordt verstaan de Kerk samenroepen en instaureren bij hen die in het natuurlijk goede en in het geestelijk goede zijn, zie nr. 405.

Bij Habakuk: Waarom maakt gij de mens zoals de vissen van de zee, zoals het kruipende dat geen heerser heeft; hij zal allen met de angel optrekken en vergaderen in zijn net; zal hij dan zijn net uitleiden en zal hij niet verschonen met bij voortduur de natiën te doden’, (Habakuk 1:14,15,17).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de Chaldese natie, die de Kerk verwoest en vernietigt; met de Chaldese natie wordt aangeduid de ontwijding van het ware en de verwoesting van de Kerk; de mensen maken zoals de vissen van de zee en zoals het kruipende dat geen heerser heeft, betekent de mens zo natuurlijk maken dat diens wetenschappelijke dingen zonder het geestelijk ware zijn en de verkwikkelijke dingen zonder het geestelijk goede.

In de natuurlijke mens immers zijn wetenschappelijke dingen waardoor het denken is en verkwikkelijke dingen waardoor de aandoeningen zijn en indien daarover niet het geestelijke heerst, zijn zowel het denken als de aandoeningen onbestemd; en dus in de mens zonder inzicht, dat zal leiden en regeren; dat dan elk boze en valse hen naar hun zijden kan overhalen en hen zo geheel en al kan verderven, wordt daarmee aangeduid, dat hij allen met de angel zal optrekken en in zijn net vergaderen en daarna zal doden.

Optrekken is vanuit het ware en het goede wegtrekken; in zijn net is in het valse en het boze; en doden is verderven.

Bij Amos: ‘De dagen zullen komen waarop zij u zullen optrekken met haken en uw nageslacht met angels van de visser’, (Amos 4:2).

Hiermee wordt aangeduid dat zij door scherpe redeneringen vanuit valsheden en begoochelingen zullen worden afgeleid en vervreemd van de waarheden; deze dingen zijn gezegd ten aanzien van hen die een overvloed hebben van erkennenissen omdat zij het Woord en de profeten hebben; dezen worden daar verstaan onder de koeien van Basan in de berg van Samaria.

Hieruit kan nu vaststaan wat er wordt verstaan onder de vissers, onder de vissen en onder de netten, die zo vaak worden vermeld in het Nieuwe Testament, zoals in deze volgende plaatsen: ‘Jezus was ziende de twee broeders, Simon gezegd

Petrus en Andreas zijn broeder, werpende het net in de zee; zij waren immers vissers; en Hij zei tot hen: Komt achter Mij en Ik zal u vissers der mensen maken', (Mattheüs 4:18,19: Markus 1:16,17).

Elders bij Lukas: 'Jezus was ingegaan in het schip van Simon en Hij leerde de schare en daarna zei Hij tot Simon dat hij zijn netten zou uitwerpen tot een vangst en zij omsloten een ontzaglijke menigte van vissen, zodat de schepen werden vervuld en dreigden te verzinken; en verbijstering beving allen over de vangst van de vissen. Hij zei tot Simon: 'Vrees niet, van nu aan zult gij mensen vangende zijn', (Lukas 5:3 tot 10).'

In deze dingen is eveneens een eendere geestelijke zin, zoals in de overige dingen van het Woord; dat de Heer die vissers uitkoos en zei dat zij vissers der mensen zouden worden, betekent dat zij tot de Kerk zouden vergaderen; met de netten die zij uitspreidden en waarmee zij een ontzaglijke menigte van vissen omsloten, zodat de schepen dreigden te verzinken, werd de hervorming van de Kerk door hen aangeduid, want met de vissen daar worden de erkenningen van het ware en het goede aangeduid, waardoor de hervorming is, voorst de menigte van mensen die zouden worden hervormd.

Eendere dingen worden eveneens aangeduid met de visvangst door de discipelen na de wederopstanding van de Heer, waarover het volgende bij Johannes: 'Jezus zei, toen Hij Zich openbaarde aan de discipelen, die aan het vissen waren, dat zij het net zouden werpen aan de rechterzijde van het schip en zij vingen zodat zij niet meer bij machte waren het net te trekken vanwege de menigte van de vissen.

Nadat zij aan land waren gegaan, zagen zij een haard gesteld en een visje daarop gelegen en brood; en Jezus gaf hun het brood en het visje desgelijks', (Johannes 21:2 tot 13).

Dat de Heer Zich openbaarde toen zij aan het vissen waren, had als oorzaak dat vissen betekende de erkenningen van het ware en het goede leren en zo hervormen; dat Hij beval dat zij het net zouden werpen aan de rechterzijde van het schip, betekende dat vanuit het goede van de liefde en van de naastenliefde alle dingen zijn.

Het rechtse immers betekent dat goede van waaruit alles is; voor zoveel immers de erkenningen trekken vanuit het goede, voor evenzoveel leven zij en voor evenzoveel worden zij vermenigvuldigd.

Zij zeiden ook dat zij de ganse nacht hadden gezwoegd en niets gevangen, waarmee werd aangeduid dat zij uit zichzelf of uit het eigene niets konden, maar uit de Heer alle dingen; iets eenders werd ook aangeduid met de haard waarop een visje lag en met het brood; met het brood immers werd aangeduid de Heer en het goede van de liefde uit hem en met het visje op de haard de erkenning van het ware vanuit het goede: met het visje de erkenning van het ware, met de haard of het vuur het goede.

In die tijd waren er niet enige geestelijke mensen, omdat de Kerk volslagen verwoest was, maar allen waren natuurlijk; de hervorming van hen werd uitgebeeld door die visvangst en eveneens door de vis op de haard.

Wie gelooft dat de vis op de haard en het brood dat aan de discipelen werd gegeven om te eten, niet aanduidend zijn geweest van iets hogers, dwaalt schromelijk.

De afzonderlijke dingen immers die de Heer verrichtte en die Hij sprak, zijn aanduidend geweest voor de Goddelijke hemelse dingen, die enig en alleen openliggen door de geestelijke zin; dat de haard en het vuur het goede van de liefde is en dat het brood de Heer is ten aanzien van dat goede, is eerder getoond en dat de vis is de erkenning van het ware en het wetenschappelijke, dat van de natuurlijke mens is, blijkt uit wat is gezegd en getoond in dit artikel.

De Heer zegt ook, ‘dat het Koninkrijk der hemelen gelijk is aan een treknet geworpen in de zee en samentrekkend van elk geslacht van vissen, dat men, nadat het gevuld is, aan de oever optrekt en de goede verzamelt in vaten en de slechte naar buiten uitwerpt; zo zal het zijn in de voltooiing der eeuw’, (Mattheüs 13:47-49).

De scheiding tussen de goeden en de bozen wordt hier vergeleken met een treknet geworpen in de zee, samentrekkend van elk geslacht van vissen; de oorzaak hiervan dat de vissen betekenen de natuurlijke mensen ten aanzien van de wetenschappelijke dingen en de erkenningen en dezen worden in de voleinding der eeuw of ten tijde van het Laatste Gericht over en weer van elkaar gescheiden; er zijn immers goede natuurlijken en boze natuurlijken; de scheiding van dezen verschijnt in de geestelijke wereld zoals een net of een treknet, uitgeworpen in de zee, de vissen samentrekkend en optrekkend aan de oever.

Deze schijn is ook vanwege de overeenstemming en daarom wordt door de Heer het Koninkrijk der hemelen vergeleken met een de vissen samentrekkend treknet; dat de scheiding tussen de goeden en de bozen zo verschijnt, is ook door mij gezien.

Dat de natuurlijke mensen met vissen worden aangeduid, staat ook vast uit dit wonder van de Heer: Diegenen die de didrachmen ontvingen, traden naderbij: Jezus zei tot Simon: De koningen der aarde, van wie nemen zij belasting of schatting, van hun zonen of van de vreemden.

Petrus zei tot Hem: Van de vreemden.

Jezus zei tot hem: Zo zijn dan de zonen vrij, opdat echter wij hen geen aanstoot geven, ga heen naar de zee en werp de angel uit en de eerste vis, die opkomt, neem, en zijn mond geopend hebbende, zult gij een stater [geldstuk] vinden; neem die en geef hem aan hen voor Mij en voor u’, (Mattheüs 17:24-27).

Met belasting en schatting geven, werd aangeduid onderworpen zijn en dienen; en daarom werd aan de vreemden, die niet vanuit de zonen Israëls waren, belastingen opgelegd, zoals blijkt uit de historische teksten van het Woord; met de zonen Israëls, bij wie de Kerk was, werden de geestelijken aangeduid en met

de vreemden de natuurlijke mensen; en het natuurlijke is onderworpen aan het geestelijke en dient dit.

De geestelijke mens immers is zoals een heer en de natuurlijke mens zoals een dienstknecht en omdat de natuurlijke dienstknechten zijn en vandaar worden verstaan onder degenen die schatplichtig zijn, is het daarom gebeurd dat niet de Heer noch Petrus schatting gaven, maar een vis, waarmee de natuurlijke mens wordt aangeduid.

Dat de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt tot aan het laatste ervan toe, dat het natuurlijke en het zinlijke wordt genoemd, wordt met het volgende aangeduid: ‘Jezus, geopenbaard zijnde aan de discipelen, zei: Ziet Mijn handen en Mijn voeten, dat Ik het ben; betast Mij en ziet, omdat een geest geen vlees en beenderen heeft zoals gij Mij ziet hebben; en Hij toonde hun de handen en de voeten; en Hij zei tot hen: Hebt gij niet iets te eten hier? Zij gaven Hem een stukje gebraden vis en een honingraat en deze nemende at Hij voor hen’, (Lukas 24:38-43).

Dat de Heer Zijn Menselijke tot aan het laatste ervan toe, dat het natuurlijke en het zinlijke wordt genoemd, openbaarde Hij daarmee dat Hij de handen en de voeten toonde en daarmee dat de discipelen die betasten en daarmee dat Hij zei dat een geest geen vlees en beenderen heeft zoals Hijzelf; en daarmee dat Hij van een gebraden vis en een honingraat at.

Met de handen en de voeten worden de laatsten van de mens aangeduid, eender met het vlees en de beenderen en met de gebraden vis wordt aangeduid het natuurlijke ten aanzien van het ware vanuit het goede en met de honing wordt aangeduid het natuurlijke ten aanzien van het goede van waaruit het ware is.

Deze dingen werden gegeten in tegenwoordigheid van de discipelen, omdat zij overeenstemden met de natuurlijke mens en vandaar hem betekenden; want de vis betekent, zoals in dit artikel is getoond, vanwege de overeenstemming het natuurlijke ten aanzien van het wetenschappelijke; daarom betekent ook de vis in het Woord het wetenschappelijke en het erkennende, dat van de natuurlijke mens is en de gebraden vis het wetenschappelijke dat vanuit het natuurlijk goede is.

Bij de Heer echter betekende dit het Goddelijk Natuurlijke ten aanzien van het ware vanuit het goede en dat de honing het natuurlijk goede betekent, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 5620, 6857, 10137, 10530.

Wie niet weet dat in de afzonderlijke dingen van het Woord een geestelijke zin is en dat de letterlijke zin, namelijk de natuurlijke zin, bestaat uit overeenstemmingen met geestelijke dingen, kan de verborgenheid niet weten waarom de Heer in de tegenwoordigheid van de discipelen van een gebraden vis en van een honingraat at en ook waarom Hij aan de discipelen een gebraden vis en brood gaf, terwijl toch alle en de afzonderlijke dingen die de Heer heeft gesproken en verricht, Goddelijke dingen zijn geweest, die innerlijk schuilen in de afzonderlijke dingen die in het Woord zijn geschreven.

Hieruit nu kan vaststaan, wat daarmee wordt aangeduid dat gestorven is het derde deel van de schepselen in de zee hebbende zielen, namelijk dat al het levend wetenschappelijke in de natuurlijke mens verging, of wat hetzelfde is, dat de natuurlijke mens is gestorven ten aanzien van de wetenschappelijke dingen daar; van hem wort gezegd dat hij dood is, wanneer hij niet wordt levend gemaakt vanuit de geestelijke mens, dat wil zeggen, door de invloeiing vanuit de hemel uit de Heer door de geestelijke mens; want de Heer vloeit door de geestelijke mens in de natuurlijke mens en daarom, wanneer niet langer enig ware van de hemel wordt erkend en niet enig goede van de hemel aandoet, dan is het geestelijk gemoed, dat de geestelijke mens wordt genoemd, gesloten en neemt het natuurlijk gemoed louter valsheden vanuit het boze op en de valsheden vanuit het boze zijn geestelijk dood; de waarheden immers zijn geestelijk levend vanuit het goede.

Gezegd wordt het derde deel der schepselen, omdat met de schepselen en de dieren in het Woord de aandoeningen en het denken daaruit bij de mens worden aangeduid, hiermee worden dus de mensen zelf verstaan ten aanzien daarvan; eender onder de schepselen bij Markus: ‘Jezus zei tot de discipelen: Uitgaande in de algehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creatuur’, (Markus 16:15). Eveneens in de Openbaring: ‘En alle schepsel, dat is in de hemel en op aarde en onder de aarde en in de zee de dingen die zijn en alle dingen die daarin zijn, hoorde ik zeggen: Hem Die op de troon zit en het Lam, zij de zegen en de eer en de heerlijkheid en de sterkte in de eeuwen der eeuwen’, (Openbaring 5:13). Dat daar onder alle schepsel zowel de engelen als de mensen worden verstaan, is duidelijk; want gezegd wordt dat hij hen hoorde zeggen; men zie eerder de nrs. 342 tot 346, waar die dingen zijn ontvoud.

514. En het derde deel van de schepen is vergaan; dat dit betekent dat ook alle erkennenissen vanuit het Woord vergingen en vanuit de leren daaruit, staat vast uit de betekenis van het derde deel, namelijk alles, hier allen, omdat het wordt gezegd ten aanzien van de erkennenissen van het ware en het goede; en uit de betekenis van de schepen, te weten de erkennenissen van het ware en het goede en verder ook de leerstellingen.

Dat de schepen die betekenen, is omdat die schatten vervoeren over de zee voor de handel en met schatten in het Woord worden aangeduid de erkennenissen van het goede en het ware, die ook de leerstellingen zijn.

Met de schepen in de strikte zin, waarin het samenhoudende wordt verstaan, wordt het Woord en de leer vanuit het Woord aangeduid, omdat het Woord en de leer daaruit de erkennenissen van het ware en het goede bevatten, zoals de schepen schatten bevatten en handel drijven, wat vooral plaatsvindt door schepen, betekent zich erkennenissen verwerven en die aan anderen vergemeenschappen; maar wanneer de inhoud wordt verstaan in plaats van de houder, dan worden met de schepen de erkennenissen vanuit het Woord en vanuit de leer vanuit het Woord aangeduid.

Dat de schepen zulke dingen betekenen, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar zij worden vermeld, zoals bij Ezechiël: ‘O Tyrus, in het hart van de zee zijn uw grenzen; uw bouwlieden hebben uw schoonheid vervolmaakt; uit de dennenbomen vanuit Senir hebben zij u alle planken gebouwd; de ceder vanuit de Libanon hebben zij genomen om een mast voor u te maken; uit de eiken vanuit Basan hebben zij uw riemen gemaakt, uw boom hebben zij gemaakt van ivoor; een dochter der schreden vanuit de eilanden der Kittim; de bewoners van Sidon en Arvad waren uw roeiers; uw wijzen, o Tyrus, waren in u; zij waren uw schippers; de ouderen van Gebal en haar wijzen waren in u, bevestigende uw spleet; alle schepen van de zee en hun zeelieden waren in u, om uw koophandel te handelen; de schepen van Tarsis, uw scharen in uw handel, wesweg gij waart vervuld en zeer geëerd in het hart van de zeeën’, (Ezechiël 27:4-6,8,9,25).

In dit hoofdstuk wordt gehandeld over Tyrus en omdat met Tyrus de erkennenissen van het ware en het goede worden aangeduid, wordt daarom gehandeld over haar koophandel en over de verschillende koopwaren waardoor zij werd verrijkt; met haar koophandel immers met de verschillende koopwaren waardoor zij werd verrijkt, wordt de verwerving van die erkennenissen aangeduid en daarvandaan de geestelijke welvaart.

Hier wordt dus een schip beschreven met al zijn uitrusting, zoals ten aanzien van de planken, de riemen, de mast, ten aanzien van de schippers, de roeiers en de zeelieden en in wat voorafgaat en volgt ten aanzien van de koopwaren.

Het zou echter al te ver voeren om hier te beschrijven wat de afzonderlijke dingen in de geestelijke zin betekenen; het is voldoende dat daaruit kan vaststaan, dat het schip de leer vanuit het Woord betekent en dat de planken, de riemen en de mast verschillende dingen betekenen die vanuit de leer zijn en dat zij die leren, leiden en regeren, worden verstaan onder de kapitein, de schippers, de roeiers en de zeelieden en de leerstellingen zelf onder de koopwaren ervan en de verwerving van schatten en geestelijke rijkdommen, dus de erkennenissen van het ware en het goede, waardoor wijsheid is, onder de koophandel.

Daarom wordt gezegd: Uw wijzen, o Tyrus, zij waren uw schippers en in het volgende hoofdstuk, waar ook over Tyrus wordt gehandeld: Zie, gij waart wijzer dan Daniël; niet enig verheelde hebben zij voor u verborgen; in uw wijsheid en in uw inzicht had gij uw schatten gemaakt en gij had goud en zilver gemaakt in uw schatkamers; door de veelheid van uw wijsheid in uw koophandel had gij u schatten gemaakt’, (Ezechiël 28:3-5).

Hieruit blijkt, dat onder Tyrus en haar koophandels worden verstaan de erkennenissen van het ware en het goede, waardoor wijsheid is; want wat zou het anders inhouden om zoveel dingen te zeggen over haar koopwaren en over handel, indien niet geestelijke dingen werden verstaan.

Dat onder Tyrus de Kerk wordt verstaan ten aanzien van de erkennenissen van het ware en het goede en vandaar de erkennenissen van het ware en goede die van de Kerk zijn, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nr. 1201.

Daarna wordt in hetzelfde hoofdstuk gehandeld over de verwoesting van de Kerk ten aanzien van de erkenningen van het ware en het goede, die ook met deze woorden worden beschreven: ‘Van het geluid van het geschreeuw van uw schippers zullen uw voorsteden beven en allen die de riem houden, zullen uit uw schepen afklimmen, alle schippers van de zee zullen met bitterheid over u schreeuwen’, (Ezechiël 27:28-30).

Met de schippers worden aangeduid de wijzen door de erkenningen vanuit het Woord; met hen die de riem houden, worden de inzichtsvollen aangeduid; de verwoesting van de wijsheid en het inzicht wordt aangeduid met de stem van het geschreeuw van de schippers en daarmee dat degenen die de riem houden, zullen afklimmen uit de schepen.

Dat onder de schepen in het Woord de erkenningen van het ware en het goede worden verstaan en eveneens de leerstellingen vanuit het Woord, als onder de schepen de schatten worden verstaan, dus de inhoud in plaats van de houder, staat ook vast uit deze plaatsen, bij Jesaja: ‘Huult, gij schepen van Tarsis, omdat Tyrus verwoest is; de bewoners van het eiland zwijgen, de koopman van Sidon, varende over zee, zij vervulden u; huult, gij schepen van Tarsis, omdat uw vesting verwoest is’, (Jesaja 23:1,2,14).

Onder de schepen van Tarsis worden de leerstellingen vanuit het Woord verstaan, want de schepen brachten goud en zilver aan, waarmee worden aangeduid de goedheden en de waarheden en de erkenningen ervan vanuit het Woord en omdat met Tyrus de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de erkenningen van het ware en het goede, hier dat die verwoest zijn, wordt er daarom gezegd: Huult, gij schepen van Tarsis, omdat Tyrus verwoest is.

Onder de bewoners van het eiland worden degenen verstaan die in de goedheden van het leven zijn volgens hun leerstellingen; met de kooplieden van Sidon worden degenen aangeduid die in de waarheden vanuit het Woord zijn, van wie wordt gezegd, dat zij u vervulden.

Met uw vesting wordt de beschermende leer vanuit het Woord aangeduid en dat die verwoest is, wordt aangeduid door dat er geen doorvatting van haar is en vandaar geen ware; want eendere leerstellingen vanuit het Woord zonder doorvatting zij geen waarheden, omdat die door onjuiste ideeën ten aanzien ervan vervalst zijn.

Bij dezelfde: ‘Mij zullen de eilanden vertrouwen en de schepen van Tarsis in de aanvang, om uw zonen van verre aan te voeren, hun zilver en goud met hen’, (Jesaja 60:9); dat onder de schepen van Tarsis in de aanvang worden verstaan de erkenningen van het ware en het goede, zodanig als die zijn voor degenen in de aanvang die worden hervormd, zie nr. 406, waar die dingen zijn ontvouwd.

De schepen van Tarsis immers in de aanvang brachten goud en zilver in grote hoeveelheid, waarmee de goede dingen van het leven en de ware dingen van de leer worden aangeduid.

Over de schepen van Tarsis leest men in het eerste Boek der Koningen: ‘Salomo maakte een schip in Ezeon-Geber, dat is bij Eloth aan de oever van de zee Suph

in het land van Edom; en Hiram zond zijn knechten; mannen der schepen, kenners van de zee, met de knechten van Salomo; zij kwamen in Ofir en zij namen goud, 420 talenten, die zij brachten tot koning Salomo', (1 Koningen 9:26-28); en daarop: 'De koning had een schip van Tarsis in de zee met het schip van Hiram; eens in drie jaren kwam het schip van Tarsis, brengende goud en zilver, ivoor en apen en pauwen', (1 Koningen 10:22); en daarna: 'De koning van Josafat maakte de schepen van Tarsis, opdat zij heengingen tot Ofir om goud, maar zij gingen niet heen, want de schepen werden gebroken in Ezeon-Geber', (1 Koningen 22:49).

Hoewel dit historische teksten zijn, bevatten zij niettemin een geestelijke zin, evenzeer als de profetische teksten; dat de schepen werden gebroken in Ezeon, betekende de wetenschappen van de natuurlijke mens, want die bevatten in zich en dragen als het ware geestelijke schatten, zoals de schepen wereldse schatten; de zee Suph immers en het land van Edom, waar Ezeon-Geber lag, was de laatste grens van het land Kanaän en met de laatste grenzen van het land Kanaän worden de laatste dingen van de Kerk aangeduid, dus de wetenschappen die de erkenningen van het ware en het goede samenvatten.

Met het goud en het zilver worden de goedheden en de waarheden aangeduid van de innerlijke Kerk; met het ivoor, de apen en de pauwen, worden de waarheden en de goedheden van de uiterlijke Kerk aangeduid; onder de wetenschappen worden verstaan, de wetenschappen zodanig als de Ouden hebben gehad, namelijk de wetenschappen van de overeenstemmingen, de uitbeeldingen, de invloeiingen en ten aanzien van de hemel en de hel en deze omvatten vooral de erkenningen van het ware en het goede van de Kerk en waren hun van dienst.

Met Hiram worden de natiën aangeduid die buiten de Kerk zijn en bij wie ook de erkenningen van het goede en het ware zijn.

Daarmee dat de schepen van koning Josafat werden gebroken, wordt aangeduid de verwoesting van de Kerk ten aanzien van haar waarheden en goedheden.

Hieruit nu kan vaststaan, wat er in het bijzonder wordt aangeduid met, de schepen van Tarsis in het voorgaande en eveneens bij David: 'Door de oostelijke wind zult Gij de schepen van Tarsis verbreken', (Psalm 48:8).

Met de oostelijke wind wordt de verwoesting en de verlating aangeduid, want door de wind die uit het oosten komt in de geestelijke wereld worden de woonplaatsen van de bozen geheel en al omgekeerd en zichzelf met de schatten waarin zij hun hart hadden gesteld, uitgeworpen in de hellen.

Zie over deze wind het werkje, 'Over het Laatste Gericht', nr. 61; met de schepen van Tarsis worden hier de valse leerstellingen aangeduid; en bij Jesaja: 'De dag van Jehovah Zebaoth over alle hoge en verheven ceders van de Libanon en over alle eiken van Basan en over alle hoge bergen en over alle verheven heuvels en over alle uitstekende toren en over alle versterkte muur en over alle schepen van Tarsis en over alle beelden van verlangen; opdat vernietigd zal worden de hoogmoed van de mens en vernederd zal worden de hoogte van de

mannen en Jehovah alleen zal worden verhoogd te dien dage', (Jesaja 2:12 tot 17); onder de dag van Jehovah wordt de Komst van de Heer verstaan, toen het laatste Gericht door de Heer werd voltrokken; dat dit door de Heer is voltrokken toen Hij in de wereld was, zie het werkje 'Het Laatste Gericht, nr. 46; daar worden degenen opgesomd over wie binnen de Kerk het gericht heeft plaatsgevonden.

Met de hoge en verheven ceders van de Libanon worden aangeduid, zij die zich beroemen op hun eigen inzicht en met de eiken van Basan, degenen die zich beroemen op de wetenschap; want van ceders wordt in het Woord gesproken met betrekking tot de redelijke mens en van eiken met betrekking tot de natuurlijke mens; en de redelijke mens heeft inzicht en de natuurlijke mens wetenschap.

Met de hoge bergen en de verheven heuvels worden degenen aangeduid die in de eigenliefde en in de liefde van de wereld zijn, zie nr. 405.

Met de uitstekende toren en met de versterkte muur worden de bevestigde beginselen van het valse aangeduid, dus eveneens degenen die daarin zijn; met de schepen van Tarsis en met de beelden van verlangen worden aangeduid de valse leerstellingen die de verkwikkingen van de aardse liefden begunstigen; de vernietiging van de trots vanuit het eigen inzicht en de wetenschap, wordt verstaan onder: opdat vernietigd zal worden de hoogmoed van de mens en vernederd zal worden de hoogte van de mannen; dat alle inzicht en wetenschap uit de Heer is, wordt aangeduid met: Opdat Jehovah alleen zal worden verhoogd te dien dage; men gelooft dat de wetenschap is vanuit de mens; maar voor zover de wetenschap van dienst is aan het inzicht, waarin de doorvattingen van het ware is, is zij uit de Heer alleen.

Bij Jesaja: 'In Zion en Jeruzalem is Jehovah groots voor ons, een plaats van rivieren, van de stroom, van breedte der ruimten; niet zal een roeischip daarin gaan en een groots schip zal daar niet doorheen gaan', (Jesaja 33:21).

Onder Zion en Jeruzalem wordt de Kerk van de Heer verstaan: onder Zion de Kerk waar het goede van de liefde regeert en onder Jeruzalem waar het ware van de leer regeert; daar wordt gezegd 'Jehovah groots', wanneer de mensen van de Kerk zodanig zijn, dat zij opnemingen zijn van het Goddelijk Goeie en Ware uit de Heer; en Zion en Jeruzalem wordt genoemd een plaats van rivieren en van de stroom, van breedte der ruimten, wanneer al hun wijsheid en inzicht, en het goede en het ware, uit de Heer zijn; de rivieren betekenen de wijsheid, de stroom het inzicht, de breedte der ruimten, de waarheden vanuit het goede in menigte en uitbreiding; niet zal een roeischip daarin gaan en een groots schip zal daar niet doorheen gaan, betekent dat er niet in de Kerk zal zijn inzicht en wijsheid vanuit het eigene; het roeischip is het inzicht vanuit het eigene, omdat het door de mens wordt geleid door riemen en een groots schip is de wijsheid vanuit het eigene, omdat de mens zich vanuit die dingen zich beroemt en verhoovaardigt.

Het schip immers betekent inzicht en wijsheid, wanneer het in zee gaat en daarin vaart; zo immers is het op gang en voert zijn schatten mee; dat hier niet een

schip wordt verstaan, is duidelijk, omdat het wordt gezegd van Zion en Jeruzalem.

Bij David: ‘Vele zijn Uw werken, o Jehovah; deze zee, groot en breed van ruimten, daar het kruipende dat geen getal heeft, dieren, de kleine met de grote; daar gaan de schepen; de Leviathan die Gij hebt geformeerd om daarin te spelen; alle dingen verwachten U, opdat Gij hun spijs geeft in hun tijd’, (Psalm 104:24-27).

Hier wordt niet verstaan de zee, noch worden verstaan de kruipende dingen, de dieren, de Leviathan of de walvis en schepen, maar zulke dingen die bij de mensen van de Kerk zijn, dezen immers verwachten Jehovah; met de grote en brede zee wordt de uiterlijke of natuurlijke mens aangeduid, die de goedheden en de waarheden wetenschappelijk opneemt; groot wordt gezegd van het goede daar en breed van het ware daar; met het kruipende worden de levende wetenschappelijke dingen aangeduid; met de grote en de kleine dieren de erkenningen van het goede en het ware van elk geslacht, de hogere en de lagere, en in het algemeen en in het bijzonder, zoals eerder vermeld in nr. 513. Onder de schepen worden de leerstellingen verstaan, onder de Leviathan of de walvis alle dingen van de natuurlijke mens in samenvatting en van deze wordt gezegd dat hij speelt in de zee vanwege het verkwikkelijke van weten en vandaar wijs worden.

Omdat de mens vanuit die dingen wordt aangedaan met het verlangen van te weten en te verstaan, wordt er gezegd: Alle dingen verwachten U, opdat Gij hun spijs geeft in hun tijd; verwachten betekent verlangen en de spijs de wetenschap en het inzicht; de mens immers verlangt niet vanuit zichzelf, maar vanuit de dingen die bij hem zijn vanuit de Heer, dus verlangen die dingen bij de mens, hoewel het schijnt alsof de mens verlangt vanuit zich.

Bij dezelfde: ‘Zij die afdalen in de zee in schepen, een werk makende in vele wateren, zijzelf hebben de werken van Jehovah gezien en Zijn wonderbaarlijke dingen in de diepte’, (Psalm 107:23,24).

Zij die afdalen in de zee in schepen, een werk makende in vele wateren, betekent degenen die zich intens toeleggen op de leer van het ware vanuit het Woord; die hebben de werken van Jehovah gezien en Zijn wonderbaarlijke dingen in de diepte, betekent dat die de waarheden en de goedheden van de hemel en van de Kerk verstaan en de verborgenheden ervan.

De werken van Jehovah zijn alle dingen van het Woord die de mens vervolmaken en deze hebben alle betrekking op het ware en het goede en de wonderbaarlijke dingen in de diepte zijn de verborgenheden van het inzicht en de wijsheid.

Bij Jesaja: ‘Zo zei Jehovah, onze Verlosser, de Heilige Israëls: Ter wille van u heb Ik gezonden tot Babel en Ik zal alle grendels neerwerpen en de Chaldeeën, in wier schepen een geschreeuw is’, (Jesaja 43:14).

Deze dingen betreffen de bevrijding van de gelovigen van de verdrukking van degenen die de Kerk verwoesten; onder Babel worden degenen verstaan die haar

verwoesten en zij verwoesten daardoor dat zij allen afhouden van de erkenningen van het ware en het goede en zeggen dat zij zelf weten en dat men hen moet geloven, terwijl zij toch niets van het ware weten en zo de anderen, met zichzelf, in een dichte onwetendheid houden en hen afkeren van de eredienst van de Heer, te dien einde dat zij zelf worden vereerd.

Hun grendels neerwerpen, betekent hun beginselen van het valse en de valsheden die de waarheden verwoesten; de grendels zijn de beginselen van het valse en de Chaldeeën zijn zij die door valsheden verwoesten.

Onder Babel immers worden degenen verstaan die door boosheden de goedheden vernietigen en onder de Chaldeeën zij die door valsheden de waarheden vernietigen; in wier schepen een geschreeuw is, betekent de vernietiging van hun leerstellingen.

Deze vernietiging wordt ook met schepen beschreven in de Openbaring: ‘In één uur zijn zo grote rijkdommen verwoest; ook alle stuurman en een elk die op schepen verkeert en de schepelingen en allen die ter zee handel drijven, stonden van verre en zij wierpen stof op hun hoofden en zij schreeuwden, wenend en rouw bedrijvend en zeggend: Wee, wee, de grote stad Babylon, waarin rijk geworden waren allen die schepen hebben in de zee, vanwege haar kostbaarheid, omdat zij in één uur is verwoest’, (Openbaring 18:16,17,19), maar deze dingen zie men verder ontvouwd in wat volgt.

Bij Daniël: ‘Tenslotte, in de tijd van het einde, zal de koning van het zuiden met hem samenbotsen; daarom zal de koning van het noorden op hem instormen als het ware in een wervelwind, met wagen en met ruiters en met vele schepen; en hij zal komen op het land en hij zal overstromen en doordringen’, (Daniël 11:40).

De tijd van het einde betekent de laatste tijd van de Kerk, wanneer er geen ware meer is omdat er geen goede meer is; onder de koning van het zuiden wordt het ware in het licht verstaan, dus het ware vanuit het goede; onder de koning van het noorden wordt het niet-ware verstaan, omdat het niet-goede er is, dus het valse.

De mens keert zich immers dan af van de hemel tot de wereld en van de Heer af tot zichzelf; en vanuit de wereld en vanuit zichzelf vloeit, wanneer niets vanuit de hemel uit de Heer invloeit, niet dan het valse vanuit het boze in.

De gevechten tussen het goede vanuit het ware en tussen het valse vanuit het boze, in de laatste tijden van de Kerk, worden in dat hoofdstuk beschreven met de gevechten tussen de koning van het zuiden en de koning van het noorden; dat de valsheden dan zullen binnenstormen en de waarheden vernietigen, wordt daaronder verstaan dat de koning van het noorden zal instormen op de koning van het zuiden met wagen, ruiters en met vele schepen.

Onder de wagen wordt de leer van het valse verstaan, onder de ruiters de redeneringen daaruit; onder de schepen de valsheden van elk geslacht en de vervalsingen van het ware; dat hij zal komen op het land en zal overstromen en

doordringen, betekent dat de valsheden alle dingen van de Kerk zullen vernietigen, zowel de uiterlijke als de innerlijke dingen van de Kerk.

Bij Mozes: ‘Jehovah zal u terugbrengen tot Egypte in schepen, langs de weg waarvan Ik u heb gezegd: Gij zult niet langer voortgaan die te zien; waar gij verkocht zult worden aan uw vijanden tot dienstknechten en dienstmaagden en evenwel gene koper’, (Deuteronomium 28:68).

Daar wordt gehandeld over de verlating van de Kerk ten aanzien van het ware, indien men niet leeft volgens de geboden van de Heer in het Woord; de zonen Israëls, tot wie deze dingen werden gezegd, beeldden uit en duiden vandaar aan de Kerk waar het Woord is en vandaar de waarheden van de leer, dus de geestelijke mensen.

De Egyptenaren echter de louter natuurlijke mensen; dat Jehovah hen zal terugbrengen tot Egypte in schepen, betekent dat zij louter natuurlijk zullen worden door de leerstellingen van het valse; de schepen zijn de leerstellingen van het valse; langs de weg waarvan Ik u heb gezegd: Gij zult niet langer voortgaan die te zien, betekent van een geestelijk mens tot een louter natuurlijk mens; want de mens van de Kerk wordt van een natuurlijk mens een geestelijk mens, maar wanneer hij niet leeft volgens de geboden vanuit het Woord, dan wordt hij van een geestelijk mens een louter natuurlijk mens.

Waar gij verkocht zult worden aan uw vijanden tot dienstknechten en dienstmaagden, betekent dat de valsheden en de boosheden zullen heersen; en evenwel geen koper, betekent volslagen minderwaardig.

Bij Job: ‘Mijn dagen zijn vlugger geweest dan een looper; zij zijn gevlucht, zij hebben het goede niet gezien; zij zijn voorbijgegaan met de schepen van het verlangen, zoals een arend vliegt tot de spijs’, (Job 9:25,26).

De schepen van het verlangen, waarmee de dagen voorbijgingen, betekenen de natuurlijke aandoeningen en verkwikkingen van elk geslacht, die alleen van de wereld zijn en van het lichaam; en omdat deze boven de geestelijke dingen belust maken en geput worden, wordt daarom gezegd: Zoals een arend vliegt tot de spijs.

Bij Mozes: ‘Zebulon zal wonen aan de haven der zeeën en deze aan de haven der schepen en zijn zijde over tot Sidon’, (Genesis 49:13); Zebulon betekent de verbinding van het goede en het ware; aan de haven der zeeën wonen, betekent het leven van het ware; en deze aan de haven der schepen, betekent volgens de leerstellingen vanuit het Woord; zijn zijde over tot Sidon, betekent de uitbreiding aan het ene deel tot de erkenningen van het goede; zie deze dingen ook ontvouwd in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 6382 tot 6386.

Bij dezelfde: ‘Dan zullen er schepen zijn vanuit de plaats van de Kittiers en zij zullen Assur plagen en zij zullen Eber plagen; maar toch ook deze om onder te gaan’, (Numeri 24:24).

Dit in de profetie van Bileam; met de schepen vanuit de plaats van de Kittiers worden aangeduid de erkenningen van het ware en het goede, die degenen hadden die van de Oude Kerk waren; met Assur, die zij zullen plagen, worden

de redeneringen vanuit valsheden aangeduid en met Eber, die zij ook zullen plagen, worden de uiterlijke dingen van de eredienst aangeduid, zodanig als er zijn geweest bij de zonen van Jakob; hun verwoesting ten aanzien van het ware en het goede, wordt aangeduid met: Ook deze om onder te gaan.

In het boek Richteren: ‘Gilead, in de overgang van de Jordaan woont gij en Dan, waarom zal hij de schepen vrezén’, (Richteren 5:17); onder Gilead wordt iets eenders verstaan als onder Menasse en met Menasse wordt het goede van de natuurlijke mens aangeduid en omdat de stam van Menasse niet samen streed tegen de vijanden van Debora en barak, wordt gezegd: Gilead in de overgang van de Jordaan woont gij; waarmee wordt aangeduid: Waarom leeft gij alleen in de uiterlijke dingen, die van de natuurlijke mens zijn?

Het uiterlijke van de Kerk werd aangeduid met de gebieden aan de overzijde van de Jordaan en het innerlijke daar met de gebieden binnen de Jordaan.

Het uiterlijke van de Kerk is bij hen die meer natuurlijk zijn dan de geestelijken; en omdat de stam van Dan ook niet in de strijd met de vijanden was samen met Debora en barak, wordt gezegd: Dan, waarom zal hij de schepen vrezén, waarmee wordt aangeduid: Waarom stoot gij de valsheden en de leerstellingen van het valse niet terug?

Zoals alle dingen in het Oude Testament een geestelijke zin in zich bevatten, zo is dit ook het geval bij alle dingen van het Nieuwe Testament die bij de evangelisten en in de Openbaring zijn; alle woorden, ook van de Heer en eveneens de daden en de wonderen, betekenen hemelse Goddelijke dingen; de oorzaak hiervan is dat de Heer vanuit het Goddelijke heeft gesproken en vanuit het Goddelijke de werken en de wonderen heeft gedaan, dus vanuit eersten door laatsten en zo in het volle.

Daaruit kan vaststaan dat het een aanduidend gebeuren is geweest dat de Heer leerde vanuit schepen; dat Hij sommige discipelen uitkoos vanuit de schepen, toen zij visten; dat de Heer tot het schip, waarin de discipelen waren, wandelde over de zee en van daaruit de wind kalmeerde.

Over de Heer die vanuit het schip onderwees, leest men het volgende bij de evangelisten: ‘Jezus zat aan de zee en tot Hem werden vergaderd vele scharen, dermate dat Hij tot een schip ingegaan zijnde, nederzat en de algehele schare stond aan de oever en Hij sprak tot hen vele dingen in gelijkenissen’, (Mattheüs 13:1,2; Markus 4:1,2) e.v.; en elders: ‘Jezus was staande aan de oever van Genezareth, als Hij zag twee schepen staande aan het meer; toen ging Hij in een van de schepen, dat van Simon was en Hij vroeg hem dat hij een klein weinig van het land afstak en Hij zat neder en Hij leerde vanuit het schip de schare’, (Lukas 5:1-9).

Deze afzonderlijke dingen hebben ook een geestelijke zin in zich en ook dat Hij nederzat aan de zee en aan de oever van Genezareth en ook dat Hij inging tot het schip van Simon en van daar vele dingen leerde.

Dit is zo gebeurd, omdat met de zee en het meer van Genezareth, wanneer het de Heer betreft, de erkennenissen van het ware en het goede in de gehele

samenvatting worden aangeduid en met het schip van Simon de leerstellingen van het geloof.

Vandaar betekende, dat Hij vanuit het schip leerde, dat Hij onderwees vanuit de leer.

Dat de Heer tot het schip waarin de discipelen waren, wandelde over de zee, leest men het volgende bij de evangelisten: ‘Het schip waarin de discipelen van de Heer waren, werd geteisterd door de wind in het midden van de zee; ter vierde wake ’s nachts kwam Jezus tot hen af, wandelende op de zee en Petrus zei: Gebied mij tot U te komen op de wateren.

Hij zei: Kom; en daarom wandelde Petrus, afklimmende, op de wateren, om tot Jezus te komen; maar hij werd bevreesd, aanvangende te verzinken; Jezus, de hand uitstekende, greep hem aan en Hij zei: Mens van klein geloof, waarom hebt gij getwijfeld?

En toen zij in het schip waren ingegaan, stilde de wind en zij die in het schip waren, aanbaden Hem, zeggende: Waarlijk, de Zoon Gods zijt Gij’, (Mattheüs 14:24-33; Markus 6:48-52).

En elders: Toen het avond was geworden, gingen de discipelen af naar de zee en nadat zij in het schip waren ingegaan, kwamen zij over de zee naar Kapernaüm; en het was alreeds duister geworden, maar Jezus was tot hen niet gekomen en de zee werd bewogen, daar er een grote wind waaide en als zij omtrent 25 tot 30 stadiën gevaren waren, zagen zij Jezus wandelende op de zee en nabij het schip gekomen en zij waren daarom bevreesd.

En zij wilden Jezus opnemen in het schip, maar terstond was het schip bij het land waar zij naartoe voeren’, (Johannes 6:16-21).

De afzonderlijke dingen betekenen ook hier Goddelijke geestelijke dingen, die evenwel niet in de letterlijke zin verschijnen, zoals de zee, het wandelen van de Heer daarover, de vierde wake waarop Hij tot de discipelen kwam en ook het schip waarin Jezus ging en dat Hij van daar de wind en de zeegoven bedwong, en nog andere dingen; het is echter niet nodig om afzonderlijk uiteen te zetten wat de geestelijke dingen betekenen; alleen dit, dat de zee het laatste van de hemel en van de Kerk betekent, aangezien in de laatste grenzen van de hemelen zeeën zijn; het wandelen van de Heer over de zee, betekende de tegenwoordigheid en de invloeiing van de Heer ook in die dingen en vandaar voor hen die in de laatsten van de hemel zijn door het leven vanuit het Goddelijke; het leven van hen vanuit het Goddelijke werd uitgebeeld door het wandelen van de Heer over de zee en hun duister en wankelend geloof werd daardoor uitgebeeld dat Petrus wandelende over de zee aanving te verzinken, aar aangegrepen door de Heer werd gered.

Wandelen, ook in het Woord betekent leven; dat dit heeft plaatsgevonden in de vierde wake, betekende de eerste staat van de Kerk, wanneer de ochtendschemering er is en de morgen op komst; dan immers vangt het goede aan te handelen door het ware en dan is de Komst van de Heer daar.

Dat de zee intussen door de wind werd bewogen en dat de Heer hem bedwong, betekent de natuurlijke staat van het leven die voorafgaat en die staat is er een van onvrede en is als het ware stormachtig; maar wanneer de staat het dichtst aan de ochtendstaat toe is, dus de eerste staat van de Kerk bij de mens, omdat de Heer dan aanwezig is in het goede van de liefde, dan ontstaat het kalme van het gemoed.

Iets eenders wordt eveneens aangeduid met het bedaren van de wind en van de zeegolven door de Heer, waarover ook elders bij de evangelisten: ‘Als Jezus in het schip was gegaan, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd; maar zie, een grote beweging ontstond in de zee, alzo dat het schip van de golven werd bedekt: Hij echter sliep; toetredende dus wekten de discipelen Hem, zeggende: Heer, behoed ons, wij vergaan; toen stond Hij op en bestrafte de wind en er werd grote kalmte’, (Mattheüs 8:23-26; Markus 4:36-40; Lukas 8:23,24).

Hierdoor werd de staat uitgebeeld van de mensen van de Kerk, wanneer zij in het natuurlijke zijn en nog niet in het geestelijke, in welke staat de natuurlijke aandoeningen, dus de verschillende begeerten die opkomen vanuit de eigenliefde en de liefde van de wereld, verrijzen en verschillende beroeringen van het gemoed vertonen; in die staat schijnt de Heer als het ware afwezig.

Deze schijnbare afwezigheid wordt daarmee aangeduid dat de Heer sliep; maar wanneer zij vanuit de natuurlijke staat in de geestelijke komen, dan houden die beroeringen op en ontstaat de kalmte van het gemoed, want de onstuimige beroeringen van de natuurlijke mens worden door de Heer bedaard, wanneer het geestelijk gemoed wordt geopend en de Heer hierdoor invloet in het natuurlijk gemoed.

Aangezien de aandoeningen die van de eigenliefde en die van de wereld zijn en daaruit het denken en redeneren, vanuit de hel zijn, het zijn immers begeerten van elk geslacht die in de natuurlijke mens daarvandaan oprijzen, worden die daarom eveneens met de wind en met de zeegolven en de hel zelf met de zee, in de geestelijke zin aangeduid, wat ook hieruit kan vaststaan, dat gezegd wordt dat de Heer de wind bestrafte en bij Markus: ‘Jezus, ontwaakt zijnde, schold de wind en Hij zei tot de zee: Zwijg stil en verstom; en de wind ging liggen en er werd grote kalmte’, (Markus 4:39).

Dit had niet tot de wind en tot de zee gezegd kunnen worden, indien Hij niet onder deze had verstaan de hel, waarvandaan de onstuimige bewegingen van het gemoed vanuit de verschillende begeerten oprijzen; dat de zeeën ook de hellen betekenen, zie eerder nr. 342.

515. vers 10,11. En de derde engel heeft gebazuind en gevallen is vanuit de hemel een grote ster brandende als ware het een fakkel en is gevallen op het derde deel van de rivieren en op de bronnen van de wateren. En de naam van de ster wordt geheten alsem; en het derde deel van de wateren werd alsem; en vele mensen zijn gestorven vanwege de wateren, omdat zij bitter waren geworden.

En de derde engel heeft gebazuind, betekent de invloeiing vanuit de hemel en vandaar de derde verandering bij de bozen; en gevallen is vanuit de hemel een grote ster brandende als ware het een fakkel, betekent het ware van het Woord vervalst vanuit de eigenliefde; en is gevallen op het derde deel van de rivieren en op de bronnen van de wateren, betekent dat vandaar verging alle verstand van het ware en daardoor de leer van de Kerk; en de naam van de ster wordt geheten alsem, betekent het ware vermengd met het valse van het boze; en het derde deel van de wateren werd alsem, betekent dat zodanig als het ware werd in het verstand en in de leer; en vele mensen zijn gestorven vanwege de wateren, betekent dat allen die zodanig waren, vergingen door de valsheden, waarin de waarheden van het Woord waren verkeerd; omdat zij bitter waren geworden, betekent omdat de waarheden van het Woord waren vervalst.

516. En de derde engel heeft gebazuind; dat dit betekent de invloeiing vanuit de hemel en vandaar de derde verandering bij de bozen, staat vast uit wat eerder in nr. 502 is gezegd en getoond.

517. En gevallen is vanuit de hemel een grote ster brandende als ware het een fakkel; dat dit betekent het ware van het Woord vervalst vanuit de eigenliefde, staat vast uit de betekenis van de sterren, namelijk de erkenningen van het ware en het goede en verder de waarheden en de goedheden van de erkenningen vanuit het Woord, waarover eerder in de nrs. 72, 402; en uit de betekenis van branden zoals een fakkel, namelijk vanuit de eigenliefde vervalst worden; branden wordt gezegd van de eigenliefde, omdat het vuur dit betekent, nr. 504. De fakkel betekent het ware van het Woord, van de leer en van het geloof, zie eerder nr. 274.

Daaruit kan vaststaan, dat met: Gevallen is vanuit de hemel een grote ster brandende als ware het een fakkel, wordt aangeduid het ware van het Woord dat is vervalst vanuit de eigenliefde.

Men moet weten, dat al degenen die in de eigenliefde zijn, indien zij zich op het Woord toeleggen, de waarheden ervan vervalsen; de oorzaak hiervan is, dat al het ware is vanuit de hemel uit de Heer en niets uit het eigene van de mens en zij die zijn in de eigenliefde, zijn ondergedompeld in hun eigene e vatten daaruit elk idee van het denken op ten aanzien van de waarheden van het Woord; vandaar is het dat zij die dingen vervalsen, niet ten aanzien van de letterlijke zin van het Woord, maar ten aanzien van het verstand van het ware in die zin; want de woorden anders verstaan, dan volgens de ware zin ervan, is vervalsen.

Er zijn twee staten van denken van de mens: de ene als hij in het denken ten aanzien van de waarheden is uit de Heer en de andere als hij dit is vanuit zichzelf; wanneer hij is in het denken ten aanzien van de waarheden uit de Heer, dan wordt zijn gemoed opgeheven tot in het licht van de hemel; vandaar heeft hij verlichting en een juiste doorvatting van het ware; maar wanneer hij is in het denken ten aanzien van de waarheden vanuit zichzelf, dan valt zijn gemoed in

het licht van de wereld en dit licht is ten aanzien van de geestelijke dingen of ten aanzien van de dingen die van de hemel en van de Kerk zijn, een donkerheid, waarin de mens niets anders ziet dan zulke dingen die oplichten door het vuur van de liefde van zich en van de wereld en die dingen zijn in zich vals en tegenovergesteld aan de ware dingen.

518. En is gevallen op het derde deel van de rivieren en op de bronnen van de wateren; dat dit betekent dat vandaar verging alle verstand van het ware en daardoor de leer van de Kerk, staat vast uit de betekenis van vallen vanuit de hemel, wanneer het de sterren betreft, dus vergaan, waarover hierna; en uit de betekenis van het derde deel, te weten alles, zie nr. 506, hier alle, omdat het wordt gezegd van het verstand van het ware en van de leer, die worden aangeduid met de rivieren en met de bronnen van de wateren.

Uit de betekenis van de rivieren, namelijk het verstand van het ware, waarover hierna en uit de betekenis van de bron van de wateren, namelijk het Woord en de leer vanuit het Woord en vandaar dat de bronnen de waarheden van het Woord en de leerstellingen zijn, zie nr. 483.

Dat met vallen, wanneer dit van de sterren wordt gezegd, waaronder de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord worden verstaan, zoals eerder, wordt aangeduid vergaan, is omdat het Goddelijk Ware, wanneer het in de geestelijke wereld valt vanuit de hemel op het land, daar waar de bozen zijn, wordt verkeerd in het valse en wanneer het Goddelijk Ware het valse wordt, dan vergaat het; dit wordt eveneens daarmee aangeduid, ‘dat de sterren van de hemel zullen vallen’, (Mattheüs 24:29; Markus 13:25), namelijk dat in de laatste tijd van de Kerk de erkentissen van het ware en het goede zullen vergaan.

Dat het Goddelijk Ware, als het in de geestelijke wereld valt vanuit de hemel op het land, daar waar de bozen zijn, wordt verkeerd in het valse en dan vergaat, zie eerder de nrs. 413, 418, 419, 489.

Het Goddelijk Ware immers wordt in zodanig valse verkeerd als het boze is in hen bij wie het invloeit; dat dit zo is, kan vaststaan uit deze ondervinding: het werd mij gegeven waar te nemen, hoe het Goddelijk Ware wordt veranderd in het valse wanneer het afglijdt diep in de hel en het werd waargenomen dat het geleidelijk bij het neervloeien werd veranderd, tenslotte tot het allervalste toe.

Dat rivieren het verstand van het ware betekenen en het verstand is de ontvanger en het geheel van de waarheden, zoals de rivier het is van de wateren en omdat het denken vanuit het verstand, dus het inzicht, is zoals een stroom van het ware, vanuit dezelfde oorsprong, namelijk vanuit de betekenis van de wateren, dus de waarheden, is het dat de bron het Woord en de leer van het ware betekent en dat de poelen, de meren en de zeeën de erkentissen van het ware in de samenvatting betekenen.

Dat de wateren de waarheden betekenen en de levende wateren de waarheden uit de Heer, zie de nrs. 71, 483; en eveneens in de volgende plaatsen van dit artikel.

Dat de rivieren en de stromen het verstand van het ware en het inzicht betekenen, kan vaststaan uit het Woord waar rivieren en stromen worden vermeld, zoals bij Jesaja: ‘Dan zal de kreupele springen zoals een hert en de tong van de stomme zal zingen, omdat in de woestijn wateren uitbreken en rivieren in de vlakte van de woestijn’, (Jesaja 35:6).

Deze dingen betreffen de Heer en de hervorming van de natiën en de instauratie van de Kerk bij hen; met de kreupele die zal springen zoals een hert, wordt degene aangeduid die niet in het echte goede is, omdat hij niet in de erkentissen van het ware is; met de tong van de stomme die zal zingen, wordt aangeduid de belijdenis van de Heer door hen die in onwetendheid omtrent het ware zijn.

In de woestijn zullen wateren uitbreken, betekent dat er waarheden zullen zijn waar die tevoren niet waren; en rivieren in de vlakte van de woestijn waar niet het inzicht is; de wateren zijn de waarheden en de rivieren zijn het inzicht.

Bij dezelfde: ‘Ik zal op de hellingen rivieren openen en in het midden van de valleien zal Ik bronnen stellen; de woestijn tot een poel van de wateren en het droge land tot springaders van de wateren’, (Jesaja 41:18).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de zaliging van de natiën door de Heer; op de hellingen rivieren openen, is innerlijk inzicht geven; in het midden van de valleien bronnen stellen, is de uiterlijke mens onderrichten in de waarheden; de overige dingen zie men ontvouwd eerder in nr. 483.

Bij dezelfde: ‘Zie, Ik makende het nieuwe; nu zal het uitspruiten; zult gij het niet erkennen? Ik zal in d woestijn een weg leggen, in de verlatenheid van de rivieren: Mij zal eren het wilde dier van het veld, de draken en de dochters van de nachtuil, vanwege dat Ik wateren heb gegeven in de woestijn en rivieren in de verlatenheid, om Mijn volk, Mijn uitverkorene, te drinken te geven’, (Jesaja 43:19,20).

Deze dingen eveneens over de Heer en ten aanzien van de nieuwe Kerk uit Hem, die wordt verstaan onder: Zie, Ik makende het nieuwe; nu zal het uitspruiten; met in de woestijn een weg leggen en in de verlatenheid rivieren, wordt aangeduid dat het ware en het inzicht van het ware zullen zijn waar die tevoren niet waren.

De weg is het ware dat leidt tot de hemel en de rivieren zijn het inzicht; met het volk te drinken geven, wordt aangeduid het onderricht aan hen die verlangen; met het wilde dier, de draken en de dochters van de nachtuil, worden degenen aangeduid die slechts vanuit het geheugen de waarheden en de goedheden weten, maar die niet verstaan en doorvatten; dezen spreken het ware zonder idee van het ware, en alleen afhangen van anderen.

Bij dezelfde: ‘Ik zal wateren uitgieten op de dorstige en vlooden op het droge land; Ik zal Mijn geest uitgieten op uw zaad en de zegen op uw borelingen’, (Jesaja 44:3); wateren uitgieten op de dorstige, betekent het onderricht van de waarheden aan degenen die in de aandoening van het ware zijn; vlooden uitgieten op het droge land, betekent inzicht geven aan hen die het ware

verlangen vanuit het goede; iets eenders wordt aangeduid, met de geest en de zegen uitgieten; want met de geest Gods wordt het Goddelijk Ware aangeduid en met de zegen de vermenigvuldiging en de vruchtmaking ervan, dus het inzicht.

Wie ziet niet, dat hier en eerder niet worden verstaan wateren en rivieren, noch woestijn en verlatenheid, maar zulke dingen die van de Kerk zijn?

Daarom ook wordt er hier aan toegevoegd: Ik zal Mijn geest uitgieten op uw zaad en Mijn zegen op uw borelingen.

Bij Mozes: ‘Jehovah leidende u tot een land van rivieren des waters, van bronnen, van afgronden uitgaande van het dal en van de berg’, (Deuteronomium 8:7); met het land Kanaän, waarnaar Jehovah hen zal leiden, wordt de Kerk aangeduid en daarom betekenen de rivieren des waters, de bronnen, de afgronden uitgaande van het dal en van de berg, zulke dingen die van de Kerk zijn; de rivieren des waters het verstand van het ware, de bronnen de leerstellingen vanuit het Woord, de afgronden uitgaande van het dal en van de berg de erkenningen van het ware en het goede in de natuurlijke mens en in de geestelijke.

Bij Jesaja: ‘Schouw naar Zion en Jeruzalem; daar is Jehovah groots voor ons, een plaats van rivieren, stromen, van breedte der ruimten; een roeischip zal niet daarin gaan en een groots schip zal niet erdoor gaan’, (Jesaja 33:20,21).

Hier eveneens wordt met de plaats van de rivieren en van de stromen de wijsheid en het inzicht aangeduid; wat de overige dingen betekenen, is eerder in nr. 514 ontvouwd.

Bij Joël: ‘In die dag zullen de bergen druipen van most en de heuvels vloeien van melk en alle beken van Juda zullen met wateren vloeien en een bron zal van het Huis van Jehovah uitgaan en de stroom van Sittim bewateren’, (Joël 3:18); deze dingen zijn eveneens ontvouwd eerder in de nrs. 433 en 483.

Met de bron die van het Huis van Jehovah zal uitgaan, wordt aangeduid het ware van de leer vanuit de hemel uit de Heer; met de stroom van Sittim die zal bewateren, wordt de verlichting van het verstand aangeduid.

Bij Ezechiël: ‘Wateren uitgaande van onder de drempel van het Huis Gods naar het oosten; de man leidde mij en hij leidde mij terug op de oever van de rivier; toen ik terugkwam, zie, op de oever van de rivier zeer veel boom aan deze en gene zijde; hij zei: Alle levende ziel die kruipt, waarheen ook mar de rivieren zullen komen, zal leven, weswege de vis zeer veel wordt, omdat daarheen de wateren komen en zij worden gezond, opdat alles zal leven waarheen de rivier gekomen zal zijn; verder gaat op aan de rivier, op haar oever aan deze en gene zijde, alle boom der spijs, waarvan het blad niet afvalt, noch de vrucht ervan wordt verteerd; in zijn maanden wordt hij herboren, omdat zijn wateren zijn uitgaande van het heiligdom’, (Ezechiël 47:1 tot 12).

Deze dingen zijn eveneens ontvouwd eerder in de nrs. 422 en 513, waaruit blijkt, dat met de wateren uitgaande van het Huis Gods naar het oosten, het voortgaande Goddelijk Ware uit de Heer wordt aangeduid, dat invloeit bij hen

die in het goede van de liefde zijn; en dat met de rivier waarvan op de oever alle boom der spijs is en waarin het water ervan alle kruipende ziel leeft en daarom veel vis is, wordt aangeduid het inzicht vanwege de opneming van het Goddelijk Ware; waardoor alle dingen bij de mens, zowel diens aandoeningen als de doorvattingen, als diens erkentissen en wetenschappen en het denken daaruit, het geestelijk leven ontvangen.

Bij Jeremia: ‘Gezegd de man die op Jehovah vertrouwt; hij zal zijn zoals een boom geplant aan wateren en aan de rivier zijn wortels uitzendt en hij zal niet zien wanneer de hitte zal gekomen zijn, maar zijn blad zal groen zijn’, (Jeremia 17:7,8).

Onder de boom geplant aan wateren, wordt de mens verstaan bij wie de waarheden uit de Heer zijn; onder: aan de rivier zendt hij zijn wortels uit, wordt de uitbreiding verstaan van het inzicht uit de geestelijke mens in de natuurlijke; de overige dingen zie men ontvouwd eerder in nr. 481.

In het Woord wordt daar gehandeld over bomen en tuinen, daar wordt ook gesproken van besproeiende wateren en rivieren; de oorzaak hiervan is, dat met bomen de doorvattingen en erkentissen worden aangeduid en met wateren en rivieren de waarheden en het verstand daaruit; want zonder verstand van de waarheden is de mens zoals een tuin waarin geen water is en waar de bomen verdorren.

Bij Mozes: ‘Zoals de dalen worden zij geplant, zoals de tuinen aan de rivier, zoals de sandelbomen heeft Jehovah geplant, zoals de cederbomen aan de wateren’, (Numeri 24:6,7).

Deze dingen ten aanzien van de zonen Israëls, met wie de Kerk wordt aangeduid, die toen moest worden geplant, welke Kerk wordt vergeleken met de dalen die worden geplant en met een tuin aan de rivier, omdat met de dalen het inzicht van de natuurlijke mens wordt aangeduid en met de tuin het inzicht van de geestelijke mens; en zij wordt vergeleken met de sandel- en cederbomen, omdat met de sandelbomen worden aangeduid de dingen die van de natuurlijke mens zijn en met de cederbomen de dingen die van de redelijke mens zijn; omdat al die dingen leven vanuit de invloeiing van het Goddelijk Ware uit de Heer, wordt daarom gezegd dat zij zijn geplant aan de rivier en aan de wateren, waarmee het Goddelijk Ware dat invloeit wordt aangeduid en waarvandaan het inzicht is.

Aangezien onder de Tuin van Eden of het paradijs de wijsheid en het inzicht wordt verstaan, die de Oudsten hadden die vóór de vloed leefden, wordt daarom daar waar hun wijsheid wordt beschreven, ook beschreven de invloeiing van het Goddelijk Ware en het inzicht daaruit, met: ‘Een rivier die uitging van Eden om de tuin te bewateren en van daar werd gescheiden en was tot vier hoofden’, (Genesis 2:10).

De rivier vanuit Eden betekent de wijsheid vanuit de liefde, namelijk Eden; om de tuin te bewateren, is om inzicht te geven; de beschrijving van het inzicht

wordt aangeduid met de vier rivieren, waarover daar wordt gehandeld; zie ook de ontvouwing hiervan in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 107 tot 121.

Bij Ezechiël: ‘Assur was een ceder in de Libanon; de wateren deden hem groeien, de afgrond maakte hem hoog, aldus dat hij met zijn rivieren ging rondom zijn planting en zijn waterleidingen uitzond tot alle bomen van het veld’, (Ezechiël 31:3,4).

Assur betekent de redelijke mens of het redelijke van de mens; eender de ceder in de Libanon en omdat het echte redelijke wordt vervolmaakt door de erkenningen van het ware en het goede, wordt gezegd dat de wateren hem deden groeien en de afgrond hem hoog maakte; de wateren zijn de waarheden en de afgrond de erkenningen van het ware, die in de natuurlijke mens zijn; de aanwassing van het inzicht wordt daarmee aangeduid, dat hij met zijn rivieren ging rondom de planting en de vermenigvuldiging van de erkenningen van het ware daarmee, dat hij zijn waterleidingen uitzond tot alle bomen van het veld.

Bij David: ‘Een wijnstok hebt Gij vanuit Egypte doen voorttrekken, Gij hebt zijn scheuten uitgezonden tot aan de zee en tot aan de rivier zijn takjes’, (Psalm 80:9,12).

Onder de wijnstok vanuit Egypte worden de zonen Israëls verstaan, die een wijnstok worden genoemd omdat zij de geestelijke Kerk hebben uitgebeeld, die de wijnstok in het Woord aanduidt.

Hun verblijf in Egypte beeldde de eerste inwijding in de dingen van de Kerk uit, want Egypte betekende de wetenschappelijke dingen die de Kerk van dienst zijn; wanneer dus de wijnstok de Kerk betekent en Egypte het daaraan van dienst zijnde wetenschappelijke, dan blijkt wat in de geestelijke zin wordt aangeduid met: Een wijnstok hebt Gij vanuit Egypte doen voorttrekken; de uitbreiding van haar inzicht tot aan de wetenschappelijke en tot aan de redelijke dingen toe, wordt aangeduid met: Gij hebt zijn scheuten uitgezonden tot aan de zee en de takjes tot aan de rivier.

Scheuten en takjes uitzenden, betekent de vermenigvuldiging en de uitbreiding; de zee betekent het wetenschappelijke en de rivier, hier de Eufraat, het redelijke. De uitbreiding van de Kerk en de vermenigvuldiging van haar waarheden en van het inzicht daaruit, wordt beschreven met de uitbreiding van het land Kanaän tot de zee Suph, de zee van de Filistijnen en tot de rivier de Eufraat, bij Mozes: ‘Ik zal uw grens stellen van de zee Suph tot aan de zee van de Filistijnen en van de woestijn tot aan de rivier’, (Exodus 23:31).

Met de grenzen van het land Kanaän worden de laatsten van de Kerk aangeduid, dus de wetenschappelijke waarheden, de erkenningen van het ware en het goede vanuit het Woord en de redelijke dingen; met de zee Suph wordt het wetenschappelijk ware aangeduid en met de zee van de Filistijnen, waar Tyrus en Sidon was, worden aangeduid de erkenningen van het ware en het goede vanuit de letterlijke zin van het Woord en met de rivier de Eufraat wordt het redelijke aangeduid; want de wetenschappelijke dingen zijn van dienst aan de erkenningen van het ware en het goede vanuit het Woord en deze beide zijn

aan het redelijke van dienst, en het redelijke is van dienst aan het inzicht, dat wordt gegeven door de geestelijke waarheden, verbonden met het geestelijk goede.

Iets eenders als gezegd wordt van de Kerk en haar uitbreiding, wordt ook gezegd van de macht van de Heer over alle dingen van de hemel en van de Kerk, bij David: ‘Ik zal Zijn hand stellen in de zee en in de rivieren Zijn rechterhand’, (Psalm 89:26).

Deze woorden ten aanzien van David, onder wie de Heer wordt verstaan; de macht van de Heer tot aan de laatsten van de hemel en van de Kerk toe, dus over de gehele hemel en over het al van de Kerk, wordt aangeduid met de hand stellen in de zee en in de rivieren de rechterhand en de laatsten van de hemel en van de Kerk met de zee en met de rivieren; de laatsten van de hemel zijn zeeën en rivieren, zoals eerdere meerdere malen is gezegd.

Deze dingen werden uitgebeeld door de beide zeeën en door de beide rivieren die de grenzen waren van het land Kanaän; de beide zeeën waren de zee van Egypte en de zee van de Filistijnen, waar Tyrus en Sidon waren en de beide rivieren waren de Eufraat en de Jordaan; maar de Jordaan was de grens tussen het land Kanaän innerlijk en het uiterlijk.

In het laatstgenoemde waren de stammen van Ruben en Gad en de helft van de stam van Menasse.

Eender bij Zacharia: ‘Zijn heersen zal zijn van de zee tot aan de zee toe en van de rivier tot aan de einden van het land toe’, (Zacharia 9:10); deze dingen betreffen eveneens de Heer, waarom er ook eendere worden verstaan.

Zijn heerschappij tot aan de laatsten van de hemel en van de Kerk toe, is over alle dingen van de hemel en van de Kerk; de laatsten immers zijn de grenzen.

Bij David: ‘Van toen af is Uw troon bevestigd, van het eeuwige aan Gij; opgeheven hebben de stromen, o Jehovah, opgeheven hebben de stromen hun stem, opgeheven hebben de stromen hun gedruis; meer dan de stemmen van vele grootse wateren, meer dan de golven van de zee, is Jehovah groots’, (Psalm 93:2-4).

Deze dingen eveneens over de Heer; Zijn heerschappij van het eeuwige tot in het eeuwige over de hemel en de aarde wordt aangeduid met: Van toen af is Uw troon bevestigd, van het eeuwige aan Gij; de verheerlijking van de Heer vanwege Zijn Komst en daarvandaan de zaliging van het menselijk geslacht, wordt daarmee aangeduid dat opgeven hebben de stromen de stromen hun stem en hun gedruis; met de hier driemaal genoemde stromen worden alle dingen aangeduid die zin van het inzicht van het innerlijk van de mens en alle dingen die in de uiterlijke mens zijn: het Goddelijk Ware uit Hem, waardoor is de macht en de zaligheid is, wordt aangeduid met: Meer dan de stemmen van vele grootse wateren, meer dan de golven van de zee; de wateren zijn de waarheden, de stemmen van vele grootse wateren zijn de Goddelijke waarheden.

De verheerlijking en de viering van de Heer vanuit de vreugde van het hart wordt als volgt bij David beschreven: ‘Gedruis uit de zee en haar volheid, het

wereldrond en zij die daarin wonen; laten de stromen handklappen, tegelijk de bergen jubelen', (Psalm 98:7,8).

Met die woorden wordt de verheerlijking van de Heer door de algehele hemel aangeduid; de verheerlijking door de laatsten ervan wordt aangeduid met: Gedruis uit de zee en haar volheid; de verheerlijking door de algehele hemel wordt aangeduid met: Gedruis uit het wereldrond en zij die daarin wonen; het wereldrond betekent de algehele hemel ten aanzien van de waarheden ervan; en zij die daarin wonen, betekenen de algehele hemel ten aanzien van de goedheden ervan.

De bewoners betekenen in het Woord degenen die in het goede van de hemel en van de Kerk zijn, dus hun goedheden; de verheerlijking van de Heer door de waarheden die van het inzicht zijn en door de goedheden die van de liefde zijn, wordt aangeduid met: Laten de stromen handklappen, tegelijk de bergen jubelen; de stromen zijn de waarheden van het inzicht en de bergen zijn de goede dingen van de liefde.

Het Goddelijk Ware uit de Heer, waaruit, wanneer het is opgenomen, het inzicht is, wordt aangeduid met de wateren vanuit de rots Horeb, (Exodus 17:6), waarover het volgende bij David: 'Hij spleet de rotsen in de woestijn en Hij deed drinken de grote afgronden en Hij leidde vloeien uit van de rots en Hij deed de wateren afdalen zoals stromen; Hij sloeg de rots, zodat wateren uitstroomden en rivieren ontvloeiden', (Psalm 78:15,16,20); en elders: 'Hij opende de rots, zodat de wateren uitvloeiden; de rivieren gingen uit in droge plaatsen', (Psalm 105:41).

Onder de Rots wordt de Heer dar verstaan en onder de wateren die daaraan ontvloeiden wordt het Goddelijk Ware uit Hem verstaan en met de rivieren wordt het inzicht en de wijsheid daaruit verstaan; met de grote afgronden drinken wordt aangeduid de verborgenheden van de wijsheid putten en doorvatten.

Bij Johannes: 'Jezus zei: Wanneer iemand gedorst zal hebben, hij kom tot Mij en drinke; al wie komt tot Mij, zoals de Schrift heeft gezegd, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien; dit zei Hij van de geest die degenen zouden ontvangen die in Hem geloven', (Johannes 7:37-39).

Met komen tot de Heer en drinken, wordt aangeduid uit Hem de waarheden van de leer en het geloof ervan opnemen; dat daaruit het geestelijk inzicht is, wordt daarmee aangeduid dat stromen des levenden waters uit zijn buik zullen vloeien; het levende water is het Goddelijk Ware, dat enig en alleen uit de Heer is; de stromen zijn de dingen die van het inzicht zijn en de buik betekent het deken vanuit het geheugen, deze stemt immers daarmee overeen; en omdat met de stromen des levenden waters wordt aangeduid het inzicht door het Goddelijk Ware uit de Heer, wordt er daarom aan toegevoegd: Deze dingen zei Hij van de geest die degenen zouden ontvangen die in Hem geloven; de geest die zij uit de Heer zouden ontvangen, is het Goddelijk Ware en het inzicht daaruit en daarom

ook noemt de Heer de Geest die zij zouden ontvangen ‘de Geest der Waarheid’, (Johannes 14:16-18; 16:7-15).

Bij David: ‘Jehovah heeft op de zeeën het wereldrond gegrond en op de stromen heeft Hij hetzelfde gevestigd’, (Psalm 24:2); met het wereldrond wordt de hemel en de Kerk in de gehele samenvatting aangeduid; met de zeeën worden aangeduid de erkenningen en de wetenschappen, dus de laatsten van de Kerk, in het bijzonder de erkenningen van het ware en het goede, zodanig als die zijn in de letterlijke zin van het Woord; met de stromen wordt aangeduid het binnenleiden daardoor tot het hemels inzicht.

Hieruit kan vaststaan, wat onder die woorden in de geestelijke zin wordt verstaan, namelijk dat de innerlijke dingen van de hemel en van de Kerk, die de hemelse en de geestelijke dingen worden genoemd, worden gegrondvest op de erkenningen van het ware en het goede, die in de letterlijke zin van het Woord zijn en redelijk worden verstaan.

Gezegd wordt dat Hij het wereldrond heeft gegrond op de zeeën en gevestigd op de stromen, omdat de zeeën en de rivieren in de grenzen van de hemel zijn, uitgebeeld door de zee Suph, de zee van de Filistijnen, de rivier de Eufraat en de rivier de Jordaan, die de grenzen waren van het land Kanaän en omdat de laatsten in het Woord de laagsten betekenen, wordt er gezegd dat Jehovah daarop heeft gerond en gevestigd.; dat niet de aardbol op zeeën en rivieren is gegrondvest, staat vast.

Bij dezelfde: ‘De Heer is aan Uw rechterhand; Hij heeft de koningen geslagen ten tijde van Zijn toorn; Hij heeft gericht onder de natiën; Hij heeft vervuld met lijken; Hij heeft het hoofd over veel land geslagen; vanuit de stroom op de weg zal het drinken; deswege zal het hoofd zich verhogen’, (Psalm 110:5-7).

Deze dingen zijn gezegd over de Heer en over de strijd tegen de valsheden en de boosheden die vanuit de hellen waren en de oberwerping ervan; onder de koningen worden de valsheden vanuit de hel verstaan; onder de natiën worden de boosheden daaruit verstaan; Zijn Goddelijke macht wordt verstaan onder de Heer ter rechterhand; de onderwerping en de vernietiging van de valsheden en de boosheden vanuit de hellen wordt daarmee aangeduid dat Hij hen heeft geslagen ten dage van Zijn toorn, onder de natiën heeft gericht en met lijken heeft vervuld; onder het hoofd dat Hij heeft geslagen in veel land, wordt de eigenliefde verstaan, van waaruit alle boosheden en valsheden zijn; slaan in veel land, betekent de totale vernietiging en de verdoemenis; met de stroom waaruit het hoofd zal drinken en zich daarom zal verhogen, wordt de letterlijke zin van het Woord aangeduid; daaruit drinken is iets daaruit aanleren en het hoofd verhogen, is zo lang weerstand bieden.

Allen immers die in valsheden vanuit het boze zijn, kunnen niet eerder in de hel worden geworpen, dan wanneer hun de dingen zijn afgenomen die zij weten vanuit het Woord, aangezien alle dingen vanuit het Woord gemeenschap hebben met de hemel en waardoor zij het hoofd verhogen; maar wanneer die hen zijn afgenomen, worden zij in de hel geworpen; dit is de zin van die woorden, die

voor niemand duidelijk is zonder de geestelijke zin en zonder de erkenenis ten aanzien van het Woord hoedanig het is.

Bij Habakuk: ‘Was Jehovah ontstoken tegen de rivieren; was tegen de rivieren Uw toorn; tegen de zee Uw ontsteking; omdat Gij rijdt op Uw paarden; Uw wagens zijn heil’, (Habakuk 3:8); daar wordt gesmeekt dat de Kerk wordt behoud en niet zal vergaan; met de rivieren en met de zee worden alle dingen van de Kerk aangeduid, omdat zij de laatsten ervan zijn, zoals eerder gezegd; met rijden op paarden, wanneer het Jehovah betreft, dat wil zeggen, de Heer, wordt aangeduid de Goddelijke wijsheid die in het Woord is en met de wagens worden de leerstellingen daaruit aangeduid.

Bij David: ‘Wij zullen niet vrezen wanneer de aarde zal worden veranderd en wanneer de bergen zullen worden bewogen in het hart van de zeeën; de wateren ervan zullen in opschudding zijn, zij zullen verstoord worden, de bergen zullen daveren in de verhoging ervan; er is een rivier waarvan de beken de heilige stad van God zullen verblijden, de woningen van de Allerhoogste; God is in het midden van haar; zij zal niet verschoven worden’, (Psalm 46:3-6).

Deze tekst behelst in de geestelijke zin, dat hoewel de Kerk met al haar dingen vergaat, toch het Woord en het Goddelijk Ware daar niet zal vergaan; met de aarde of het land immers wordt de Kerk aangeduid; met de bergen de goede dingen van de liefde en met de wateren de waarheden en met veranderd worden, bewogen worden, in opschudding zijn, verstoord worden en daveren, de staten ervan wanneer die vergaan en in de plaats ervan valsheden en boosheden binnentreden; dus de staten van de Kerk wanneer zij ten aanzien van de goedheden wordt verwoest en ten aanzien van de waarheden wordt verlaten, zie eerder de nrs. 304, 405, waar die dingen dieper zijn ontvouwd.

Dat het Woord of het Goddelijk Ware voor de Kerk niet zal vergaan, wordt daarmee aangeduid dat de rivier, waarvan beken de stad van God zullen verblijden, niet zal worden veranderd; de rivier betekent hier iets eenders als de bron, namelijk het Woord, omdat er gesproken wordt van haar beken, waarmee de waarheden worden aangeduid.

De stad van God betekent de Kerk ten aanzien van de leer; verblijden betekent de invloeiing en de opneming vanuit de vreugde van het hart; en niet veranderd worden betekent niet vergaan ten aanzien van wat ook.

Bij Jesaja: ‘Dan zullen de wateren in de zee ontbreken en de rivier zal verzippen en verdrogen en de stromen zullen terugtreden; de rivieren van Egypte zullen verminderd en uitgedroogd worden; het riet en het schelf zullen verwelken, de papiergewassen aan de stroom, aan de mond van de stroom en al het zaad van de stroom zal verdorren, het zal verdreven worden en het zal niet zijn’, (Jesaja 19:5-7).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van Egypte, waarmee wordt aangeduid het wetenschappelijke dat van de natuurlijke mens is en met de stroom ervan de erkenenis en de waarneming van het ware en in de tegengestelde zin de waarneming van het valse; dat die zullen vergaan, wordt daarmee aangeduid, dat

de stroom zal verzijpen en uitdrogen; dat er zo dus niet langer waarheden zullen zijn, zelfs niet natuurlijke en zinlijke waarheden, die de laagste zijn, wordt daarmee aangeduid, dat het riet en het schelf zullen verwelken, de papiergewassen aan de stroom en al het zaad van de stroom zal verdorren en het zal verdreven worden en het zal niet zijn.

Bij dezelfde: ‘Ik heb gegraven en de wateren gedronken en ik zal, met de zool van mijn schreden alle rivieren van Egypte verdrogen’, (Jesaja 37:25).

Dit zijn de woorden van Sanherib, de koning van Assur, met wie het verdraaide redelijke wordt aangeduid, dat elke erkenning en gewaarwording vernietigt; dit wort daarmee aangeduid dat hij met de zool van zijn schreden alle rivieren van Egypte zal verdrogen; dat de rivieren van Egypte de erkenningen en de gewaarwordingen van het ware betekenen, is omdat Egypte de natuurlijke mens betekent ten aanzien de wetenschappelijke dingen en de natuurlijke mens heeft erkenning en gewaarwording, zoals de geestelijke mens inzicht heeft.

Bij Ezechiël: ‘Zij zullen hun zwaarden ontbloten tegen Egypte, opdat zij het land vervullen met de doorboorde; dan zal Ik de rivieren tot droogte maken en Ik zal het land verkopen in de hand der bozen en Ik zal het land en zijn volheid verwoesten door de hand van de vreemden’, (Ezechiël 30:11,12); met Egypte wordt het wetenschappelijke aangeduid, dat van de natuurlijke mens is en van dienst is aan het inzicht van de redelijke en geestelijke mens.

Dat de wetenschappelijke waarheden zullen worden vernietigd door valsheden, wordt aangeduid met: Zij zullen hun zwaarden ontbloten tegen Egypte; met de zwaarden worden de valsheden aangeduid die de waarheden vernietigen; met de doorboorde wordt degene aangeduid die is vergaan door de valsheden; met de rivieren tot droogte maken, wordt aangeduid dat er geen erkenning gewaarwording van het ware meer is; het land verkopen in de hand van de bozen en het verwoesten door de hand van de vreemden, betekent vernietigen door de boosheden en de valsheden; de vreemden betekenen de valsheden.

Bij Zacharia: ‘Alle diepten van de stroom zullen worden uitgedroogd en de hoogmoed van Assur zal worden neergeworpen en de stok van Egypte zal terugwijken’, (Zacharia 10:11).

Alle diepten van de stroom, namelijk van de Eufraat, zullen worden uitgedroogd, betekent dat alle ontwikkelde redeneringen vanuit het eigen inzicht zullen vergaan; de hoogmoed van Assur betekent het eigen inzicht, dat is van het verdraaide redelijke; de stok van Egypte zal terugwijken, betekent dat de wetenschappelijke dingen die aan de redeneringen van dienst zijn, niets zullen vermogen.

Bij Jesaja: ‘Ik zal de bergen en de heuvels verwoesten en al hun kruid zal Ik dor maken en Ik zal de rivieren tot eilanden stellen en de poelen zal Ik uitdrogen’, (Jesaja 42:15).

Ik zal de bergen en de heuvels verwoesten, betekent dat de goedheden van de liefde en van de naastenliefde zullen vergaan; al hun kruid zal Ik dor maken, betekent dat zullen vergaan de waarheden die vanuit de goedheden zijn; Ik zal

de rivieren stellen tot eilanden en de poelen zal Ik uitdrogen, betekent dat het inzicht en de erkenning van het ware zal vergaan.

Bij dezelfde: 'Zie, door Mijn schelding droog Ik de zee uit; Ik stel de rivieren tot een woestijn, hun vis zal verrotten, omdat er geen water is en hij zal sterven', (Jesaja 50:2); zie ook nr. 342, waar die dingen zijn ontvouwd.

Bij Nahum: 'Scheldende de zee en Hij droogt die uit en alle stromen maakt Hij droog', (Nahum 1:4).

Bij David: 'Jehovah stelt de rivieren tot een woestijn en de uittochten van de wateren tot droogte', (Psalm 107:33).

Bij Job: 'Als de mens de geest geeft, waar is hij; de wateren gaan heen vanuit de zee en de rivier droogt uit en verdort', (Job 14:10,11).

Tot dusver is getoond dat met de rivieren wordt aangeduid het verstand van het ware en het inzicht; dat echter in de tegengestelde zin met de rivieren wordt aangeduid het verstand van het valse en de redenering vanuit het eigen inzicht, dat is voor de valsheden tegen de waarheden, staat vast uit de volgende plaatsen, bij Jesaja: 'Hij zal gezanten zenden over zee tot een natie, afgelijnd en vertreden, welker land de rivieren hebben beroofd', (Jesaja 18:2).; met de rivieren worden hier de valsheden aangeduid die van het eigen inzicht zijn en die hebben vernietigd.

Wat de overige dingen betekenen, zie eerder de nrs. 304, 331.

Bij dezelfde: 'Wanneer gij zult heengaan door de wateren, met u Ik en door de rivieren, zij zullen u niet overstelpen', (Jesaja 43:2); heengaan door de wateren en door de rivieren en niet overstelpt worden, betekent dat de valsheden en de redeneringen vanuit die valsheden ten de waarheden niet zullen verderven.

Bij Jeremia: 'Zie, wateren opklimmend vanuit het noorden, die zijn zoals een overstromende stroom; zij zullen het land en de volheid ervan overstromen', (Jeremia 47:2); de wateren vanuit het noorden betekenen de valsheden van de leer die vanuit het eigen inzicht zijn; en deze worden vergeleken met een stroom die het land overstroomt, omdat met de stroom de redenring vanuit het valse wordt aangeduid, met het land de Kerk; de vernietiging ervan door de valsheden met de overstroming door een stroom.

Bij David: 'Indien niet Jehovah voor ons was geweest, toen de mens tegen ons opstond, dan zouden de wateren ons hebben overstelpt, een rivier zou heengegaan zijn over onze ziel; dan zouden over onze ziel zijn heengegaan de wateren van de hoogmoedige', (Psalm 124:2,4,5).

Met de wateren van de hoogmoedige, waarover hier wordt gehandeld, worden aangeduid, de valsheden die de eigenliefde begunstigen en die bevestigen en ook de valsheden van de leer die vanuit het eigen inzicht zijn; met de rivier wordt aangeduid de redenering vanuit die dingen tegen de waarheden.

Daaruit blijkt wat er wordt verstaan onder: Indien niet Jehovah voor ons was geweest toen de mens tegen ons opstond, namelijk wanneer de mens vanuit zich, zijn liefde en vanuit het eigen inzicht opstaat en tracht de waarheden van de Kerk te vernietigen; gehandeld wordt immers over Israël, met wie de Kerk

wordt aangeduid; met de wateren die hen zouden overstelpen en met de rivieren die over hun ziel zouden heengaan, worden aangeduid de valsheden en de redeneringen daaruit en vandaar de vernietiging van het geestelijk leven, dat de mens heeft door de waarheden en door het leven daarnaar; met de wateren worden de valsheden aangeduid en met de rivieren de redeneringen daarvandaan en met overstelpen en over de ziel heengaan, de vernietiging van het geestelijk leven.

Bij Jesaja: ‘Zie, de Heer zal over hen doen opkomen geweldige en vele wateren, de koning van Assur en al zijn heerlijkheid; en hij zal opkomen over al zijn beken en hij zal gaan over al zijn beken en hij zal gaan over al zijn oevers; hij zal gaan door Juda en hij zal overstromen’, (Jesaja 8:7,8).

Met Assur en de koning ervan in het Woord wordt aangeduid het redelijke, hier het verdraaide redelijke; vandaar wordt onder zijn rivier, die de Eufraat was, de redenering verstaan en onder de wateren van de rivier worden de door redeneringen bevestigde valsheden verstaan; dit wordt hier dus met de geweldige en vele wateren aangeduid, die geweldig worden genoemd vanwege de begeerte en vele vanwege de valsheden.

De overvloed van de valsheden vanuit het boze, die de waarheden en de goedheden van de Kerk vernietigt, wordt daarmee aangeduid dat de wateren van de rivier zullen opkomen over al zijn beken en over al zijn oevers en dat hij zal gaan door Juda en hij zal overstromen; met Juda wordt aangeduid de Kerk waar het Woord is.

Bij Jeremia: ‘Wat hebt gij te doen met de weg van Egypte, om de wateren van Sichor te drinken of wat hebt gij te doen met de weg van Assyrië, om de wateren van de rivier te drinken’, (Jeremia 2:18).

Met de wateren van Sichor of van Egypte, worden de valse wetenschappen aangeduid of de wetenschappelijke dingen die de valsheden bevestigen en met de wateren van de rivier worden aangeduid de valse redeneringen vanuit die valsheden, dus die zijn vanuit het eigen inzicht; dat deze dingen niet moeten worden geput, wordt aangeduid met die woorden.

Bij dezelfde: ‘Tegen het noorden, aan de oever van de rivier de Eufraat zijn zij gestruikeld en gevallen; wie is deze die opkomt zoals een stroom, van wie de wateren zoals stromen worden bewogen; Egypte komt op zoals een stroom en zoals stromen worden de wateren bewogen; hij zei immers: Ik zal opklimmen, ik zal de aarde bedekken, ik zal verderven de stad en die daarin wonen’, (Jeremia 46:6-8).

Hiermee wordt de vernietiging van de Kerk aangeduid en van haar waarheden door de valse redeneringen vanuit bevestigende wetenschappelijke dingen; met het noorden wordt aangeduid bij degenen bij wie het valse is en waarvandaan; met de rivier de Eufraat de valse redeneringen; met Egypte de bevestigende wetenschappen; met de wateren die worden bewogen, de valsheden zelf; en met opklimmen, de aarde bedekken, de stad verderven en die daarin wonen, wordt

aangeduid de vernietiging van de Kerk en van haar leer; de aarde is de Kerk, de stad is de leer van het ware en de bewoners zijn de goede dingen ervan.

Eendere dingen worden aangeduid met de rivier van Egypte, de Nijl en met de rivier van Assyrië, de Eufraat, elders in het Woord, zoals bij, (Jesaja 7:18,19; 11:15,16; Ezechiël 29:3-5,10; 31:15; 32:2; Psalm 74:14,15; Psalm 78:44; Exodus 7:17 tot 21; eendere dingen, ook met de rivieren van Babel, (Psalm 137:1).

Aangezien alle geestelijke verzoeken plaatsvinden door valsheden die binnenstorten in het denken en het innerlijk gemoed bestoken, dus door de redeneringen daaruit, worden daarom ook de verzoeken aangeduid door overstromingen van de wateren en door het binnenstorten van stromen en stortvloed, zoals bij Jona: ‘Gij had mij voortgeworpen in de diepte, tot in het hart van de zeeën en de stroom omgaf mij en al Uw baren en Uw golven gingen over mij heen’ (Jona 2:3).

Bij David: ‘De koorden des doods omgaven mij en de stromen van Belial verschrikten mij’, (Psalm 18:5).

Bij Mattheüs: ‘Een slagregen daalde neer, stromen kwamen en winden waaiden en stortten in op dat huis; toch is het niet gevallen, het was immers gegrond op een rots’, (Mattheüs 7:25,27).

Bij Lukas: ‘Weswege toen een overstroming had plaatsgevonden, sloeg de stroom tegen dat huis, maar hij vermocht niet het te verwrikken, aangezien het was gegrond op een rots’, (Lukas 6:48,49).

519. En de naam van de ster wordt genoemd Alsem; dat dit betekent het ware vermengd met het valse van het boze, staat vast uit de betekenis van de naam, namelijk het hoedanige van de staat en van de zaak, zie nr. 148.

Uit de betekenis van de ster, hier van de grote ster die brandde als ware het een fakkel, te weten het vervalste ware van het Woord vanuit de eigenliefde; en uit de betekenis van de alsem, namelijk het ware vermengd met het valse van het boze.

Dat alsem dit betekent, is vanwege de bitterheid ervan en die bitterheid ontstaat vanuit het zoete dat wordt vermengd met een tegengestelde, dus niet zoete’ vandaar is in de geestelijke zin de bitterheid zodanig als van alsem en gal.

Het ware vermengd met het valse, dat tegengesteld is aan het ware, dus het valse van het boze; de smakelijkheid immers en de smaak betekent de aandoening van weten en wijs zijn; vandaar betekent het smakelijke het verkwikkelijke en het liefelijke van de wijsheid en de lekkernijen omdat die smakelijk zijn, de waarheden die van de wijsheid zijn; dat dit is vanwege de overeenstemming, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 3502, 3536, 359, 4791 tot 4805.

Dat alsem en eveneens gal vanwege de bitterheid ervan vermengd met het valse van het boze betekenen, staat ook vast uit wat volgt in dit vers; gezegd wordt immers dat vele mensen zijn gestorven van de wateren, omdat zij bitter waren geworden, waarmee wordt aangeduid dat door de vervalste waarheden allen die

zodanig waren ten aanzien van het geestelijk leven, vergingen; de waarheden immers maken het geestelijk leven, de valsheden van het boze echter blussen het uit en wanneer de waarheden worden vermengd met de valsheden van het boze, zijn zij niet langer waar, maar vervalst en vervalste waarheden in zich zijn valsheden.

Zulke valsheden zijn er geweest bij de Joodse natie, maar de valsheden die er waren bij de rechtschappen natiën, waren valsheden van een ander geslacht; deze valsheden worden aangeduid met azijn, de eerdergenoemde echter met gal en zure wijn bij de evangelisten: ‘Gekomen zijnde tot de plaats die geheten wordt Golgotha, gaven zij Jezus azijn met gal gemengd; maar als hij die had geproefd, wilde Hij niet drinken.

Toen Hij werd gekruisigd, kwam een aangesneld en nemende een spons en vullende met azijn en stellende om een riet, gaf hij Hem te drinken’, (Mattheüs 27:33,34,48; Markus 15:23,36).

Hierna, Jezus wetende dat alle dingen reeds voleindigd waren, opdat de Schrift zou worden vervuld, zei: Mij dorst en er was een vat gesteld, vol azijn en zij vulden een spons en omleiden die met hysop en brachten ze aan zijn mond en toen Hij de azijn had genomen, zei Hij: Het is volbracht’, (Johannes 19:28,29). Alle en de afzonderlijke dingen die bij de evangelisten worden vermeld over het lijden van de Heer, betekenen in de geestelijke zin de staat van de Kerk toen ten opzichte van de Heer en van het Woord.

De Heer immers was het Woord, omdat Hij het Goddelijk Ware was en zoals de Joden het Woord of het Goddelijk Ware behandelden, zo behandelden zij de Heer, zie eerder hierover de nrs. 64, 195.

Dat zij de Heer azijn gemengd met gal gaven, wat ook gemirrede wijn wordt genoemd, betekende het hoedanige van het Goddelijk Ware vanuit het Woord dat bij de Joodse natie was, namelijk vermengd met het valse van het boze en dus volslagen vervalst en verechtbreukt; en daarom wilde Hij dat niet drinken; dat zij echter daarna de Heer azijn in een spons gaven en hysop daarom leiden, betekende het valse hoedanig dit was bij de rechtschappen natiën, dat was het valse vanwege de onwetendheid omtrent het ware, waarin het goede en het nuttige was.

Omdat dit valse door de Heer wordt aanvaard, dronk Hij dit dus; met de hysop, waarmee zij omleiden, wordt de zuivering ervan aangeduid.

Dat de Heer zei: Mij dorst, betekent de Goddelijk-geestelijke dorst, dus die van het ware en het goede in de Kerk, waardoor het heil van het menselijk geslacht is.

Over het valse van het boze zodanig als het is geweest bij de Joodse natie en over het valse van de onwetendheid, waarin het goede is, zodanig als het is bij de rechtschappen natiën, zie de ‘Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nr. 21.

Iets eenders wordt aangeduid met gal en azijn bij David: ‘Zij hebben tot Mijn spijs gal gegeven en in Mijn dorst hebben zij Mij azijn te drinken gegeven; hun tafel worde voor hen tot een strik en ter vergeldingen een valstrik; laten hun

ogen verduisterd worden zodat zij niet zien en schud bij voortduur hun lenden’, (Psalm 69:22,23).

Hier worden met gal, met de azijn en met de dorst eendere dingen aangeduid als eerder, aangezien zij werden gezegd over de Heer; met de tafel die hun tot een strik zal zijn

, wordt aangeduid het afdwalen ten aanzien van elk ware van de leer vanuit het Woord; tafel immers wordt gezegd voor elke geestelijke spijs en de geestelijke spijs betekent alles van de leer vanuit het Woord.

Met de ogen die zullen worden verduisterd zodat zij niet zien, wordt het verstand van het ware aangeduid; met de lenden die zullen worden geschud, wordt aangeduid de wil van het goede en het huwelijk ervan met het verstand van het ware; dit wordt met de lenden ook elders in het Woord aangeduid.

In Klaagliederen: ‘Hij heeft mij verzadigd met bitterheden, mij dronken gemaakt met alsem; daarom heb ik gezegd: Vergaan is mijn overwinning en mijn hoop op Jehovah; gedenk aan mijn ellende en aan mijn gejammer, aan de alsem en aan de dollekervel’, (Klaagliederen 3:15,18,19).

Deze dingen betreffen eveneens de Heer; dat de Heer niet iets anders in de Kerk, die toen bij de Joden was, heeft gevonden dan valsheden en vervalste waarheden, wordt daarmee aangeduid dat zij Hem hebben verzadigd met bitterheden en dronken gemaakt met alsem; alsem is het valse van het boze vermengd met waarheden, dus het vervalste.

De strijd met de hellen en de wanhoop daarover dat de Joodse natie ooit daartoe zou kunnen worden gebracht om de waarheden op te nemen en te erkennen, wordt aangeduid met: mijn overwinning is vergaan, mijn hoop op Jehovah; gedenk aan mijn ellende en aan mijn gejammer, aan de alsem en aan de dollekervel.

De geesten immers die in de valsheden van het boze zijn, maar toch in de waarheden vanuit de letterlijke zin van het Woord, bieden langer weerstand voordat zij worden onderworpen en in de hel afgeworpen; de oorzaak hiervan is, dat zij door de waarheden gemeenschap hebben met de hemel en die vergemeenschapping en verbinding daaruit moet eerst worden afgebroken en afgenomen, voordat zij worden afgeworpen; dit sluit de wanhoop in ten aanzien van de overwinning, zodanig als de Heer ook had aan het kruis, toen Hij zei: ‘Mij dorst en zij Hem azijn gaven.

Bij Jeremia: ‘Jehovah God heeft ons afgehouden en Hij heeft ons wateren van gal te drinken gegeven’, (Jeremia 8:14).

Bij dezelfde: ‘Zie, Ik ben hen spijzigende, dit volk, met alsem en Ik zal hen te drinken geven wateren van gal en Ik zal hen verstrooien onder de natiën en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat Ik hen zal hebben verteerd’, (Jeremia 9:14,15).

Bij dezelfde: ‘Zie, Ik spijzigende hen met alsem en Ik zal hen te drinken geven wateren van gal, omdat van de profeten van Jeruzalem is uitgegaan huichelarij over het algehele land’, (Jeremia 23:15).

Deze dingen zijn eveneens gezegd ten aanzien van de Joodse natie, die op duizend wijzen het Woord heeft verdraaid, het ware ervan heeft vervalst en het goede ervan heeft verechtreukt.

Met de alsem wordt het boze van het valse aangeduid en met de wateren van gal het valse van het boze, het ene en het andere vermengd met de waarheden en de goedheden van het Woord; dat zij in het boze en in het valse zijn geweest vanuit zich en vanuit hun hart, wordt daarmee aangeduid dat Jehovah hen zal spijzigen met alsem en wateren van gal zal te drinken geven; aan Jehovah immers, dat wil zeggen, aan de Heer, wordt het boze en het valse toegeschreven, terwijl die toch zijn van de mens zelf, zoals meermalen eerder is getoond, vanuit oorzaken waarover eerder eveneens eerder is gesproken..

Met de huichelarij die is uitgegaan van de profeten van Jeruzalem, wordt aangeduid een zodanige vermenging van het valse en het ware, omdat zij waarheden spraken en valsheden leerden; waarheden spraken zij als zij vanuit het Woord spraken en valsheden leerden zij als zij vanuit zich en hun leer onderwezen.

De vernietiging van hen door de boosheden van het valse en door de valsheden van het boze, wordt aangeduid met: Ik zal hen verstrooien onder de natiën en Ik zal het zwaard achter hen zenden; verstrooien onder de natiën, betekent vernietigen door de boosheden van het valse en het zwaard zenden achter hen, betekent vernietigen door de valse dingen van het boze; dat de natiën de boosheden betekenen, zie eerder de nrs. 175, 331; en dat het zwaard de strijd betekent van het ware tegen het valse en de strijd van het valse tegen het ware en de vernietiging ervan, zie ook eerder de nrs. 131, 367.

Bij Amos: ‘Zie, Jehovah zal het grote huis slaan met sprenkelingen en het kleine huis met spleten; zullen paarden rennen op de rots, zal men ploegen met ossen, wanneer gij het gericht hebt verkeerd in gal en de vrucht van de gerechtigheid in alsem’, (Amos 6:11,12)

Bij dezelfde: ‘Zij verkeren in alsem het gericht en de gerechtigheid stoten zij ter aarde’, (Amos 5:7).

Dat Jehovah het grote huis zal slaan met sprenkelingen en het kleine huis met spleten, betekent veel verdraaiing en vervalsing van het ware bij de ontwikkelde mensen; het grote huis betekent de ontwikkelde mens en het kleine huis de niet ontwikkelde mens; de sprenkelingen betekenen de door valsheden vernietigde waarheden eveneens de spleten, maar deze in mindere graad; dat er geen verstand van het ware en wil van het goede bestaat wat het valse en het boze is, wordt aangeduid met: Zullen paarden rennen op de rots, zal men met ossen ploegen; met de rennende paarden wordt het verstand van het ware aangeduid en met de ploegende ossen de wil van het goede.

Dat dit het geval is, omdat zij de waarheden van het Woord hebben vervalst en de goedheden van het Woord hebben verechtreukt, wordt aangeduid met: Wanneer gij het gericht hebt verkeerd in gal en de vrucht der gerechtigheid in

alsem; het gericht betekent het ware van het Woord en de vrucht van de gerechtigheid het goede ervan.

Dat de zonen van Jakob, die Israëlieten en Joden zijn genoemd, zodanig zijn geweest, verklaart klaarblijkend Mozes in het lied waarin zij worden beschreven met deze woorden: Van de wijnstok van Sodom is hun wijnstok en van de velden van Gomorra; hun druiven zijn druiven van gal, trossen van de bitterheden hebben zij; venijn van de draken is hun wijn en wrede gal van de adders', (Deuteronomium 32:32,33).

Met de wijnstok wordt de Kerk aangeduid en daarvan wordt gezegd dat zij is vanuit de wijnstok van Sodom en vanuit de velden van Gomorra, omdat met Sodom worden aangeduid alle boosheden doe opwellen vanuit de eigenliefde en met Gomorra alle valse dingen van die boosheden; met de druiven worden de goede dingen van de Kerk aangeduid en met de trossen de waarheden van de Kerk.

Dat zij in plaats van de goede dingen van de Kerk de ergste boosheden en valsheden hebben vermengd met waarheden, wordt daarmee aangeduid dat haar druiven, druiven van gal zijn en zij trossen van bitterheden hebben.

Met de wijn wordt het ware en het goede van het geloof aangeduid; dat dit een uiterlijk beeld is waarin het boze vanuit het innerlijke is, wordt aangeduid met: Venijn van de draken is hun wijn en wrede gal van de adders; dat de zonen van Jakob zodanig zijn geweest, hoewel bij hen de Kerk was, zie 'De Leer van het Nieuwe Jeruzalem', nr. 248.

Dat de gal en de alsem het boze en het valse betekenen, vermengd met het goede en het ware, staat ook vast uit deze tekst bij Mozes: 'Niet zij onder u een man of een vrouw, of een familie of een stam, van wie het hart afziet heden van met Jehovah, onze God, door heen te gaan om de goden van de natiën te dienen, opdat er niet zij onder u een wortel voortdragende gal en alsem', (Deuteronomium 29:18).

Hier wordt eveneens met gal en alsem aangeduid de vermenging van het goede en het ware met het boze en het valse, wat plaatsvindt wanneer andere goden met het hart worden vereerd en Jehovah alleen met de mond; dan klinkt het uiterlijk alsof het goed was en verschijnt alsof het waar was, maar innerlijk is het boos en vals; en wanneer de innerlijke dingen boos en vals zijn en de uiterlijke dingen goed en waar, dan is er vermenging van het ene en het andere en dan wordt het goede, gal en wordt het ware, alsem.

Eender is het gesteld wanneer de mens in zijn hart de naaste haat en de waarheden van de Kerk ontkent en toch uiterlijk de naastenliefde jegens de naaste betuigt en de waarheden van de Kerk belijdt; dan is in hem de wortel die gal en alsem voortdraagt, want hij laat de boosheden en de valsheden binnen en mengt die dooreen met de goede en de ware dingen die hij in het uiterlijke voortdraagt.

Bij Job: 'Indien in zijn mond het boze zoet zal zijn geweest, hij dat zal verborgen hebben onder zijn tong, hij het zal hebben gespaard en het niet zal

hebben verlaten, maar het zal samenhouden binnen zijn gehemelte; zijn brood zal in de ingewanden veranderd worden, gal der adders in het midden van hem, schatten heeft hij verzwolgen en hij zal die uitbraken; vanuit zijn buik zal God ze uitdrijven; venijn der adders zal hij zuigen, de tong van de slang zal hem doden', (Job 20:12 tot 16); zo wordt de huichelarij beschreven, van waaruit de mens de heilige dingen spreekt en goede aandoeningen veinst, maar toch van binnen ontkent en lastert; hoedanig hij van binnen is, wordt hiermee beschreven. Dat hij het boze verbergt onder de tong en het samenhoudt binnen het gehemelte en dat vandaar het goede wordt aangestoken door het boze en uitgeworpen, wordt daarmee aangeduid, dat zijn brood in zijn ingewanden zal worden veranderd en gal als van de adders in het midden; het brood is het goede van de liefde; in de ingewanden is innerlijk; de gal van de adders is het goede met het boze vermengd; dat eender het ware wordt uitgeworpen door het valse, wordt daarmee aangeduid, dat hij schatten heeft verzwolgen en hij die zal uitbraken; vanuit zijn buik zal God ze uitdrijven; dit valse wordt verstaan onder het venijn van de adders.

Men moet weten dat het goede en het boze en het ware van het goede en het valse van het boze worden vermengd, wanneer het boze en het valse zijn in de geest van de mens, maar het goede en het ware in de daden en de spraak van zijn lichaam; maar dat wat in de geest van de mens is, dat wil zeggen, wat innerlijk is, dit handelt in dat wat van het lichaam is, of wat uiterlijk is; het vloeit immers in en het maakt dat het uiterlijke, dat verschijnt als het goede en het ware, niettemin bitter is zoals gal en zoals alsem, hoewel het zich als zoet vertoont voor de mens.

Omdat zodanig het goede en het ware van de mond en van de spraak van hen is, wordt daarom na de dood, wanneer de mens geest wordt, het goede van het boze gescheiden en het valse van het ware en worden het goede en het ware weggenomen en zo wordt die geest zijn boze en valse.

Maar men moet weten dat de vermenging van het goede en het boze en van het ware en het valse, niet de ontwijding is van het goede en het ware; de ontwijding is alleen bij hen die eerst met hart en geloof het ware en het goede hebben opgenomen en daarna deze met hart en geloof ontkennen.

520. En het derde deel van de wateren werd alsem; dat dit betekent dat zodanig al het ware werd in het verstand en in de leer, staat vast uit de betekenis van het derde deel, dus alles; hier al het ware in het verstand en in de leer, omdat het wordt gezegd van de rivieren en van de bronnen van de wateren, waarmee het verstand van het ware en de leer vanuit het Woord wordt aangeduid; dat het derde deel alles betekent, zie eerder in nr. 506; en uit de betekenis van de alsem, namelijk het ware vermengd met het valse van het boze, waarover in het voorgaande artikel.

Hieruit nu kan vaststaan dat met: Het derde deel werd alsem, wordt aangeduid dat al het ware in het verstand en in de leer was vermengd met het valse van het boze.

Het ware wordt dan met het valse van het boze vermengd, wanneer de boosheden van het leven, dus echtbreuk, hoererij, moord en haat van verschillend geslacht, vijandschap, ongerechtigheid ter wille van gewin, sluwheid en geheime diefstal en roof, geslepenheid, listigheid en eendere dingen, door de letterlijke zin van het Woord worden bevestigd; eender de valsheden van de godsdienst door degenen die in de eigenliefde zijn en vandaar in de trots van het eigen inzicht zijn; dat dan de ware dingen worden vermengd met de valse dingen van het boze, is omdat alle dingen van het Woord waarheden zijn, maar wanneer die worden aangewend en afgeleid om de boosheden van het leven en de valsheden van de godsdienst te bevestigen, dan worden de waarheden van het Woord vermengd met de valsheden van het boze, waardoor de waarheden zelf niet langer waarheden worden, maar vervalste waarheden, die in zich valsheden zijn.

De waarheden van de letterlijke zin van het Woord moeten, om ware dingen te blijven, worden aangewend om de goede dingen van het leven te bevestigen en om de ware beginselen van de godsdienst te bevestigen; indien zij van die aanwending worden weggetrokken en afgeleid, dan zijn het niet langer waarheden, aangezien er dan niet meer enige doorvatting van het ware in is, want vanuit het goede komt de doorvatting van het ware, maar niet vanuit het boze; in de afzonderlijke dingen van het Woord is een huwelijk van het ware en het goede en daarom, indien in de waarheden van het Woord niet het goede is vanuit de doorvatting, dan zijn de waarheden zonder hun wederhelft en kunnen zij aan alle mogelijke boze begeerten en aan alle mogelijke valse beginselen worden toegevoegd en zo dus de valsheden van het boze worden.

Op die wijze worden dus de waarheden van het Woord vervalst door al diegenen die in de trots van het eigen inzicht zijn vanuit de eigenliefde.

Van binnen immers regeren de boosheden van elk geslacht vanuit de eigenliefde en de valsheden van elk geslacht vanuit de trots van het eigen inzicht daaruit; maar aan de buitenkant, in het spreken en prediken zijn de waarheden vanuit het Woord, die voor degenen die in het eenvoudig goede zijn, als waarheden klinken, maar van binnen bij de spreker of prediker krioelt het van allerlei valse dingen.

Het ware van het Woord bij hen is zoals een zuiver blinkend vat, waarin vuile wateren zijn die niet door het vat heenschijnen voor hen die in het eenvoudig goede zijn, maar wel klaarblijkend voor de engelen van de hemel.

521. En vele mensen zijn gestorven vanwege de wateren; dat dit betekent dat allen die zodanig waren, vergingen door de valsheden, waarin de waarheden van het Woord waren verkeerd, staat vast uit de betekenis van velen in het Woord, dus allen die zodanig zijn; en uit de betekenis van sterven, namelijk vergaan ten

aanzien van het geestelijk leven en verdoemd worden, nrs. 78, 186, 383, 498; en uit de betekenis van de wateren, dus de valsheden, hier de valsheden van het boze, omdat zij alsem waren geworden.

Al het geestelijk leven immers, dat in het Woord ook het leven en het eeuwige leven wordt genoemd, heeft de mens door de ware dingen; en alle geestelijke dood, te weten de verdoemenis, heeft de mens door de valse dingen van het boze, vooral door de valsheden van het boze waarin de mens de waarheden van het Woord verkeert; hieruit blijkt, wat daaronder wordt verstaan dat vele mensen zijn gestorven vanwege de tot alsem geworden wateren.

522. Omdat zij bitter waren geworden; dat dit betekent, omdat de waarheden van het Woord waren vervalst, staat vast uit de betekenis van de wateren in de rivieren en in de bronnen, namelijk de waarheden van het verstand en de waarheden van de leer, zie ook nr. 518; en uit de betekenis van het bittere en de bitterheid, dus het vervalste door de vermenging van het ware met de valsheden van het boze; onder het bittere immers wordt hier het bittere van de alsem verstaan en de alsem betekent vanwege zijn bitterheid het ware vermengd met het valse van het boze, dus het vervalste ware, waarover eerder nr. 519.

Het bittere in het Woord betekent het onverkwikkelijke; maar een ander onverkwikkelijke betekent het bittere vanuit de alsem en een ander onverkwikkelijke het bittere vanuit de gal en een ander onverkwikkelijke vanuit het bittere van de dollekervel en een ander onverkwikkelijke betekent het bittere van onrijp fruit en een ander onverkwikkelijke betekent het bittere dat niet is vanuit kruiden, noch vanuit vruchten; dit bittere betekent de smart van het gemoed en de angst vanwege verscheidene oorzaken.

Hieruit kan vaststaan wat in het Woord de bitterheden betekenen in de volgende plaatsen, zoals bij Jesaja: ‘Wee hun die het boze goed en het goede boos heten, die de duisternis tot licht en het licht tot duisternis stellen, die het bittere tot zoet stellen en het zoete tot bitter; wee de helden om wijn te drinken en de mannen der sterkte om sterke drank te mengen’, (Jesaja 5:20,22).

Bij dezelfde: ‘De most rouwt, de wijnstok kwijnt, alle blijden van hart zuchten; met gezang zullen zij geen wijn drinken, bitter zal de sterke drank zijn voor hen die hem drinken’, (Jesaja 24:7,9).

Bij Mozes: ‘Dat de wateren in Mara, die zij niet konden drinken vanwege de bitterheid, gezond werden door een daarin geworpen hout’, (Exodus 15:23-25).

‘Dat zij ten tijde van het Pasja ongezuurde dingen zouden eten op bittere dingen’, (Exodus 12:9; Numeri 9:11).

Bij dezelfde: ‘Dat vervloekte wateren zouden worden gegeven aan de echtgenote beschuldigd van echtbreuk door de echtgenoot en indien deze schuldig was geweest, dan zouden die wateren in haar worden tot bitterheden en haar buik zou opzwellen en haar dij vervallen’, (Numeri 5:12-19).

In de Openbaring: ‘Dat het boekje op bevel verslonden was door de profeet, in diens mond zoet was gelijk als honing, maar vanwege dit de buik bitter werd gemaakt’, (Openbaring 10:9,10) en ook elders.

Hier echter, waar wordt gezegd dat vele mensen stierven vanwege de wateren, die bitter waren geworden, wordt verstaan de bitterheid van alsem en wat met deze bitterheid wordt aangeduid, is ontvouwd in wat nu voorafging.

523. vers 12. En de vierde engel heeft gebazuind en geslagen werd het derde deel van de zon en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren en het derde deel ervan werd verduisterd, zodat de dag niet lichtte voor zijn derde deel en de nacht evenzo.

En de vierde engel heeft gebazuind, betekent de invloeiing vanuit de hemel en vandaar de vierde verandering; en geslagen werd het derde deel van de zon en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren, betekent dat verging al het goede van de liefde, al het goede en ware van het geloof en alle erkennenis van het goede en het ware; en het derde deel ervan werd verduisterd, betekent dat al die dingen werden verkeerd in valsheden van het boze en in boosheden van het valse; zodat de dag niet lichtte voor zijn derde deel en de nacht evenzo, betekent dat het licht van het geestelijk ware en het licht van het natuurlijk ware geheel en al waren uitgeblust.

524. En de vierde engel heeft gebazuind, betekent de invloeiing vanuit de hemel en vandaar de vierde verandering, zoals eerder in nr. 502 en daarna.

525. En geslagen werd het derde deel van de zon en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren; dat dit betekent dat verging al het goede van de liefde, al het goede en ware van het geloof en alle erkennenis van het goede en het ware, staat vast uit de betekenis van het derde deel, namelijk alles, waarover eerder in nr. 506; uit de betekenis van de zon, te weten het goede van de liefde uit de Heer en uit de betekenis van de maan, namelijk het goede en het ware van het geloof uit de Heer, waarover eerder in nr. 401 en uit de betekenis van de sterren, dus de erkennenissen van het goede en het ware, eveneens uit de Heer, zie de nrs. 72, 402; en uit de betekenis van geslagen worden, wanneer dit betreft de goede dingen van het geloof en van de liefde en van het geloof en de erkennenissen van het goede en het ware, dus vergaan.

Hieruit blijkt, dat daarmee dat werd geslagen het derde deel van de zon en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren, wordt aangeduid dat verging al het goede van de liefde, al het goede en ware van het geloof en alle erkennenis van het goede en het ware.

Onder de zon, de maan en de sterren, worden hier niet verstaan de zon, de maan en de sterren die in onze zonnewereld voor de ogen van de mensen verschijnen, maar de zon, de maan en de sterren in de geestelijke wereld voor de ogen van de engelen; daar immers verschijnt de Heer als Zon, voor degenen die in het goede

van de liefde uit Hem tot Hem zijn en als Maan voor hen die in het goede en het ware van het geloof zijn; vandaar is het, dat met de zon het goede van de liefde wordt aangeduid en met de maan het goede en het ware van het geloof.

Dat die zon, de maan en de sterren aan Johannes verschenen, kan hieruit vaststaan, dat hij in de geest was toen hij die zag; dat de Heer als Zon en als Maan in de hemel van de engelen verschijnt, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 116 tot 125.

Dat gezegd wordt dat die werden geslagen is vanwege de schijn; wanneer immers het goede van de liefde en het goede en ware van het geloof niet langer bij de mens zijn, verschijnen die hem alsof zij er niet zijn en alsof zij vergingen en het Woord in de letterlijke zin is volgens schijnbaarheden.

526. En het derde deel ervan werd verduisterd; dat dit betekent dat al die dingen werden verkeerd in valsheden van het boze en in boosheden van het valse, staat vast uit de betekenis van de duisternis, namelijk het valse en vandaar van verduisterd worden, dus in valsheden worden verkeerd.

Dat het is in de valsheden van het boze en in de boosheden van het valse, is omdat er wordt gezegd dat verduisterd was het derde deel van de zon, het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren; en met de zon wordt het goede van de liefde aangeduid en met de maan het goede en ware van het geloof en met de sterren de erkenningen van het goede en het ware; vandaar dat daarmee wordt aangeduid, dat het derde deel van de zon werd verduisterd, dat al het goede van de liefde was verkeerd in het boze en het valse daaruit.

Maar het ware van het geloof, dat wordt aangeduid met de maan, wordt verkeerd in het valse en het boze daaruit, dus het boze van het valse; het boze van het valse is het valse van de leer, waaruit het boze van het leven is en het valse van het boze, is het boze van het leven waaruit het valse van de leer is.

Dat duisternis het valse betekent, is omdat licht het ware betekent en het valse is tegengesteld aan het ware, zoals de duisternis aan het licht; en eveneens is, als het licht van het leven, dus het Goddelijk Ware, niet bij de mens is, dan bij hem de schaduw van de dood, dus het valse.

De mens immers is vanuit het eigene in elk boze en het valse daaruit en daarvan wordt hij enig en alleen door de waarheden van de Kerk verwijderd, en daarom, waar de waarheden niet zijn, daar zijn de valsheden van het boze.

Dat de mens enig en alleen door de waarheden wordt verwijderd van de boosheden, wordt gezuiverd en hervormd, zie ‘De Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nr. 24.

Dat de duisternis in het Woord valsheden van verschillend geslacht betekent, kan vaststaan uit de volgende plaatsen, bij Joël: ‘De zon zal worden verkeerd in duisternis en de maan in bloed, voordat komt de grote en verschrikkelijke dag van Jehovah’, (Joël 2:31).

Dat de zon in duisternis zal worden verkeerd en de maan in bloed, betekent iets eenders als het derde deel van de zon en het derde deel van de maan werd

verduisterd, namelijk dat aan het einde van de Kerk het valse en het boze zal zijn in plaats van het goede van de liefde en het boze van het valse in de plaats van het ware van het geloof.

Eendere dingen worden ook elders in het Woord aangeduid, waar gesproken wordt van de verduistering van de zon en de maan, zoals bij Jesaja: ‘De sterren van de hemelen en hun gesternten zullen niet lichten met hun licht; de zon zal verduisterd zijn in haar opgang en de maan zal haar licht niet doen glanzen’, (Jesaja 13:10; 24:21,23).

Bij Ezechiël: ‘Bedekken zal Ik, wanneer Ik u zal hebben uitgeblust, de hemelen en Ik zal hun sterren zwart maken; de zon zal Ik met een wolk bedekken en de maan zal haar licht niet doen lichten; alle gevers van licht in de hemelen zal Ik zwart maken over u en duisternis zal Ik geven over uw land’, (Ezechiël 32:7,8).

Bij Joël: ‘Nabij is de dag van Jehovah in het afgesneden dal; zon en maan zijn zwart geworden en de sterren hebben haar glans ingetrokken’, (Joël 3:14,15).

Bij dezelfde: ‘De dag van Jehovah komt, een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolk en duisterheid, vóór Hem heeft de aarde gebeefd; de zon en de maan zijn zwart geworden en de sterren hebben haar glans ingetrokken’, (Joël 2:1,2,10).

Bij de evangelisten: ‘Terstond na de verdrukking in die dagen zal de zon verduisterd en de maan zal haar licht niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen’, (Mattheüs 24:29; Markus 13:24,25).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de laatste tijd van de Kerk, wanneer er geen geestelijk goede en ware, of goede en ware van de hemel en van de Kerk meer is, die de goede dingen van de liefde en de waarheden van het geloof genoemd worden, worden verkeerd in boosheden en valsheden, wordt daarmee aangeduid dat de zon en de maan verduisterd en zwart gemaakt zullen zijn en dat de sterren niet zullen lichten.

Het Laatste Gericht dat dan volgt, wordt verstaan onder de grote en verschrikkelijke dag van Jehovah en omdat die dag ontstaat wanneer de Kerk in duisternis en in donkerheid is, wordt die dag daarom ook de dag van duisternis en donkerheid genoemd en eveneens van wolk en duisterheid, zoals eveneens in de volgende plaatsen, bij Amos: ‘Wee hen die de dag van Jehovah verlangen; wat is u de dag van Jehovah; die is er een van duisternis en niet van licht; is hij niet duisternis, de dag van Jehovah en niet licht en donkerheid, niet echter glans voor hem’, (Amos 5:18,20).

Bij Zefanja: ‘De dag van Jehovah, dag van woestheid en verwoesting, dag van duisternis en donkerheid, dag van wolk en omwolking’, (Zefanja 1:14,15).

Bij Jesaja: ‘In die dag zal Hij neerzien tot de aarde; en deze, zie, duisternis en angst en het licht verduistert in de ruïnes ervan’, (Jesaja 5:30).

Bij dezelfde: ‘Tot de aarde zal Hij schouwen en zie, angst en donkerheid, verduisterd door angst en door donkerheid voortgedreven’, (Jesaja 8:22).

Bij dezelfde: ‘Zie, duisternis bedekt de aarde en donkerheid de volken’, (Jesaja 60:2).

Bij Jeremia: ‘Geef aan Jehovah uw God heerlijkheid, voordat Hij duisternis binnenleidt en voordat uw voeten zich stoten aan de bergen van de schemering; dan zullen wij het licht verwachten, maar Hij zal het stellen tot een schaduw des doods, Hij zal het stellen tot donkerheid’, (Jeremia 13:16).

Deze dingen betreffen de laatste tijd van de Kerk, toen de Heer in de wereld zou komen en het gericht voltrekken; omdat er dan niet langer enig goede van de liefde en ware van het geloof is, maar het boze van het valse en het valse van het boze, wordt daarom die dag genoemd, een dag van duisternis en donkerheid. Iets eenders wordt er aangeduid met, ‘de duisternis die werd over de algehele aarde van de zesde ure tot de negende ure, toen de Heer gekruisigd was’, (Mattheüs 27:45; Markus 15:33; Lukas 23:44 tot 49).

Door de duisternis over de algehele aarde werd uitgebeeld dat in de algehele Kerk niets dan het boze en daaruit het valse en het valse en daaruit het boze was; de drie uren betekenen ook het volle en geheel en al; alle en de afzonderlijke dingen immers die worden vermeld over het lijden van de Heer bij de evangelisten, verbergen in zich verborgenheden van de hemel en betekenen de hemelse en Goddelijke dingen, die alleen uitkomen door de geestelijke, innerlijke zin.

Dat duisternis het valse betekent, staat ook vast uit het volgende, bij Jesaja: ‘Wee hen die het boze goed heten en het goede boos, die de duisternis tot licht stellen en het licht tot duisternis’, (Jesaja 5:20).

De duisternis tot licht stellen en het licht tot duisternis, betekent van het valse zeggen dat het waar is en van het ware dat dit het valse is; dat de duisternis het valse is en het licht het ware, is duidelijk; eerst immers wordt gesproken van het goede en het boze en daarom daarna van het ware en het valse.

Bij Johannes: ‘Dit is het oordeel dat het Licht in de wereld is gekomen en dat de mensen de duisternis liever hebben gehad dan het Licht; hun werken immers waren boos’, (Johannes 3:19).

De Heer noemt Zich het Licht, omdat Hij het Goddelijk Ware Zelf was, toen Hij in de wereld was; vandaar wordt met het Licht de Heer aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Ware en verder ook het Goddelijk Ware uit de Heer; en omdat de duisternis wordt tegenovergesteld aan het licht, wordt met de duisternis, die de mensen liever hadden, aangeduid het helse valse, dus het valse van het boze. Dat dit het valse van het boze is dat daar met de duisternis wordt aangeduid, staat hieruit vast, dat gezegd wordt: Hun werken immers waren boos.

Vanuit de boze werken of vanuit de boosheden van het leven, ontstaat het valse van het boze, want zoals het goede het ware met zich verbindt, zo verbindt het boze zich met het valse; het ene is immers van het andere.

Eendere dingen worden met het licht en met de duisternis aangeduid in de volgende plaatsen bij Johannes: ‘In Hetzelve was het leven en het Leven was het Licht der mensen; en het Licht verschijnt in de duisternis, maar de duisternis heeft het niet begrepen’, (Johannes 1:4,5).

Bij dezelfde: ‘Jezus zei: Ik ben het Licht; die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar hij zal het licht des levens hebben’, (Johannes 8:12).

Bij dezelfde: ‘Jezus zei: Wandelt zolang gij het Licht hebt, opdat de duisternis u niet zal bevangen; want wie in de duisternis wandelt, weet niet waarheen hij gaat; Ik, het Licht, ben in de wereld gekomen, opdat een elk die in Mij gelooft in de duisternis niet blijft’, (Johannes 12:35,46).

In deze plaatsen wordt met de duisternis het helse valse aangeduid; met het licht immers, waaraan de duisternis is tegengesteld, wordt het Goddelijk Ware aangeduid; dat het Licht het Goddelijk Ware betekent, is omdat het Licht in de hemelen in zijn wezen is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 126 tot 140.

Omdat nu het Goddelijk Ware het Licht in de hemelen is, volgt dat het valse van het boze, dus het valse in de hellen, de duisternis is; er is weliswaar geen duisternis voor hen die in de hellen zijn, zij zien elkaar immers wederzijds, maar het schijnsel van waaruit zij zien, is zoals het schijnsel vanuit vurige kolen; maar dit schijnsel wordt, wanneer daarin het licht van de hemel invloeit, louter donkerheid; vandaar is het eveneens dat de holen en grotten waarin zij zijn, aan hen die in de hemelen zijn, verschijnen zoals in duisternis gehulde holen.

Daaruit kan vaststaan, vanwaar het is dat de duisternis de valse dingen van het boze betekent en dat door de Heer wordt gezegd, ‘dat in de uiterlijke duisternis moeten worden uitgeworpen zij die in de hellen moeten worden geworpen’, (Mattheüs 8:12; 22:13; 25:30).

Bij David: ‘De vijand vervolgt mijn ziel, hij heeft mijn leven ter aarde verbrijzeld; hij deed mij zitten in de duisternis, zoals de doden van de wereld’, (Psalm 143:3); met de vijand die zijn ziel vervolgt, wordt in de geestelijke zin het boze aangeduid en daarom met, ‘Hij deed mij zitten in de duisternis’, wordt aangeduid: in valsheden.

Bij Jesaja: ‘Het gericht is verre van ons en de gerechtigheid achterhaalt ons niet; wij verwachten het licht, maar zie, duisternis en glanzen, wij wandelen in donkerheid’, (Jesaja 59:9).

Het gericht is verre van ons, betekent dat er geen verstand van het ware is; de gerechtigheid achterhaalt ons niet, betekent dat er geen goede van het leven is; wij verwachten het licht, maar zie, duisternis, betekent de verwachting van het ware, maar zie, het valse; en glanzen, wij wandelen in donkerheid, betekent de verwachting van de goede dingen door de waarheden, maar zie, het leven van het valse vanuit de boosheden; de glanzen immers betekenen de goedheden van het ware, omdat het licht het ware betekent en omdat het ware glanst vanuit het goede; de donkerheden betekenen de valsheden van het boze en wandelen betekent leven.

Bij Lukas: ‘Maar dit is uw uur en de mogendheid van de duisternis’, (Lukas 22:53).

Deze dingen zei de heer tot de vorsten van de priesters, de oversten van de tempel en de ouderen, die Hem door Judas hadden gegrepen; de mogendheid

van deze misdaad te doen, noemt de Heer de mogendheid der duisternis, omdat zij in het valse van het boze waren; in de valsheden met betrekking tot de Heer en in de boosheden tegen Hem; onder de duisternis wordt ook daar de hel verstaan, omdat daar zulke valsheden van het boze zijn.

Bij dezelfde: ‘De kaars van het lichaam is het oog, indien dan uw oog zuiver is, zal ook uw ganse lichaam lichtend zijn, zie dan toe dat niet het licht dat in u is, duisternis is; indien dan uw ganse lichaam lichtend is, niet hebbende deel dat in duisternis is gehuld, zo zal het gans en al lichtend zijn, zoals wanneer de kaars u met glans beschijnt’, (Lukas 11:34-36; Mattheüs 6:22,23).

Met het oog wordt hier het verstand aangeduid en met het zuivere of eenvoudige oog het verstand van het ware vanuit het goede; met het boze oog echter wordt het verstand aangeduid van het valse vanuit het boze; onder het lichaam dat lichtend of in duisternis is gehuld, wordt de gehele mens verstaan.

Hieruit kan worden geconcludeerd, wat met die woorden in de reeks wordt aangeduid, namelijk dat de gehele mens zodanig is als zijn verstand vanuit zijn wil; elk mens immers is zijn ware en zijn goede, omdat hij zijn liefde of zijn aandoening is en daarom is hij over het geheel genomen volslagen zodanig als hij is naar zijn verstand vanuit zijn wil.

Al het ware immers is van het verstand en al het goede is van de wil, want het lichaam is slechts gehoorzaamheid, omdat dit het gevolg is van de uitwerkende oorzaak en het verstand van de wil is de uitwerkende oorzaak.

Hoedanig vandaar het laatstgenoemde is, zodanig is het eerstgenoemde, want de uitwerking, heeft alles vanuit de uitwerkende oorzaak.

Dat men zich daarvoor moet wachten dat het eenmaal met het verstand doorvatte en met de wil opgenomen ware wordt verkeerd in het valse, wat gebeurt vanuit het boze, wordt verstaan onder: Zie dan toe dat niet het licht dat in u is, duisternis is; want daardoor worden de valsheden erger en daarom ook wordt bij Mattheüs in de volgende aanhaling gezegd: ‘Indien dan het schijnsel dat in u is, duisternis is, hoe grote duisternis’, (vers 2).

Met de duisternis worden ook de valsheden van het boze aangeduid bij Jesaja: ‘Zit in stilte en treed binnen in de duisternis, o dochter der Chaldeeën, omdat zij u niet langer zullen noemen heerseres der koninkrijken’, (Jesaja 47:5); met de dochter van de Chaldeeën wordt de vervalsing van het ware aangeduid; vandaar worden met de duisternis de valsheden van het boze aangeduid, aangezien het boze het ware vervalst.

Met, ‘de donkerheid van de duisternis die was in het gehele land van Egypte drie dagen, terwijl er in de woningen van de zonen Israëls licht was’, (Exodus 10:21-23), wordt ook het valse van het boze aangeduid en ook meermalen elders, zoals in (Genesis 15:17).

Tot dusver is getoond dat met de duisternis in het Woord de valsheden van het boze worden aangeduid; dat ook met de duisternis de valsheden van het niet-boze worden aangeduid, zodanig als de valse dingen van godsdienst waren bij de rechtschappen natiën, die valsheden hadden vanwege onwetendheid omtrent

het ware, zal nu worden getoond; dat deze valsheden ook duisternis worden genoemd, staat vast uit de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘Dit volk, zij die in de duisternis wandelen, hebben een groot licht gezien; zij die wonen in het land van de schaduw des doods, een licht is ontstoken over hen’, (Jesaja 9:1).

Bij Mattheüs: ‘Het volk zittende in de duisternis heeft een groot schijnsel gezien; voor hen die gezeten waren in de streek en de schaduw des doods, is een licht opgegaan’, (Mattheüs 4:16).

Bij Lukas: ‘De Opgang uit de hoogte is verschenen voor hen die in de duisternis en de schaduw des doods gezeten waren’, (Lukas 1:78,79).

Bij Jesaja: ‘Indien gij uw ziel zult geuit hebben voor de hongerige en de verslagen ziel zult verzadigd hebben, zo zal in de duisternis uw licht opgaan en uw donkerheid zal zoals de middag zijn’, (Jesaja 58:10).

Bij dezelfde: ‘Hij zal tot de gebondenen zeggen: Gaat uit en tot hen die in de duisternis zijn: Wordt onthuld’, (Jesaja 49:9).

Bij dezelfde: ‘Te dien dage zullen de doven de woorden van het boek horen en vanuit de donkerheid en vanuit de duisternis zullen de ogen der blinden zien’, (Jesaja 29:18).

Bij dezelfde: ‘Ik zal de blinden leiden in een weg die zij niet hebben gekend; Ik zal de duisternis voor hen stellen tot licht en de verwrongen dingen tot rechtheid’, (Jesaja 42:16).

Bij Micha: ‘Wanneer ik zal gezeten zijn in de duisternis, is Jehovah een licht voor mij, (Micha 7:8).

Hier betekent de duisternis de valsheden van de onwetendheid, zodanig als zij zijn geweest en heden ten dage zijn bij de rechtschapen natiën; deze valsheden zijn geheel en al onderscheiden van de valsheden van het boze; deze immers bergen in zich het boze, omdat die uit het boze zijn, maar de andere bergen in zich het goede, zij hebben immers het goede ten doel; daarom kunnen zij die in deze valsheden zijn onderricht worden in waarheden en eveneens nemen zij die als zij worden onderricht, die waarheden van harte op.

De oorzaak hiervan is dat het goede dat in hun valse dingen is, het ware liefheeft en zich eveneens met het ware verbindt wanneer het wordt gehoord; anders is het gesteld met de valsheden van het boze; deze zijn afkerig van elk ware en versmaden het; de oorzaak ervan is dat dit het ware is en dus niet met het boze samenstemt.

De duisternis betekent ook in het Woord louter onwetendheid vanwege het verstoken zijn van het ware, zoals bij David, (Psalm 18:29; Psalm 139:11,12).

De duisternis betekent eveneens het natuurlijk schijnsel; dit is immers ten opzichte van het geestelijk licht zoals duisternis en daarom ook beschouwen de engelen wanneer zij neerzien in het natuurlijk schijnsel van de mens zodanig als het is, in de natuurlijke erkenning van de mensen, dat gelijk is aan de duisternis en de dingen die daarin zijn, dus zoals in duisternis; dit schijnsel wordt met de duisternis aangeduid in (Genesis 1:2-5).

En omdat de zin van de letter van het Woord natuurlijk is, wordt die zin eveneens in het Woord een wolk genoemd en eveneens duisternis ten opzichte van de geestelijke, innerlijke zin, die het Licht van de hemel is en heerlijkheid wordt genoemd.

527. Zodat de dag niet lichtte voor zijn derde deel en de nacht evenzo; dat dit betekent dat het geestelijk ware en het licht van het natuurlijk ware geheel en al waren uitgeblust, staat vast uit de betekenis van de dag, namelijk het geestelijk licht en uit de betekenis van de nacht, te weten het natuurlijk licht; deze dingen worden aangeduid, omdat eerder is gezegd, dat het derde deel van de zon, het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren verduisterd werden. Onder de dag wordt het licht van de zon verstaan en onder de nacht wordt het licht van de maan en de sterren verstaan, aangezien de zon licht geeft overdag en de maan en de sterren 's nachts licht geven.

Eerst zal worden gesproken over het licht vanuit de zon, dat het daglicht wordt genoemd en over het licht vanuit de maan en de sterren, dat het licht van de nacht wordt genoemd; onder het licht van de zon, dat het daglicht wordt genoemd en de dag, wordt verstaan het geestelijk licht, zodanig als de engelen het hebben die de Heer zien als Zon, maar onder het licht vanuit de maan en de sterren, dat het licht van de nacht wordt genoemd en ook de nacht, wordt verstaan het natuurlijk licht zodanig als de engelen hebben die de Heer schouwen als Maan.

Dat de Heer aan de engelen verschijnt als Zon en eveneens als Maan, zie het werk 'Hemel en Hel', nrs 116 tot 125.

Die hemelen schouwen de Heer als Zon, die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, dat wil zeggen die het ware liefhebben, omdat het het ware is, omdat dit geestelijk is, is daarom het licht dat uit de Heer als Zon is, geestelijk; maar die hemelen schouwen de Heer als Maan, die in de natuurlijke aandoening van het ware zijn, dat wil zeggen, die het ware liefhebben om geleerd te zijn en anderen te onderrichten; omdat zij ter wille van het nut voor zich dit liefhebben en niet ter wille van het ware zelf, zijn zij daarom in het licht dat voortgaat uit de Heer als Maan; dit licht verschilt van het licht dat voortgaat van de Heer als Zon, zoals het daglicht uit de zon en het licht van de maan en de sterren in onze wereld; eender als de lichten verschillen ook de waarheden bij hen.

De oorzaak hiervan is dat het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer als het licht in de hemelen doet verschijnen, zie het werk 'Hemel en Hel', nrs. 126 tot 140.

Daarom zijn zij die in het geestelijk licht zijn, in de echte ware dingen en eveneens, wanneer zij de ware dingen horen die zij tevoren niet hebben gekend, erkennen zij die terstond en zien zij dat het waarheden zijn.

Anders is het gesteld met hen die in het natuurlijk licht zijn, wanneer zij de ware dingen horen, nemen zij die op, hoewel zij niet zien en doorvatten, maar omdat die dingen worden gezegd door mensen van naam, in wie zij geloof hebben en

daarom zijn de meesten van hen in een geloof dat uit anderen is, maar wel in een leven volgens het geloof.

In deze hemelen komen allen die goed hebben geleefd, hoewel zij in valsheden in hun leer zijn geweest; maar toch worden daar de valsheden voortdurend gezuiverd, totdat zij tenslotte als waarheden verschijnen.

Hieruit kan vaststaan, wat wordt aangeduid met: Zodat de dag niet lichtte voor zijn derde deel en de nacht evenzo.

Dat het derde deel betekent alles, het volle en geheel en al, zie nr. 506.

Iets eenders wordt hier met dag en nacht aangeduid als met de dag en de nacht in het eerste hoofdstuk van Genesis, waar wordt gezegd: ‘God zei: Er zij licht en er werd licht en God zag het licht, dat het goed was en God maakte onderscheid tussen het licht en de duisternis en God noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht en het was avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag’, (Genesis 1:3-5).

Daarna: ‘En God zei: Dat er zijn luchters in het uitspansel van de hemelen om onderscheid te maken tussen de dag en de nacht; en zij zullen zijn tot tekenen en tot gezette tijden en tot dagen en jaren; en God maakte de twee grote lichten, de grote luchter om te heersen over de dag en de kleine luchter om te heersen over de nacht en de sterren en God stelde die in het uitspansel van de hemelen, om licht te geven op de aarde en om te heersen in de dag en in de nacht en om onderscheid te maken tussen het licht en de duisternis en het was avond geweest en het was morgen geweest, de vierde dag’, (Genesis 1:14-19).

Met het licht dat is geworden op de eerste dag, wordt het Goddelijk Licht aangeduid, dat in zich en in zijn wezen het Goddelijk Ware is, dus het geestelijk licht dat het verstand verlicht.

Er wordt in dat hoofdstuk in de innerlijke zin gehandeld over de instauratie van de Kerk uit de Heer bij de Oudsten; en omdat het eerste is dat het verstand wordt verlicht, immers zonder verlichting ervan door de Heer vindt geen hervorming plaats en dus komt de Kerk bij de mens niet in wording, wordt daarom allereerst van licht gesproken of dat het licht op de eerste dag is gemaakt.

Dat er wordt gezegd: dat God het licht zag dat het goed was, betekent dat er bij hen een goede verlichting en opneming was.

Met de duisternis echter wordt het schijnsel aangeduid, dat in de natuurlijke mens is en dat ook het natuurlijke schijnsel wordt genoemd.

Omdat dit schijnsel ten opzichte van het geestelijk licht is zoals duisternis, wordt dit daarom onder de duisternis verstaan.

Ieder mens heeft een lager of uiterlijk gemoed en een hoger of innerlijk gemoed; het lagere of uiterlijke gemoed is het natuurlijke gemoed, dat de natuurlijke mens wordt genoemd; maar het hoger of innerlijk gemoed is het geestelijk gemoed en dit wordt de geestelijke mens genoemd.

Dat het gemoed de mens wordt genoemd, is omdat de mens een mens is krachtens zijn gemoed; die beide gemoederen, dus het hogere en het lagere, zijn volstrekt onderscheiden; de mens is door zijn lagere gemoed in de natuurlijke

wereld tezamen met de mensen daar, maar door het hogere gemoed is hij in de geestelijke wereld met de engelen daar.

Die beide gemoederen zijn zo onderscheiden, dat de mens zolang hij in de wereld leeft, niet weet wat er zich bij hem in zijn hoger gemoed voltrekt en wanneer hij een geest wordt, wat terstond na de dood plaatsvindt, weet hij niet wat zich voltrekt in zijn lager gemoed; vandaar wordt er gezegd, dat God onderscheid maakte tussen het licht en de duisternis en het licht dag noemde en de duisternis nacht.

Daaruit kan vaststaan, dat met de dag het geestelijk licht wordt aangeduid en met de duisternis het natuurlijk licht.

Omdat alle hemelen op die wijze zijn onderscheiden, zodat zij die in het geestelijk licht zijn, degenen zijn die in het licht zijn uit de Heer als Zon, maar zij die in het geestelijk-natuurlijk licht zijn, degenen zijn die in het licht uit de Heer als Maan zijn, zoals eerder in dit artikel is gezegd, wordt er daarom gezegd, dat er twee luchters mogen zijn in het uitspansel van de hemelen om onderscheid te maken tussen de dag en de nacht en om te heersen in de dag en in de nacht en om onderscheid te maken tussen het licht en de duisternis.

Hieruit kan dus vaststaan, dat onder de dag daar het geestelijk licht wordt verstaan en onder de nacht het natuurlijk licht, dat in de hemel het geestelijk-natuurlijk licht wordt genoemd.

Eendere dingen worden met dag en nacht aangeduid in deze plaatsen, bij David: ‘Jehovah Die de hemelen heeft gemaakt door het inzicht, Die de aarde heeft uitgebreid op de wateren; Die de grote luchters heeft gemaakt, de zon tot heerschappij van de dag en de maan en de sterren tot heerschappij in de nacht’, (Psalm 136:5-9).

Bij Jeremia: ‘Jehovah gevende de zon tot een licht des daags, de inzetten van de maan en de sterren tot een licht des nachts’, (Jeremia 31:35).

Bij David: ‘Uwe, Jehovah, is de dag en Uwe de nacht; Gij hebt het licht en de zon bereid’, (Psalm 74:16).

Bij Jeremia: ‘Indien gij zult hebben verijdeld Mijn verbond van de dag en Mijn verbond van de nacht, zodat er niet zij dag en nacht in hun tijd, zo zal ook Mijn verbond ijdel worden met David Mijn knecht, zodat hij geen zoon zal hebben regerende op zijn troon en met de Levieten priesters, Mijn bedienaren.

Indien Ik niet Mijn verbond van de dag en van de nacht, de inzetten van de hemel en van de aarde gesteld zal hebben, zo zal Ik ook het zaad van Jakob en David verwerpen’, (Jeremia 33:21,21,25,26).

Onder het verbond van de dag en de nacht worden verstaan alle inzetten van de Kerk die aan de zonen Israëls waren voorgeschreven in het Woord, waardoor zij verbinding hadden met de hemel en door de hemel met de Heer.

Dat dit verbond wordt genoemd, het verbond van de dag en de nacht, is omdat zij zijn voor de hemel en eveneens voor de Kerk: voor de hemel zijn de geestelijke dingen die worden uitgebeeld en aangeduid en voor de Kerk zijn de natuurlijke dingen die uitbeelden en aanduiden en daarom worden het verbond

van de dag daar genoemd: de inzettingen van de hemel en van de aarde en worden het verbond van de nacht genoemd: de inzettingen van de maan en de sterren.

Verijdelen betekent niet onderhouden; dat er anders geen verbinding zou zijn met de Heer door het Goddelijk Ware, noch door het Goddelijk Goede, wordt daarmee aangeduid dat het verbond ijdel zou worden met David, zodat hij geen zoon zal hebben regerende op diens troon en met de Leviëten priesters, Mijn bedienaren; het verbond met David is de verbinding met de Heer door het Goddelijk Ware; geen zoon op diens troon, betekent geen opneming van het Goddelijk Ware door iemand en het verbond met de Leviëten priesters bedienaren, is de verbinding met de Heer door het Goddelijk Goede.

Bij David: ‘Indien ik zal hebben gezegd: Voorzeker zal de duisternis mij teneerdrukken; ook zal de nacht licht voor mij zijn; ook zal de duisternis niet duisternis maken voor U, maar de nacht zal lichtend zijn; zoals de duisternis, aldus het licht’, (Psalm 139:11,12).

Hiermee wordt aangeduid dat door de Heer de natuurlijke mens evenzeer wordt verlicht als de geestelijke.

Het natuurlijk licht wordt aangeduid met de duisternis en de nacht en het geestelijk licht met het licht van de dag; dat de nacht zoals de dag lichtend zal zijn en zoals de duisternis, aldus het licht, betekent iets eenders als de tekst bij Jesaja: ‘Het licht van de maan zal zijn zoals het licht van de zon’, (Jesaja 30:26). Deze dingen zijn aangevoerd opdat men zal weten dat met, ‘De dag lichtte niet voor zijn derde deel, het geestelijk licht wordt aangeduid; en dat met, ‘De nacht evenzo, het natuurlijk licht wordt aangeduid, dus iets eenders als met het licht vanuit de zon en met het licht vanuit de maan.

528. vers 13. En ik zag en ik hoorde een engel vliegen in het midden van de hemel, zeggende met grote stem: Wee, wee, wee degenen die op aarde wonen, vanwege de overige stemmen van de bazuin van de drie engelen die zullen bazuinen.

En ik zag en ik hoorde een engel vliegen in het midden van de hemel, betekent de Heer Die allen in de hemel verlicht ten aanzien van de staat van de Kerk aan haar einde.

Zeggende met grote stem, betekent de openbaring.

Wee, wee, wee degenen die op de aarde wonen, vanwege de overige stemmen van de bazuin der drie engelen die zullen bazuinen, betekent de zware weeklacht over de veranderingen van de staat van de Kerk vanwege de afkeer van het goede en het ware en vandaar de verdoemenis.

529. En ik zag en ik hoorde een engel vliegen in het midden van de hemel, dat dit betekent de Heer, Die allen in de hemelen verlicht ten aanzien van het einde van de Kerk, staat vast uit de betekenis van zien en horen, namelijk het verstand openen om te doorvatten, waarover hierna en uit de betekenis van de engel, te

weten de Heer; dat onder de engelen in het Woord wordt verstaan het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, dus de Heer Zelf ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie eerder de nrs. 130, 200, 302; hier de Heer ten aanzien van de openbaring betreffende hoedanig de Kerk zal zijn in de laatste tijden ten aanzien van de opnemings van het Goddelijk Ware.

Uit de betekenis van vliegen, namelijk verlichten en verstand geven, waarover eveneens hierna.

Uit de betekenis van in het midden van de hemel, dus in de algehele hemel, of allen die in de hemelen zijn; dat in het midden betekent in het algeheel en dus allen, zie nr. 213.

Hieruit kan vaststaan, dat met: Ik zag en ik hoorde een engel vliegen in het midden van de hemel, wordt aangeduid de verlichting van allen die in de hemelen zijn, ten aanzien van de staat van de Kerk aan haar einde, is omdat hierover in wat volgt wordt gehandeld

Dat met zien en horen wordt aangeduid het verstand openen om te doorvatten, is omdat zien betekent verstaan en horen doorvatten; dat zien betekent verstaan, zie nr. 260 en dat horen betekent doorvatten, zie ook eerder de nrs. 14, 108.

Dat vliegen, wanneer het de Heer betreft, verlichten betekent, is omdat vliegen wordt gezegd van het verstand en van de uitbreiding van het gezicht ervan rondom en daarom betekent vliegen, wanneer het de Heer betreft, de verlichting van het verstand.

Dat vliegen, wanneer het de Heer betreft, de alomtegenwoordigheid betekent, zie nr. 282; dus ook de verlichting, want waar de Heer tegenwoordig is, daar is verlichting; dit wordt eveneens met vliegen aangeduid, bij David: ‘God reed op een cherub, Hij vloog en Hij werd gevoerd op de vleugels van de wind’, (Psalm 18:11; Samuël 22:11).

Met de cherub wordt de binnenste hemel aangeduid; met rijden, verstand geven en verlichten; eender met vliegen en met gevoerd worden op de vleugels van de wind; maar met rijden wordt aangeduid verstand geven en verlichten; hier in de binnenste hemel, die met de cherub wordt aangeduid; met vliegen wordt ook aangeduid verstand geven en verlichten, maar de middelste hemel; maar met gevoerd worden op de vleugels van de wind, wordt aangeduid de laatste hemel verstand geven en verlichten.

Dat rijden betekent verstand geven, zie de nrs. 355, 364; dat de cherub de binnenste hemel betekent, zie de nrs. 313, 322, 362, 462; dat vliegen betekent de middelste hemel verlichten, is omdat die hemel de geestelijke hemel is en de geestelijke dingen worden in het Woord aangeduid met verschillende vogels en met hun vleugels en wijze van vliegen; dat gevoerd worden op de vleugels van de wind, betekent de laatste hemel verlichten, is omdat de vleugels van de vlucht zijn en deze betekent de verlichting en de wind betekent het geestelijke van die hemel.

Hiermee wordt de alomtegenwoordigheid van de Heer in de hemelen beschreven, vandaar ook de verlichting van het verstand, want zoals eerder is gezegd, waar de Heer tegenwoordig is, daar is verlichting.

530. Zeggende met grote stem; dat dit de openbaring betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen met grote stem, dus de openbaring, hier ten aanzien van de toekomstige staat van de Kerk omstreeks haar einde, waarover voorzeggings wordt gedaan in wat volgt: gezegd wordt met grote stem, omdat het de Heer betreft en gericht wordt tot de algehele hemel, zoals eerder is gezegd.

531. Wee, wee, wee degenen die op de aarde wonen, vanwege de overige stemmen van de bazuin van de drie engelen die zullen bazuinen; dat dit betekent de zware weeklacht over de veranderingen van de staat van de Kerk aan haar einde vanwege de afkeer van het goede en het ware en vandaar de verdoemenis, staat vast uit de betekenis van wee, namelijk de weeklacht over de afkeer van het goede en het ware en vandaar de verdoemenis; en omdat er driemaal wordt gezegd ‘wee’, dus een zware weeklacht, waarover hierna; uit de betekenis van hen die op de aarde wonen, namelijk zij die van de Kerk zijn; de aarde of het land is de Kerk, zie de nrs. 29, 304, 417; en uit de betekenis van de stemmen van de bazuin van de drie engelen die zullen bazuinen, namelijk de veranderingen van de staat van de Kerk, want daarmee dat de engelen op de bazuinen bliezen, worden aangeduid de veranderingen vanuit de invloeiing vanuit de hemel, zie nr. 502.

Dat met drie wordt aangeduid het volledige tot aan het einde toe, zal men in het volgende artikel zien.

Hieruit kan vaststaan, dat met: Wee, wee, wee degenen die op de aarde wonen, vanwege de stemmen van de bazuin van de drie engelen die zullen bazuinen, de zware weeklacht wordt aangeduid over de veranderingen van de staat van de Kerk aan haar einde vanwege de afkeer van het goede en het ware en vandaar de verdoemenis.

Dat wee de weeklacht betekent over het onheil, het gevaar, de smart, het verderf, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar het wordt uitgesproken; hier echter over de afkeer van het goede en het ware en vandaar de verdoemenis, want hierover wordt in wat volgt gehandeld en omdat de afkeer van het goede en het ware geleidelijk aanzienlijk toeneemt in de Kerk tot haar einde toe, wordt daarom driemaal wee gezegd, elke wee voor elke geleidelijke verzwaring van het boze, zoals kan vaststaan uit wat volgt, waar wordt gezegd: ‘Het eerste wee is voorbijgegaan, zie, er komen nog twee weeën na deze’, (Openbaring 9:12). Daarna: ‘Het tweede wee is voorbijgegaan, zie, het derde wee komt snel’, (Openbaring 11:14).

Dat wee in het Woord betekent een weeklacht over verschillende ontwikkelingen, vooral over de boosheden die de Kerk verwoesten, kan

vaststaan uit verscheidene plaatsen daar, zoals bij Mattheüs: ‘Wee u, gij schriftgeleerden en farizeeën, gij huichelaars’, (Mattheüs 23:13-16,23,25,27,29). Bij Lukas: ‘Wee die mens door wie de Zoon des mensen wordt verraden’, (Lukas 22:22).

Bij dezelfde: ‘Wee hem door wie de ergernissen komen’, (Lukas 17:1).

Bij Jesaja: ‘Wee hun die huis aan huis toevoegen’, (Jesaja 5:8).

‘Wee hun die ’s morgens onder de dageraad opstaan om de sterke drank na te jagen’, vers 11; ‘Wee hun die de ongerechtigheid tot zich trekken’, vers 18; ‘Wee hun die het goede het boze heten’, vers 20; ‘Wee de wijzen in hun ogen’, vers 21; ‘Wee de helden om wijn te drinken’, vers 22; en elders meermalen, zoals bij (Jesaja 3:11; 10:1; 17:12; 18:1; 29:1,15; 30:1; 31:1; 33:1; 45:9,10; Jeremia 22:13; Ezechiël 13:3; Openbaring 18:16,19).

532. Aangezien alle getallen in het Woord dingen en staten betekenen en de samengestelde getallen hun betekenissen ontleen aan de enkelvoudige getallen waaruit die zijn samengesteld en de enkelvoudige getallen zijn: twee, drie, vijf, zeven, zo is het van belang om te tonen wat die getallen in het Woord betekenen.

Hier wat ‘drie’ betekent, omdat er wordt gezegd: Wee, wee, wee, vanwege de stemmen van de bazuin van de drie engelen die zullen bazuinen; dat alle getallen in het Woord iets van een zaak of een staat betekenen, zie de nrs. 203, 429; en dat de grotere en bijeengetrokken getallen iets eenders betekenen als de enkelvoudige, waaruit zij door vermenigvuldiging ontstaan en dat de enkelvoudige getallen zijn: 2, 3, 5, 7, ook eerder in nr. 430.

Dat drie in het Woord het volle en het volledige betekent en vandaar een algehele periode, groter of kleiner, van aanvang tot einde, kan vaststaan uit de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘Binnen drie jaren, zodanig als de jaren van een huurling, zal de heerlijkheid van Moab geminacht worden gemaakt in al de grote menigte; het overige echter minder dan gering, niet machtig’, (Jesaja 16:14). Onder Moab worden degenen verstaan die in valsheden vanuit het boze zijn; onder de heerlijkheid ervan en de grote menigte, worden die valsheden verstaan; met de drie jaren, binnen welke zijn heerlijkheid geminacht zal worden gemaakt, wordt het volledige en het voleindigende verstaan en daarom wordt gezegd dat dan het overige minder dan gering zal zijn, waarmee wordt aangeduid dat het er niet langer zal zijn.

Drie jaren wordt gezegd en daaronder wordt het voleindigde verstaan, dus van aanvang tot einde.

Men moet weten dat er iets eenders wordt aangeduid met drie jaren als met drie maanden, met drie weken, drie dagen en met drie uren, aangezien de tijden in de geestelijke zin staten betekenen en drie tijden, groter of kleiner, een volle staat. Bij dezelfde: ‘Zoals Mijn knecht Jesaja naakt en ontschoeid ging drie jaren, een teken en wonder over Egypte en over Kusch, zo zal de koning van Assur de

gevangenschap van Egypte leiden en de weg te voeren schare van Kusch, knapen en ouden, naakt en ontschoeid’, (Jesaja 20:3,4).

Onder Egypte en onder Kusch wordt niet Egypte en Kusch verstaan, maar onder Egypte wordt verstaan het uiterlijke of het natuurlijke ten aanzien van het wetenschappelijke en onder Kusch het uiterlijke of het natuurlijke ten aanzien van de eredienst en wanneer deze zonder het geestelijk innerlijke zijn, zijn zij ook zonder het ware en het goede; want al het ware en al het goede dat de natuurlijke of uiterlijke mens heeft, is vanuit de invloeiing door de geestelijke mens uit de Heer en wanneer hij zonder het ware en het goede is, dan is de natuurlijke of uiterlijke mens ten aanzien van de dingen die daar zijn, zoals een naakt en ontschoeid mens.

Dat er slechts zullen zijn redeneringen vanuit valsheden en dat die zullen vernietigen, wordt daarmee aangeduid dat de koning van Assur de gevangenschap van Egypte zal leiden en de weg te voeren schare van Kusch, naakt en ontschoeid.

Dat alle onschuld en alle wijsheid zal vergaan, wordt aangeduid met de knapen en de ouden, die de koning van Assur zal heenleiden; hun totale en volslagen vernietiging werd uitgebeeld door de profeet, namelijk dat hij drie jaren ging, naakt en ontschoeid; drie jaren betekent een volledige periode van aanvang tot einde, dus een totale vernietiging.

Bij Hosea: ‘Jehovah zal levend maken na twee dagen, op de derde dag zal Hij ons oprichten’, (Hosea 6:2); met levend maken na twee dagen en op de derde dag oprichten, wordt aangeduid de Kerk hervormen en herstellen; op de derde dag betekent de volle hervorming en herstelling en daarom wordt gezegd dat Hij dan zal oprichten; dat ook niet twee dagen, noch de derde dag wordt verstaan, staat vast.

Aangezien het getal drie het volledige tot aan het einde toe betekende, werd daarom dit getal in de uitbeeldende Kerk aanvaard en telkens aangewend als iets zodanigs moest worden uitgebeeld, zoals kan vaststaan uit deze teksten in het Woord: ‘Dat zij zouden gaan een reis van drie dagen en offeren’, (Exodus 3:18; 5:3).

‘Dat zij in de derde maand na de uittocht uit Egypte kwamen tot de berg Sinaï’, (Exodus 19:1).

‘Dat het bevolen was dat zij bereid zouden zijn op de derde dag, omdat op de derde dag Jehovah zou neerdalen op de berg Sinaï’, (Exodus 19:11,15,16,18).

‘Dat er drie dagen duisternis werd in het land van Egypte’, (Exodus 10:22,23).

‘Dat er drie jaren lang de vruchten van de in het land Kanaän geplante boom afgeschermd zouden zijn’, (Leviticus 19:23-25).

‘Dat van het vlees van de slachtoffers niets zou worden overgelaten tot de derde dag’, (Leviticus 7:16-18; 19:6,7).

‘Dat er over het onreine gesprenkeld zou worden het water van de afzondering op de derde dag en op de zevende dag’, (Numeri 19:11).

‘Dat zij die een gedode hadden aangeraakt, zouden worden gereinigd op de derde dag en op de zevende dag’, (Numeri 31:19 tot 25).

‘Dat Jozua het volk beval dat zij binnen drie dagen over de Jordaan zouden gaan’, (Jozua 1:11; 3:2).

‘Dat Jehovah driemaal Samuël riep en Samuël driemaal naar Eli liep en dat bij de derde maal Eli verstond dat Jehovah Samuël had geroepen’, (1 Samuël 3:1-8).

‘Dat Jonathan tot David zei, dat hij zich zou verbergen in het veld tot de derde avond en dat daarna Jonathan naar de zijde van de steen drie pijlen afschoot; en dat na dit David zich driemaal ter aarde inkromde voor Jonathan’, (1 Samuël 20:5,12,19,20,35,36,41).

‘Dat drie dingen aan David waren voorgesteld opdat hij één daaruit zou kiezen, als dat er een honger zou komen zeven jaren, of dat hij zou vluchten voor de vijanden drie maanden, of dat er een pest zou zijn in het land drie dagen’, (2 Samuël 24:11-13).

‘Dat Elia zich driemaal uitmat over de zoon van de weduwe’, (1 Koningen 17:21).

‘Dat Elia zei dat zij driemaal water zouden gieten op het brandoffer en op het brandhout en dat zij driemaal goten’, (1 Koningen 18:34).

‘Dat Jona in de buik van de walvis was drie dagen en drie nachten’, (Jona 2:1; Mattheüs 12:40).

‘Dat Daniël was rouwende drie weken’, (Daniël 10:2-4).

‘Dat het derde jaar het jaar der tienden was’, (Deuteronomium 26:12).

‘Dat de Heer sprak van een mens die een wijngaard had geplant, dat hij driemaal knechten zond en daarna de Zoon’, (Markus 12:2,4-6; Lukas 20:12,13).

‘Dat de Heer tot Petrus zei dat hij Hem voordat de haan tweemaal kraaide, driemaal zou hebben verloochend’, (Mattheüs 26:34,69; Lukas 22:34,57-61; Johannes 13:38).

‘Dat de Heer driemaal tot Petrus zei: Hebt gij Mij lief; en: Weid Mijn lammeren en Mijn schapen; en dat bij de derde maal Petrus bedroefd werd’, (Johannes 21:15-17).

‘Dat de Heer zei dat het koninkrijk der hemelen is gelijk een zuurdesem, die een vrouw nemende verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was’, (Mattheüs 13:33; Lukas 13:21).

‘Dat de Heer zei: Ik voltooi genezingen heden en morgen en ten derde dage word Ik voleindigd’, (Lukas 13:32,33).

‘Dat de Heer zei, dat Hij zou zijn in het hart van de aarde drie dagen en drie nachten’, (Mattheüs 12:40).

‘Dat Hij zei dat Hij op de derde dag zou wederopstaan’, (Mattheüs 16:21; 17:22,23; 20:18,19; Lukas 18:32,33; 24:46).

‘Dat Hij zei dat Hij de tempel Gods zou afbreken en in drie dagen zou opbouwen’, (Mattheüs 26:61; 27:40; Johannes 2:19,20).

‘Dat Jezus in Gethsemane driemaal bad’, (Mattheüs 26:39,42,44).

‘Dat Jezus werd gekruisigd in de derde ure’, (Markus 15:25).

‘Dat toen duisternis werd over het algehele land drie uren, van het zesde tot het negende en dat Hij toen zei: Het is volbracht, en de geest gaf’, (Mattheüs 27:45; Markus 15:37; Johannes 29:30).

‘Dat de Heer ten derde dage is wederopgestaan’, (Mattheüs 28:1; Markus 16:2; Lukas 24:1; Johannes 20:1).

Uit deze teksten kan vaststaan, dat het getal drie betekende het voleindigde of het volledige tot het einde, dus een volle, algehele periode, groter of kleiner, van aanvang tot einde.

Aan dit enkelvoudige getal ontleen verscheidene samengesteld getallen hun betekenissen, zoals: 6, 9, 12, 60, 72, die daarom alle waarheden en goedheden in de samenvatting betekenen.; eender de getallen: 30, 300, 3000, aangezien de samengestelde getallen hun betekenissen ontleen aan de enkelvoudige getallen waaruit zij zijn samengesteld, zoals eerder in dit artikel is gezegd.

Bovendien moet men weten, dat van het getal drie, of van drie, in het Woord wordt gesproken met betrekking tot ware dingen, maar van twee en vier met betrekking tot de goede dingen; de oorzaak hiervan is, dat twee en vier de verbinding betekent en drie de volheid; en de geestelijke verbinding is de liefde en al het goede is van de liefde en de geestelijke volheid wordt gevormd door de ware dingen.

Wie niet weet dat alle getallen in het Woord een betekenis hebben, denkt en gelooft niet anders dan dat waar twee en drie en drie en vier in het Woord wordt gezegd, twee en drie wordt verstaan, of weinigen en niet allen die in het goede en het ware zijn, zoals in de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘Er zullen daarin nalezingen worden overgelaten zoals in de afschudding van de olijfboom, twee, drie beziën [vruchten] in het hoofd van de twijg; vier, vijf, in de takken van de vruchtdragende’, (Jesaja 17:6).

Daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk en dit wordt gezegd van de weinigen die zijn overgeschoten die in het goede en het ware zijn; de vergelijking wordt gemaakt met de afschudding van de olijfboom, omdat met de olijfboom wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van het goede van de liefde en met de takken de waarheden daaruit.

Twee, drie, betekent de weinigen die in het goede en daaruit in het ware zijn: twee het goede en drie de ware dingen; en vier, vijf, betekent de weinigen die in het goede zijn, vier degenen die in het goede zijn en vijf weinigen; en omdat vier, vijf betekent de weinigen die in het goede zijn, wordt daarom gezegd: Vier, vijf, in de takken van de vruchtdragende.

De vruchtdragende olijfboom betekent degenen in de Kerk, die in het goede zijn ten aanzien van het leven; omdat deze dingen met die getallen worden aangeduid, wordt er daarom gezegd: twee, drie; en: vier, vijf; en niet twee en drie en vier en vijf.

Bij Amos: ‘Twee, drie steden zwierven tot één stad om wateren te drinken en toch werden zij niet verzadigd’, (Amos 4:8); daar wordt gehandeld over het

gebrek aan het ware in het einde van de Kerk, namelijk dat dan degenen die het ware verlangen vanuit de geestelijke aandoening, niet enig ware zullen vinden in de leren, waar zij ook zoeken; daarom wordt gezegd dat twee, drie steden zwierven tot een stad om wateren te drinken en toch niet werden verzadigd. Met twee, drie steden worden degenen aangeduid die in de aandoening van het ware zijn vanuit het goede; met de stad wordt het ware van de leer aangeduid; met wateren putten wordt aangeduid, de waarheden aan te leren; met zwerven wordt aangeduid zoeken en met niet verzadigd worden wordt aangeduid niet het ware vinden dat in zich het ware is.

Twee, drie steden wordt gezegd, omdat met twee en drie degenen worden aangeduid die in het goede en daaruit in het ware zijn.

Bij Zacharia: ‘Het zal geschieden in het algehele land, twee delen daarvan zullen worden afgehouden, zij zullen de geest geven en het derde zal daarin worden overgelaten; evenwel zal Ik het derde deel door het vuur leiden en Ik zal hen beproeven’, (Zacharia 13:8,9).

Deze dingen betreffen eender de verwoesting van de Kerk ten aanzien van het goede; dat al het goede zal vergaan, wordt daaronder verstaan dat in het algehele land twee delen daarin zullen worden afgehouden en de geest zullen geven; in het algehele land is de algehele Kerk en twee delen betekenen al het goede; dat iets van het ware zal overblijven, maar nauwelijks enig echt ware, wordt daarmee aangeduid dat het derde deel daarin zal worden overgelaten; evenwel zal Ik het derde deel leiden door het vuur en Ik zal hen beproeven; het derde deel betekent de overgebleven waarheden en dat deze moeten worden beproefd of zij echt zijn, wordt daarmee aangeduid dat zij door het vuur zullen worden geleid; beproeven door het vuur, is door de aandoening die van de liefde is en indien met deze het ware niet samenstemt, is het niet het echte ware; met vuur immers wordt in het Woord de liefde aangeduid.

Wanneer in de Kerk het goede van de liefde vergaat, wordt ook het ware, niet het ware, omdat al het ware zijn wezen ontleent aan het goede.

Hieruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de woorden van de Heer bij Mattheüs: ‘Waar twee of drie zijn vergaderd in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen’, (Mattheüs 18:20).

Daar worden niet twee en drie verstaan, maar degenen die in het goede en daaruit in waarheden zijn; onder de Naam van de Heer wordt ook niet Zijn Naam verstaan, maar al het goede van de Liefde en al het Ware van het geloof, door welke Hij wordt vereerd, zie de nrs. 102, 135.

Hieruit blijkt ook, wat er wordt aangeduid met de woorden van de Heer bij Lukas: ‘Er zullen van nu aan vijf verdeeld zijn in één huis, drie tegen twee en twee tegen drie’, (Lukas 12:52).

Hieronder wordt verstaan, dat na de Komst van de Heer, wanneer Hij Zich bekend heeft gemaakt en de innerlijke dingen van het Woord uit hem en met Hem zijn onthuld, er in de Kerk, zowel in het algemeen als bij de mens van de

Kerk in het bijzonder, een tweedracht zal zijn tussen het goede en het ware en tussen het ware en het goede.

Dit wordt daaronder verstaan dat in één huis verdeeld zullen zijn drie tegen twee en twee tegen drie; onder het huis wordt de Kerk verstaan in het algemeen en bij de mens van de Kerk in het bijzonder; met drie worden de waarheden aangeduid en met twee de goedheden.

Dat gezegd wordt dat er vijf verdeeld zullen zijn, betekent dat bij hen die worden hervormd, zo'n tweedracht zal zijn en daarom ook volgt er: 'De vader zal verdeeld worden tegen de zoon en de zoon tegen de vader, de moeder tegen de dochter en de dochter tegen de moeder', vers 53 daar.

Met de vader immers wordt het goede van de Kerk aangeduid en met de zoon het ware van de Kerk, met de moeder het ware van de Kerk en met de dochter het goede ervan.

Wie kan niet zien, dat de getallen: vijf, drie en twee, niet gezegd zouden zijn indien die niet een betekenis hadden.

Vijf in het Woord betekent al degenen, wanneer twee en drie volgen; maar vijf betekent enigen en weinigen, wanneer tien of twintig voorafgaat of volgt.

Eendere dingen worden verstaan in het gebod van de Decaloog met 'het derde en het vierde geslacht of met derde en vierde zonen, over wie God de ongerechtigheid van de ouders zal bezoeken', (Exodus 20:5; Numeri 14:18; Deuteronomium 5:9,10).

Met het derde en vierde geslacht worden aangeduid allen die in valsheden vanuit het boze zijn, met het derde geslacht zij die in het valse dingen van het boze zijn en met het vierde geslacht zij die in de boosheden van het valse zijn; drie immers betekent in de tegengestelde zin de valse dingen en vier de boosheden.

Wie ziet niet, dat het tegen de Goddelijke gerechtigheid zou zijn om de ongerechtigheid van de ouders te bezoeken over de zonen tot aan het derde en het vierde geslacht toe.

De Heer immers leert dat 'de ziel die zal hebben gezondigd, zal sterven; de zoon zal niet de ongerechtigheid van de ouder dragen, noch zal de vader de ongerechtigheid van de zoon dragen; de gerechtigheid van de gerechte zal op hem zijn en de goddeloosheid van de goddeloze zal op hem zijn', (Ezechiël 18:20; Deuteronomium 24:6; 2 Koningen 14:6).

Daaruit blijkt, dat onder het derde en het vierde geslacht niet wordt verstaan het derde en het vierde geslacht, maar dat wat die getallen betekenen.

Eendere dingen worden met drie en vier overtredingen aangeduid bij, (Amos 1:3,6,9,11,13; 2:1,4,6)

Hieruit kan vaststaan, welke grote verborgenheden in het Woord alleen al in de getallen ervan schuilen, die niemand zonder de geestelijke innerlijke zin kan weten.

Einde hoofdstuk 8

